

**Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karának
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke**

**Filozofická fakulta Univerzity Komenského
Katedra maďarského jazyka a literatúry**

Lanstyák István

Váltakozó kötőszók

Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések

Szenci Molnár Albert Egyesület
Pozsony
2024

Váltakozó kötőszók

Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések

Variabilné spojky v maďarčine

z hľadiska jazykovej správnosti a jazykovej adekvátnosti

Lektorálta:

Benő Attila (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár)

Horváth Péter Iván (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest)

Nádor Orsolya (Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest)

Recenzenti:

Prof. Attila Benő, PhD. (Univerzita Babeş–Bolyai, Koložvár, Rumunsko)

Mgr. Péter Iván Horváth, PhD. (Katolícka univerzita Petra Pazmáňa, Budapešť)

Doc. Orsolya Nádor, PhD. (Reformovaná univerzita Gašpara Károliho, Budapešť)

Tieto skriptá sú určené študentom Katedry maďarského jazyka a literatúry FiF UK v Bratislave. Obsahujú učebný materiál pre predmet Jazykový manažment.

CC BY-NC 4.0

Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International

This license requires that reusers give credit to the creator. It allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, for noncommercial purposes only.

Nyelvi váltakozások a kötőszók körében: Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések by István Lanstyák is licensed under **CC BY-NC 4.0**. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Kiadja a Szenci Molnár Albert Egyesület, Pozsony, 2024.

Vydalo Združenie Alberta Szenci Molnára, Bratislava, 2024.

ISBN 978-80-69002-14-2

EAN 9788069002142

© Lanstyák István

Tartalom

ELŐSZÓ	4
KÖTŐSZÓK VÁLTAKOZÁSA.....	6
1. <i>amennyiben</i>	6
2. <i>amíg : míg</i>	12
3. <i>azonban</i>	16
4. <i>azután : aztán</i>	18
5. <i>ellenben</i>	21
6. <i>és : s</i>	24
7. <i>habár</i>	32
8. <i>illetve : illetőleg</i>	36
9. <i>is</i>	39
10. <i>miáltal</i>	44
11. <i>mindamellett</i>	48
12. <i>mindemellett</i>	56
13. <i>mint</i>	61
14. <i>miszerint</i>	64
15. <i>miután</i>	72
16. <i>pedig : pediglen</i>	76
17. <i>tehát</i>	80
18. <i>ugyan</i>	83
19. <i>ugyanakkor</i>	86
20. <i>ugyanis</i>	91
21. <i>úgyhogy</i>	94
22. <i>viszont</i>	95
A JEGYZETBEN EMLÍTETT NYELVI IDEOLÓGIÁK	97
NYELVMŰVELŐ IRODALOM ÉS SZAKIRODALOM	99
VIZSGATÉTELEK.....	103
JELMAGYARÁZAT.....	105
A SOROZAT KÖTETEI.....	106

ELŐSZÓ

Ez a jegyzet szorosan kapcsolódik a *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című jegyzethez. Míg az említett jegyzet jelenségek szerint csoportosítva tárgyalja a kötőszók váltakozásával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket, addig a jegyzetsorozatnak ez a darabja betűrend szerint veszi sorra a váltakozást mutató legfontosabb kötőszókat, s részletesebben is jellemzi őket, különös tekintettel a váltakozásokra, melyekben részt vesznek.

Akárcsak a jegyzetsorozat többi darabjában, a legfontosabb kérdés itt is az, hogy a tárgyalt nyelvi változók egyes változatai miben különböznek egymástól stílusérték és általában használati érték tekintetében, milyen stílusú, ill. milyen minőségű szövegekben szokás, ill. célszerű őket használni.

A jegyzetsorozat a pozsonyi Comenius Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének kiadványszerkesztő szakos hallgatói számára készült; javarészt a *Nyelvalakítás (FiF.KMJL/A-boED-119/15 – Jazyková manažment)* című tantárgy anyagát tartalmazza. Az itt tárgyalt nyelvi váltakozások ismeretére a másik két oktatási program keretében tanuló hallgatóinknak – a tanár és a fordító–tolmács szakosoknak – is szükségük van, csak éppen az ő tanrendjükben nincs olyan kurzus, melynek keretében ezek a kérdések részletesen tárgyalhatók volnának.

Mivel az emberek nyelvhasználatára hatással vannak az általuk vallott nyelvi ideológiák, a jegyzetsorozat többi darabjához hasonlóan itt is utalunk azokra az ideológiákra, amelyek befolyásolják a nyelvhasználati szabályok megfogalmazását, s magát a nyelvhasználatot is. A folyó szövegben az egyes nyelvi ideológiákat csak megemlítjük, a dolgozat érdemi részét követő fejezetben viszont rövid jellemzést adunk róluk.

A jegyzet szövege a jobb áttekinthetőség és könnyebb tanulhatóság érdekében nem tartalmaz hivatkozásokat, a hosszabb szó szerinti idézetek kivételével. Ezt némiképp pótlandó, a legfontosabb felhasznált, ill. a kérdés további tanulmányozásához felhasználható nyelv- és irodalom és nyelvészeti szakirodalom témakörök szerint van rendezve.

A jegyzet legvégén ellenőrző kérdéseket találunk, melyek a hallgatók figyelmét ráirányítják a legfontosabb tudnivalókra, s így megkönnyítik a zárthelyi dolgozatokra, valamint a félév végi vizsgára való felkészülésüket. Ezek egy része egyszersmind vizsgatétel is.

Mivel a jegyzetsorozat megjelentetésére nem adtunk be pályázatot, a kötetet magam tördeltem be, idő és tördelési gyakorlat híján a lehető legegyszerűbb módon, a szövegben való tájékozódást megkönnyítő fejléc és navigáció alkalmazása nélkül. A fejezetről fejezetre történő ugrás a &, valamint a # jelre való rákereséssel oldható meg, melyek a fejezetcímek előtt állnak.

Köszönettel tartozom azoknak, akik a jegyzet megjelentetését lehetővé tették: lektoraimnak, Horváth Péter Ivánnak, Nádor Orsolyának és Benő Attilának, továbbá a Magyar Tudományos Akadémiának, amely Domus ösztöndíjprogramja keretében támogatta a témával kapcsolatos

kutatásaimat, részben közvetlenül, részben a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézetben működő Gramma Nyelvi Iroda közvetítésével. A nyelvalakítás némely általánosabb vonatkozásával a Comenius Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén foglalkoztam a Szlovák Kutatás- és Fejlesztéstámogató Ügynökség APVV-17-0254 sz. projektjének keretében.

Köszönet illeti a munkahelyemet is, a Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karának mindenkori vezetését, valamint a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék mindenkori vezetőjét, akik évtizedekig nyugodt körülményeket biztosítottak a kutatási (és persze az oktatási) munkámhoz. Nem ők tehetnek róla, hogy a minisztérium abnormalis követelményeket támaztó minősítési rendszere az elmúlt években egyre inkább lehetetlenné tette az elmélyült kutatást és azt, hogy igazán kiérlelt munkákat adjak ki a kezemből.

& KÖTŐSZÓK VÁLTAKOZÁSA

Amint azt fentebb már jeleztük, a jegyzetsorozatnak ebben a kötetében azokat a kötőszókat tekintjük át, amelyek **más kötőszókkal váltakoznak**. Némelyiküket más összefüggésben már említettük a *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című jegyzetben, de olyanok is vannak köztük, amelyekről a jegyzetsorozat más köteteiben van szó.

A kötőszók fogalmába beleértjük mindazokat a más szófajú szavakat is, amelyek kötőszói funkcióban is használatosak. Ilyenek a **vonatkozó névmások, határozószók, módosítószók, partikulák**.

A vonatkozó névmásokról szóló kötetten kívül a sorozat mondattani köteteivel is van némi átfedődés, mivel a kötőszók mondatok összekapcsolására szolgálnak.

1. *amennyiben*

Háromféle használatát lehet megkülönböztetni. Ebből a *Nyelvművelő kézikönyvtár* csak az egyiket fogadja el.

1. Eredeti, szó szerinti jelentésében az *amennyi* vonatkozó névmási kötőszó inessivusragos alakja:

Csak annyi előleget kérek, amennyiben megállapodtunk.

Ezt a használatot a *Nyelvművelő kézikönyvtár* **kifogástalannak** tartja, amivel persze **egyetértünk**.

Erre **kevés példát** található az MNSZ2-ben, néhány ezek közül:

Vegyünk egy mérőhengert annyi vízzel, amennyiben elmerül a gyógyszeresüveg! Az üvegbe töltünk pontosan annyi vizet, amennyivel az még nem merül el, hanem éppen nyílásáig merülve úszik a mérőhenger vizében! A mérőhenger vízszintemelkedéséből leolvashatjuk az üveg által kiszorított víz térfogatát. (tudományos)

Őneki megéri az, hogy kinyomja annyi példányszámba, amennyiben ő ezt tudja, és amennyiben neki is még úgy gondolja, hogy nem túlságosan nagy kockázat. (besznye)

Általában *annyiban* utalószóval, elvontabb jelentésben találunk rá példákat az MNSZ2-ben:

Ez a regény legjobban kifejezi prózánk alapvonását: a szubjektív jelleget. A múlt, a történelem, az objektivitás itt csak annyiban fontos és szükséges, amennyiben az én-világot igazolja. Nemcsak leszűkül, hanem hamis konklúzióhoz is vezet. Közvetve vagy közvetlenül életsors-, élettanulság-regények ezek. Ha a művek cselekményének a középpontjában nem is az író áll mindenütt, a jellemek egyikével-másikával van érintkezési pontja, sőt azonosulása. (Dobos

László)
Nyilván a múltat akarja idézni, aki ma urbánust-népiest mond. Az eszerint tartósnak ábrázolt ellentét tünetei csak <u>annyiban</u> érdemesek figyelemre, <u>amennyiben</u> azt keressük: azonosak-e a hajdanokkal? s most hova vezethetnek? Az elnevezés már kezdetben balfogás volt. Irodalmi osztályozásra kiváltképp használhatatlan. (Illyés Gyula)
Mindezek alapján számomra az a következtetés vonható le, hogy a magyar szabályok inkább a prűdériáról szólnak, csak látszatmegoldást kínálnak, és kiszolgáltatottá tesznek. Prűdériáról <u>annyiban</u> , <u>amennyiben</u> a törvény elismeri a prostitúció létét, de úgy kívánja keretek közé szorítani, mintha nem létezne. (sajtó)
Harrach Péter frakciószövetség által meghozott és támogatott döntésekről szólva kiemelte, hogy a jövőben állami feladat lesz a fekvő- és a járóbeteg-ellátás, a szociális feladatok ellátása ugyanakkor önkormányzati hatáskörben marad. Kitért arra, hogy az eddigi önkormányzati fenntartású alap- és középfokú oktatási intézmények állami kézbe kerülnek. Oktatási témák a plenáris ülésen nem szerepeltek, csak <u>annyiban</u> érintették, <u>amennyiben</u> az önkormányzati törvényhez kapcsolódtak. (sajtó)
Ugyanakkor Magyarországon a baloldaliság nem párosul sem ködös, sem letisztult nemzeti elemekkel, illetve csak <u>annyiban</u> , <u>amennyiben</u> a nemzet által lakott területet azonosítani lehet az országgal – de éppen ez az azonosítás a legkétségesebb az összmagyarság szempontjából. (tudományos)
Minden más esetben az alperes a felelősségének az arányában felel, kivéve, ha a felperes a bizonyítékok túlsúlya segítségével bizonyítja, hogy az alperes gondatlanul járt el, semmibe véve a felperesnek okozott kárt. Ebben az esetben az alperes a saját arányos része további 50%-áért is felel. Az állami jogszabályok a törvénnyel szemben elsődlegesek <u>annyiban</u> , <u>amennyiben</u> az alperes számára kedvezőbb rendelkezéseket is tartalmazhatna. (tudományos)
Tisztelt Országgyűlés! Az előbb azt mondtam, hogy Szent-Iványi István államtitkár úr reagálása lesz a tavaszi ülészak utolsó mozzanata. Most némileg korigálnom kell magamat <u>any: nyiban</u> , <u>amennyiben</u> azt mondom, hogy valószínűleg ez volt az utolsó mozzanata a tavaszi ülészaknak – mert nem vagyok teljesen biztos benne, hogy ez volt az utolsó. (hivatalos)
Az ügyvéd képviseleti jogkörének korlátozása a hatóság vagy a harmadik személy irányában <u>annyiban</u> hatályos, <u>amennyiben</u> a korlátozás a meghatalmazásból kitűnik. (hivatalos)
Változott a szöveg bizonyos pontokon, bekerültek jelenetek, kikerültek jelenetek és itt alapvetően a színésznőknek a habitusa, kreativitása határozza meg a dolgot, tehát <u>annyiban</u> más, <u>amennyiben</u> Hámori Gabi, meg az Annuska Herpst nagyon különböző alkatok. (besznye)
Egy alkotmány <u>annyiban</u> érvényes, <u>amennyiben</u> betartják. Na most arról az alkotmány nem tehet hogy azóta következetesen a kormányok esküt tesznek rá, a parlamentek esküt tesznek rá és utána félretolják. (besznye)
Kedves Vologya, a te példáidban nem azért amorálisak a cselekedetek, mert hazugság a körítésük, hanem azért, és <u>annyiban</u> , mert és <u>amennyiben</u> vitatható, hogy valóban jóra vezetnek. A hazugság – amellett, hogy csúnya, rosszízű szó – az erkölcs szempontjából sem pozitív, sem negatív. Szubjektíven persze másképp látjuk: senki sem szereti, ha hazudnak neki. (fórum)
Felnőttek esetében Jézusnak ilyen kijelentései nincsenek: a felnőttet nem lehet bűnre vinni, mert neki önálló akarata van. A gyermeket <u>azért</u> és <u>annyiban</u> lehet megbotránkoztatni (bűnre vinni) <u>amiért</u> és <u>amennyiben</u> nincs önálló akarata. Itt ugyan nem kifejezetten a szexuális bűnökről van szó, de értelemszerűen vonatkozik azokra is: a pedofília <u>azért</u> és <u>annyiban</u> bűn, <u>amiért</u> és <u>amennyiben</u> bűn az, amit valakivel az ő akarata ellenére cselekszenek. (fórum)
A Rákosi- és Kádár-rendszer ugyanis, melynek ők készséges kiszolgálói, sőt támaszai voltak – hiszen nem lehetett valaki a szigorú pártfelügyelet alatt álló tömegmédiá, a tv, rádió vagy a vezető sajtóorgánumok, egyetemek, főiskolák vezető munkatársa, ha nem vetette magát alá a párt irányításának –, felfogásuk szerint csak <u>annyiban</u> szorult változtatásra, <u>amennyiben</u> az

ő pozíciójuk és a társadalmon belül betöltött irányító szerepük változatlan maradhatott. (közösségi)

2. Nagyon gyakori az *amennyiben* feltételes kötőszói szerepben, a közömbös stílusértékű *ha* kötőszó formális stílusértékű szinonimájaként:

<i>A nyelvőrök által kifogásolt</i>	<i>A nyelvőrök által ajánlott</i>
<u>Amennyiben</u> a felszólításnak 8 napon belül nem tesz eleget...	<u>Ha</u> a felszólításnak 8 napon belül nem tesz eleget...
<u>Amennyiben</u> eljön, szívesen látjuk.	<u>Ha</u> eljön, szívesen látjuk.
<u>Amennyiben</u> mégis megtörténnék, majd annak megfelelően járunk el.	<u>Ha</u> mégis megtörténnék, majd annak megfelelően járunk el.

Ebben a jelentésben az *amennyiben* szót a *Nyelvművelő kéziszótár* **kerülendőnek** tartja.

A tanácsot nem kell megfogadni, mivel az *amennyiben* kötőszó 'ha' jelentésben nagyon elterjedt és az iskolázott beszélők által is elfogadott nyelvi forma a **formális** stílusban, jóllehet nem feltétlenül az összes válfajában.

A nyelvőröknek **magával a formális stílussal van bajuk**; nem is említik az *amennyiben* kötőszónak más „bűnét”, mint azt, hogy a hivatali nyelvben gyakori.

A formális stílusnak, ill. a formális stílusértékű elemeknek a megbélyegzése a **nyelvi aformalizmus** és a **nyelvi naturizmus** ideológiáján alapul. Ezenkívül abban a tényben, hogy a nyelvőrök nem örülnek, hogy egy kifejezőeszköznek több jelentése is van, ill. több funkcióban is használatos, a **nyelvi izomorfizmus** ideológiájának hatását láthatjuk.

Az *amennyiben* kötőszót bátran használhatjuk mindenekelőtt a **hivatali nyelvi** szövegekben, de **más formális** stílusú szövegekben, ahova illik: például számos **szaknyelvi** szövegben is megállja a helyét.

Amennyiben a vádlott nem fellelhető, távollétében is megtartható a tárgyalás vagy hozható büntetőítélet, ezt követően azonban joga van az ügy érdemi részére vonatkozó tárgyalás újbóli megnyitását kérni

Mindazonáltal e jog megtagadható, ha szándékosan kivonta magát az igazságszolgáltatás alól annak megakadályozásával, hogy a hatóságok tájékoztassák őt a tárgyalásról

FORMA-1

GASLY KÉSZ ELHAGYNI AZ ALPINE-T, AMENNYIBEN NEM LESZNEK VERSENYKÉPESEK

Ütközéskor, amennyiben nem történt személyi sérülés, nem kell rendőrt hívni

KÖZÉRDEKŰ | Publikálva: 2022. július 5 - 09:14

Az olyan ütközések, melyek során csak anyagi kár keletkezik, legyen az bármilyen értékű, már nem számítanak közlekedési balesetnek, csak káresetnek. Mindez a közúti közlekedési törvény kormánykoalíció által beterjesztett módosításából következik, mely július elsején lépett érvénybe.

Amennyiben kedvez az időjárás, még idén aszfalt kerülhet a mezei útra

Kedvező hatású a murci, amennyiben nem iszunk sokat belőle

Szeptember vége felé, amikor már javában zajlik a szüret a leprésett szőlő levéből, a mustból készült első szesztartalmú ital a murci.

Irán viszontvállalással fenyegette meg Izraelt az ENSZ-ben, amennyiben Izrael erőt alkalmazna Iránnal szemben

2024. április 19. péntek 08:21 | Forrás: Izraelinfo | Címkék: Izrael

Amennyiben ilyen a krumpli, véletlenül se használd fel

Élelmód

2024. március 19

Amennyiben ezeket a növényeket nem kaszáljuk, magas büntetésre számíthatunk

Írták: N25 - 2018.07.23.

Az MNSZ2 az *amennyiben* szóalakra 169 325 találatot adott egyszerű kereséssel; ezek döntő többségében az *amennyiben* kötőszó 'ha' jelentésű. Néhány példa:

Ne lábatlankodjon itt, papa, menjen haza, és aludja ki magát. Bizalmasan megsúgja nekem, hogy az illetékesek mindenütt fölismernek. Az összes fodrász ki van okosítva, álszakállal ne kísérletezzem, és jobb, ha tudom, amennyiben új szemüveget csináltatok, az optikus távmásolón küldi majd az új keret fényképét. Bármelyik taxisofőr fuvarozott, nyomban leadja a drótot, hogy honnan-hova. Bármelyik hullámon, csatornán üzenek, az mind őhözjuk fut be. (Konrád György)

A gyalázat éppoly halhatatlan, sajnós, mint a nagyság, és a kettő közti összefüggés nem olyan távoli, mint ahogy ezt el akarják hitetni velünk. Goethe az ihlet forrását a lelkesültségben jelölte meg, de ugyan hol keresse ezt a forrást a mai művész, aki a lelkesültség helyén csak szégyent, iszonyatot és szorongást talál, ha éppen nem a tagadást, a teljes elutasítást?

<p>Ő, a mai művész – <u>amennyiben</u> a művészetét komolyan veszi – a termékenység forrásait a negativitásban kényszerül megtalálni, a szenvedésben és a szenvedőkkel való azonosulásban. (Kertész Imre)</p>
<p>A Koczka Kézisuli vezetősége szeretettel vár minden szurkolót a rendezvényre, és kérésük, hogy <u>amennyiben</u> megoldható, minél többen szurkolói eszközökkel felszerelve érkezzenek. (sajtó)</p>
<p>A szövetség szándéka a bővítéssel kizárólag az, hogy ezen a kontinensen Közép- és Kelet-Európára is kiterjessze a stabilitás, a biztonság övezetét. Ennek megfelelően a bővítés menetrend szerint halad előre; <u>amennyiben</u> eltökélt szándék a csatlakozás, tanácsos ehhez igazodni, annál inkább, mert ilyen történelmi alkalom ritkán adódik. Ha Magyarországon a „nem” kerül fölénybe a népszavazáson, búcsút kell venni a csatlakozástól. (sajtó)</p>
<p>A Concorde bemutatásakor egyesek máris aggodalmukat fejezték ki a bőrrák kockázatát megnövelő tartós hatás miatt. Az ellenérv az volt, hogy mivel a nagy sebesség miatt a magas légtérben töltött idő összességében kevesebb, így az elszennvedett dózis kisebb, mint egy hasonló távolságot megtevéő repülő esetén. Egy eseti, rendkívül bekövetkező naptevékenység elvileg növelhette a sugárzás mennyiségét. <u>Amennyiben</u> a nappól érkező sugárzás magas értékeket mutatott, úgy a Concorde 14000 méter alá csökkentette az utazómagasságot. (tudományos)</p>
<p><u>Amennyiben</u> a hormontermelés szabályozásában zavar támad és a kortizolszint tartósan magasra emelkedik, fokozatosan kialakul a Cushing-szindróma tünetegyüttese. (tudományos)</p>
<p><u>Amennyiben</u> a jogosult a vad és élőhelyének védelmére előírt kötelezettségének nem, vagy nem a megfelelő módon tesz eleget, és a vad, valamint élőhelyének védelme másként nem biztosítható, a vadászati hatóság határozatában – megfelelő határidő megjelölésével – felhívja e kötelezettségének teljesítésére, melynek elmulasztása esetén a szükséges munkálatokat a jogosult költségére és felelősségére elvégeztetheti. (hivatalos)</p>
<p>A hallgatóság a nyilvános ülésen csak a részére kijelölt helyen foglalhat helyet. <u>Amennyiben</u> a hallgatóság az ülést zavarja, az elnök a rendzavarót, vagy ha annak személye nem állapítható meg, a teljes hallgatóságot az ülésről kiutasíthatja. (hivatalos)</p>
<p>Az önkormányzat felszólítja a magántulajdonosokat, hogy épületeik külső homlokzatát vizsgálják vagy vizsgáltassák felül, és <u>amennyiben</u> veszélyes, a felújításra, illetve a veszély elhárítására kötelezik a tulajdonost. (besznye)</p>
<p>Tehát Ön azt mondja, hogy cselekedni kell mondjuk és nem politikai konszenzust keresni, magyarul most meg azt mondta, hogy <u>amennyiben</u> ehhez kellő súlyú politikai hatalom van, mondjuk egy kétharmados többséggel, mondta Ön, akkor lehet cselekedni, nem mond ellent egymásnak ez a két állítás. (besznye)</p>
<p>Az már látszik, hogy bár az MSZP egyedül is elég jelentős ellenfél a jobboldal számára, választás esetén helyzete mégsem stabil. Azonban óriási tömegek „sodródhatnak” a pártok között, melyek jó része el sem megy szavazni. Ez a tömeg pártok által használt eszközökkel nem fogható meg. Viszont a munkahelyi szakszervezetek (<u>amennyiben</u> erősek) jelentős hatást gyakorolhatnak, képesek megszólítani a politikától egyébként irtózó tömeget. (fórum)</p>
<p>Persze, lehet, hogy Eddie jövőre tíz futamgyőzelemmel Belgiumban világbajnok lesz (mert lesz futam Belgiumban, legalább 2003-ig), de ennek elég kicsi a valószínűsége. Jövőre Barrichello nagyon meglepheti az egész cirkuszt, már amennyiben hagyják. Ő ugyanis arra számít, hogy hiába lesz „csak” második pilóta, <u>amennyiben</u> jó eredményeket ér el, nem kell majd teljesen kiszolgáltatnia Schumit. Neki legyen igaza... (fórum)</p>
<p>Szia Bálint, szeretnénk kivizsgálni az esetet ezért kérünk, <u>amennyiben</u> még tapasztalod a jelenséget, küldd el részünkre privát üzenetben az érintett telefonszámot és telefonos elérhetőséged, Köszönjük. (közösségi)</p>
<p>Kedves Petra! Havidíjas előfizetés esetén utólag számlázzuk a forgalmakat és a tranzakciós díjakat, sajnáljuk, <u>amennyiben</u> ezzel nem értesz egyet. A kényelmetlenségek megelőzése</p>

érdekében vezette be társaságunk a telefonos és az SMS értesítési rendszert kintlévőség esetére. Ezért amennyiben elmaradás keletkezik, annak tényéről minden esetben értesítjük Ügyfeinket (automatahívásban, SMS-ben, kimenő forgalom tiltás esetén levélben). A fizetési felszólítás után még határidő áll rendelkezésére, hogy rendezd elmaradt tételeid. (közösségi)

Ha (amennyiben ☺) **bizonytalanok** vagyunk a tekintetben, hogy illik-e a feltételes jelentésű *amennyiben* stilisztikai szempontból a szövegünkbe, választhatjuk éppenséggel a *ha* szinonimát is, mivel az **közömbös** stílusértékű, s így **bármilyen stílusú** szövegben megállja a helyét. (Például az utolsó MNSZ2-idézetben az első *amennyiben* helyett határozottan jobb lett volna a *ha* vagy a *hogy*.)

3. Magyarázó jelentése is van az *amennyiben* kötőszónak. Ilyenkor nem a *ha* a **közömbös** stílusértékű szinonimája, hanem mindenekelőtt az *ugyanis* és a *hiszen*, továbbá a *mert*, a *mivel*, a *mivelhogy*, a *minthogy*:

<i>A nyelvőrök által kifogásolt</i>	<i>A nyelvőrök által ajánlott</i>
Meggyorsult a szavazatszámamlálás, <u>amennyiben</u> számítógép is segíti.	Meggyorsult a szavazatszámamlálás, <u>ugyanis / hiszen / mert / mivel / mivelhogy / minthogy</u> számítógép is segíti.

A szót ebben a jelentésben a *Nyelvművelő kéziszótár* szerzői **kerülendőnek** tartják, mivel „terjengős”.

A „terjengősség” önmagában nem volna probléma, hiszen a formális stílusba épp hogy ille- nek a terjengősebb formák; ebben az értékítéletben is rejtve a **nyelvi aformalizmus** ideológiája nyilvánul meg. A terjengős formák kerülése mint ürügy a **nyelvi redundanzizmus**, a **nyelvi szintetizmus** és a **nyelvi brevizmus** ideológiáján alapul.

Empirikus adatok nélkül nehéz megítélni az *amennyiben* e jelentésben való használatának a helyénvalóságát; mindenesetre a felkutatott példákban az *amennyiben* **formális** stílusértékűnek tűnik:

Már csak a történeti hűség kedvéért is illik azonban rögzíteni: ha a játékosokat egymáshoz és a trénerükhöz fűző, megannyi szál – ezek szerint – nem is, azért egy sorozat mindenképpen megszakadt Fukuokában, amennyiben a magyar válogatott a Kemény-érában először maradt le világverseny dobogójáról. (sajtó)

Ezért én Toller László úrnak a megjegyzését azért méltatlannak tartom a magyar parlamenthez, amennyiben a régmúlthoz hasonlította ezt a hozzászólást, mert azért mégiscsak demokrácia van, és a demokráciában igenis jogos, sőt erkölcsi kötelesség felhívni a figyelmét – különösen ellenzéki pártoknak – mindazokra a visszasságokra, amikkel nyilvánvalóan a kormány is küzd. (hivatalos)

A felperes elsősorban azért támadja a nevezett határozatot, amennyiben megállapítja, hogy a felperes az ott nevezett jogsértésben a többi résztvevő vállalkozással megegyező mértékben vett részt, és kéri a vele szemben kirótt bírság megsemmisítését vagy lényeges csökkentését. (hivatali)

Az *amennyiben* kötőszó ebben a jelentésben jóval ritkább, mint a 'ha' jelentésben, ezért elképzelhető, hogy a **kevésbé iskolázott beszélők** ebben a jelentésben **félreértik** vagy **nehezebben értik meg**.

Ebből következően a nagyközönségnek szóló szövegekben, még ha **formális** stílusúak is, érthetőségi okokból célszerűbb a főtebb felsorolt szinonimák valamelyikét használni.

Egy nyelvi forma neheze(bbe)n érthetősége természetesen nem teszi azt helytelenné, csak arról van szó, hogy fogalmazáskor mindig tekintettel kell lennünk a célközönség nyelvi és nyelven kívüli tudására.

2. *amíg* : *míg*

1. Az értelmező kéziszótár az *amíg* szónak mint vonatkozó határozószónak három jelentését különbözteti meg: 1. 'amely időpontig', 2. 'amely idő alatt', 3. 'amely helyig'. A 3. jelentést a szótár ritkának mondja. Kötőszóként jelentése 'amely körülménnyel egyidejűleg, ill. ellentétben'.

Nézzük meg ezeket a jelentéseket részletesebben!

a) Alapjelentése szerint az *amíg/míg* az **időhatározói mellékmondatokban** használatos, időpontra vagy időtartamra vonatkozóan:

<i>Időpontra vonatkozóan</i>	Addig jár a kórsó a kútra, <u>amíg</u> el nem török.
	Felhasználtam a percekét, <u>amíg</u> nem emelte rám a szemét, s nézni kezdem.
<i>Időtartamra vonatkozóan</i>	<u>Amíg</u> elkészülsz, felporszívózom a szobát.
	<u>Amíg</u> ez a póló rajtam van, én vagyok a főnök.

b) Ez az **egyidejűséget** kifejező alárendelés **szembeállító** vagy **megszorító mellérendelést** is kifejezhet, sőt sok esetben már **csak mellérendelést** fejez ki. Ezekben a mondatokban a **míg** kötőszó az **addig** határozószóval mintegy **páros kötőszót** alkot.

Ezzel a típussal a *Nyelvi váltakozások az összetett mondatok körében* című kötetben foglalkozunk részletesebben. Itt csak egy-két példát mutatunk be az MNSZ2-ből:

Az Országos Közoktatási Intézet 1995-ös és 1997-es Monitor-vizsgálata szerint míg az utóbbi években a fővárosi iskolások az átlaghoz viszonyítva jelentősen javították eredményeiket, addig az amúgy is hátrányokkal küzdő kisebb városok és községek tanulóinak teljesítménye folyamatosan romlott. (sajtó)

A tehetséges, ambiciózus fiatal kutatók és a nagy tapasztalattal rendelkező gyáróriások néhány év alatt kialakították az alig néhány tucat négyzetkilométernyi területen a világ legjelentősebb ipari parkját: a nyolcvanas évek folyamán a világ integrált áramköri öszttermelésének háromnegyede erről a tényéri területéről származott. A fellendülés mértékét pontosan jelzi, hogy míg Kaliforniában az ország lakosságának mindössze tíz százaléka él, addig a nemzeti öszttermék több mint egyharmadát adja. (tudományos)

Ez pedig egyebek között annak a következménye is, hogy tíz év alatt, míg a nemzetgazdasági átlagkereset hét és félszeresére növekedett, addig a minimálbér összege mindössze alig haladta meg a hatszoros növekedést. (hivatalos)

Zrínyiek a horvát és a magyar törtérialában – ezzel a címmel jelent meg most egy könyv, ezzel a jellegzetes kettéválasztással, ami Zrínyi korában természetesen még nem volt magától értetődő. Habár milyen érdekes, hogy míg Miklós magyarul írt, értelemszerűen magyaroknak, addig a testvére Péter, horvátul a horvát főrendeknek. A kötet szerkesztői az eddiginél bonyolultabb és finomabb képét adják annak, hogy milyen is lehetett a nemzeti identitás Zrínyiék korában, nemzethez, hazához, birodalomhoz és szűkebb pátriához hogyan kötődtek, és hogy ezeken a kötődéseken belül volt-e bárminek is prioritása. (besznye)

A tragédia az, kedves Kövér úr, hogy míg a hithű kommunisták nem tagadták meg múltjukat, addig Ön gyűlölettől fröcsögő hangnemben gyalázza egykori sorstársait, elvtársait. Illetve nem. Az elvtársait nem. Ahhoz ugyanis elvek kellenének... Ön viszont – már ne is haragudjon véleményemért – szó szerint az a legalja, gerinctelen és elvtelen senki, akit a beszédében említett: az új kapitalista világban a politikai pályafutása érdekében, a hatalom kedvébe járva a legelszántabb módon gyalázza azt a rendszert, amely Önt kitaníttatta és próbált magából embert faragni. (közösségi)

Amint alább látni fogjuk, az ilyen használatot – legalábbis ahol nyilvánvaló, hogy nem az egyidejűség kifejezése a cél – a nyelvőrök régebben kárhoztatták, sőt egy részük a mai napig kárhoztatja.

c) Előfordul, hogy a mondat értelmileg teljesen **más időviszonyt** fejez ki, mint egyidejűséget, **annyira az ellentét a domináns:**

A dalárdák seregszemléje után fotós kollégámmal együtt meghívtak bennünket a közös vacsorára, egy nagy teremre emlékszem, munkásarcokra, munkáskezekre, öregekre főként, és felszabadult munkásszórakozásra. Jó szívvel adták a tányért, mely bizonyára a helyi, vagyis a füleki zománcgyárban készült a jeles alkalomból olyan számban, hogy lám, még az újságíróknak is jutott belőle. Nem tudom, hogyan maradt meg a mai napig. Talán úgy, hogy a kredenc szélén sorakozó, általában alátétnek használt műanyag tálcák, azzal a különbséggel, hogy míg azok hamar tönkremennek, évenként, kétévenként újakat kell vásárolni helyettük, addig ez a színes pléhtányér ellenáll az időnek, bármit tehetünk rá, bármi alá tehetjük. (Bodnár Gyula)

Az Országos Tervhivatal betervezte az ügyet az Országos Tervbizottságnak, saját felettes szervének, mely – bármilyen furcsán hangzik – el is fogadta. Ezt az 1972-es keltezésű költségelemzést a rohamozó zöldek az 1980-as évek végén sokszor vetették be érvként vízlépcsőellenes propagandájukban. Vagy nem tudták felmérni, vagy szándékosan elhallgatták, hogy akkorra már alapvetően megváltozott a helyzet. Időközben megugrott a párhuzamos összehasonlító számítások alapjául felvett szovjet import olaj ára, és míg 1972-ben még egy kapavágás sem történt, addig 1985 táján már húsz százalék fölé nőtt az elkészültség foka. (Moldova György)

És az is roppant elkésztő volt, ahogyan vezetőink szolgálisan szajkózták a leköszönő magyar külügyminiszter gyermekét ellenérveit. Akkor jutottam arra a szomorú felfedezésre, hogy míg a Magyar Népi Szövetség annak idején csak a román kormánynak feküdt le, addig az RMDSZ hűséges alattvalója lett Horn Gyulának is. (sajtó)

Ladislav Burlas, a pozsonyi Comenius Egyetem tanára még személyesen is ismerte a mestert. Kiemelte, hogy Kodály mindig inspiráció marad a mai ember számára. Rámutatott, hogy míg az előző korokban a monogám stílusirányzatok uralkodtak, addig a 20. században sokszínűvé vált a művészet. Kodály ebben az ellentétes, rohamosan fejlődő világban mutatta meg az utat a zenei anyanyelv megismeréséhez. (sajtó)

A jóléti államban létező politikai közszférát az ő kritikai funkcióinak egyetlenegy gyengésségével lehetne jellemezni: míg valaha a nyilvánosság az ész közhasználata által személyekre vagy dolgokra volt irányítva, addig a jelenben sok esetben eléggé besorolták már segédeszközként az érdekcsoportok titkos politikájának támogatására, mert a „nyilvánosság” formájában köztiszteletet eredményezhet személyek vagy dolgok részére, és úgy mutatja be őket,

<p>hogy képesek közfelkiáltásra, még akkor is, ha nincs ehhez megfelelő közhangulat. (tudományos)</p>
<p>Szakemberek egy része is említi, hogy <u>míg</u> a 20. században megtorló jellegű békéket kötöttek, <u>addig</u> a korábbi évszázadokban inkább konszenzuális jellegű békéket kötöttek, amelyben megegyeztek bizonyos feltételekben, és a vesztest nem kényszerítették bele a lehető legrosszabb körülményekbe. (tudományos)</p>
<p>A válaszok alapján kitűnik, hogy a lakosság 17 százaléka egészen biztosan, 30 százaléka pedig valószínűleg megkeresné a hivatalt problémájával. Az életkor növekedésével egyre kevésbé nyitottak az emberek a hivatal segítségének igénybevételére, <u>míg</u> a fiatalok 55 százaléka valószínűleg vagy biztosan kérné az ombudsmanok közreműködését, <u>addig</u> a 60 év feletti körében ez az arány csak 30 százalék. (hivatalos)</p>
<p>Az elbírálási határidő elhúzódásának legfőbb oka az volt, hogy az országban a 80-as évek végén, illetve a 90-es évek elején bekövetkezett társadalmi, politikai változások, és a volt Jugoszlávia területén zajló háború eredményeként, az állampolgárság iránti kérelmek száma a szokásos mennyiség többszörösére emelkedett. A növekedést mutatja, hogy <u>míg</u> 1989-ben 2800 kérelmet terjesztettek elő, <u>addig</u> 1990-ben 9500, 1991-ben 13 400, 1992-ben 13 300, 1993-ban 13 565 kérelem volt. (hivatalos)</p>
<p>Ezer esztendő Visegrád. A millenniumot rangos rendezvényekkel ünnepelte a város és az oda látogatók. És bár a múlt nem váltható pénzre, <u>míg</u> tavaly negyven millió forint bevételt könyvelhetett el Visegrád a turizmusból, <u>addig</u> idén július végén már harminc millió fölött jártak. Egész évre kivetítve is jelentős az emelkedés a válság ellenére. (besznye)</p>
<p>Beszélt arról is, hogy <u>míg</u> 15 éve 150-200 hektáron termeltek, <u>addig</u> neki például mára 5 hektár maradt. „Ide jutottunk. Nem merjük bevállalni a nagyobb területet, mivel egy hektárnyi burgonya termelési költsége – alaphangon – 1,5 millió forint” – mondta. Semmi közük a hazaihoz. Arra is kitért, hogy a hazai termelőknek semmi köze az árhoz, hiszen a burgonyák nagy részét, 90 százalékát, külföldről hozzák be. (közösségi)</p>
<p>Nálunk a következő volt: anyósom (akivel jól kijövök) tanácsára első naptól pelussal fürdés-kor áttöröltem a szájukat. (Ez olyan lehetett, mint nektek a gézes.) Ő azt mondta, családi hagyomány, és megelőzi a szájpenészt, mindegy, ez utóbbiról szerencsére szinte semmit nem tudok, sose volt. A lényeg, hogy ezt a dolgot nem csak csecsemőként csináltam, hanem mindaddig, amíg sikeres fogmosásra nem lehetett felváltani. Csak <u>míg</u> eleinte a száját mostam vele, <u>addig</u> később lényegében a fogait dörzsöltem át. (közösségi)</p>
<p>Példa: <u>míg</u> Tordát 2019 után elbirtokolt területként tudhatja magáénak Románia, <u>addig</u> Kolozsvárt csak századunk közepétől. Kárpátalja azért különösen érdekes, mert <u>míg</u> a trianoni szerződés értelmében Csehszlovákiához került oda, <u>addig</u> a második világháborút lezáró Párizs környéki békék alapján a Szovjetunió kapta meg, s ma annak egyik utódállama, Ukrajna tulajdonában és birtokában áll. (fórum)</p>

Látjuk, hogy ezekben a mondatokban az ellentétbe állított két tény más-más időszakhoz kötődik, vagyis egyértelmű, hogy **a szerkezet csakis ellentétet fejez ki**, egyidejűsége vonatkozó jelentése egyáltalán nem érvényesül.

Ezt a használatot különösen **negatívan** értékelik a nyelvőrök, nyilván a **nyelvi logicizmus** és tágabban a **nyelvi racionalizmus** ideológiája alapján, de szerepet játszhat a **nyelvi izomorfizmus** is.

d) Az *amíg* előfordul **helyhatározói** értelemben is, de ez – amint az értelmező kéziszótár is jelzi – **ritka**. (Ilyen helyzetben inkább az *ameddig* használatos.)

Amíg csak a szem ellát, mindenütt sűrű erdőség (vö. ameddig).

Rajzok a téren, amíg a szem ellát: új nyíregyházi rekord született!

2. Az *amíg* és a *míg* váltakozásáról a *Nyelvművelő kézisztár* azt mondja, hogy a *míg*, a rövidebb alak **kissé választékos**, olykor **népies** ízű. A rövidebb alak nagyjából kétszer olyan gyakori: az MNSZ2 mintegy 150 ezer *amíg* és 300 ezer *míg* alakot tartalmaz.

Míg élünk, remélünk.

Mindig szeretni foglak, míg (csak) világ a világ.

Az *amíg* **közömbös** stílusértékű, a *míg* valószínűleg valóban **kissé választékos**, ill. más kontextusokban **népies**, bár ezt érdemes lenne empirikusan is tesztelni.

3. azonban

A *Nyelvművelő kézisztár* az *azonban* kötőszónak **két jelentését** különbözteti meg, melyekhez **kétféle szórend** kapcsolódik:

1. **Szembeállító** jelentésben ('viszont, ellenben') hagyományosan nem az ellentétes mondat élén áll, hanem a **szembeállított tagot követi**, újabban viszont gyakran előfordul a **tagmondat élén** is. Vagyis ebben a jelentésben váltakozás van a kétféle szórendi megoldás közt:

Újabb

Az esték már hűvösesek, azonban a nappalok még kellemesen melegek.

Hagyományos

Az esték már hűvösesek, a nappalok azonban még kellemesen melegek.

Az **újabb** formát a nyelvőrök **kevésbé** tartják **helyesnek**.

Empirikus kutatások híján nem tudjuk megítélni a kétféle szórendi megoldás elterjedtségét és stílusértékét, ezért azt ajánljuk, hogy a megfelelő szórendi hely megválasztásában támaszkodjunk a **nyelvérzékünkre**.

A Mol budapesti székháza a lakosokat és a szakértőket is bosszantja. Körülötte azonban egy izgalmas, modern városrész épül

VERONIKA SZÜCS RAINICÓVÁ + Kérem a szerző cikkeit e-mailben

Fotó - MOL Campus

Változékony idő ígérkezik szombaton, az ország déli részét azonban elkerüli az eső

A legmagasabb nappali hőmérséklet 17 és 22 Celsius-fok között alakul.

Németh Takács Henrietta 23. 04. 2020 08:50

AJÁNDÉKOT NEM ILLIK VISSZAKÉRNI, JOGILAG AZONBAN LEHETSÉGES

Drágább lesz a benzin, a gázolaj ára azonban csökken

Írta: **Barna Ferenc** - 2023 március 28.

b) Megszorító jelentésben ('csakhogya, mégis vagy mégsem') az *azonban* kötőszó **tagmondat élén** helyezkedik el:

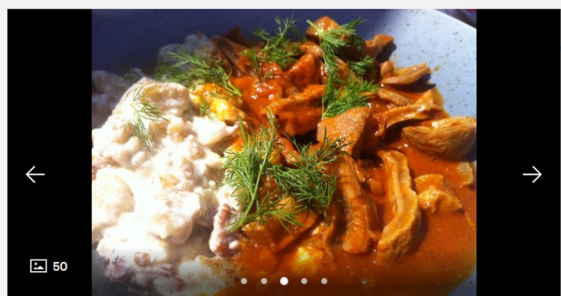
Igazat adok neked, azonban nem mindenben.

A megszorító értelmű *azonban* használatára nézve sem rendelkezünk empirikus adatokkal, ezért azt javasoljuk, helyezzük a kötőszót a tagmondat élére. Egyelőre nincs ugyanis okunk arra, hogy a nyelvújítói szabály helytállóságában kételkedjünk.

Photo: Finom étel, azonban kis adag

55 reviews

Aranyos családi fotókat posztolt Paris Hilton, valami azonban nagyon szúrja követői szemét

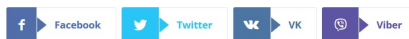
A nőstény delfinek is rendelkeznek csiklóval - azonban a tudósok keveset tudnak annak működéséről

Paraméter 2022. január 11. - 14:54

Kivonultak a rendőrök Orbán kedvencéhez, azonban eltűntek ennek a nyomai

Írta: BalraMagyar - 2024. 06. 27.

4. azután : aztán

1. E kapcsolatos köztöszónak a feltüntetett két változata **széles körű váltakozást** mutat minden stílusrétegben, ugyanis **mindkét változat közömbös stílusértékű**. Ha egymással hasonlítjuk őket össze, megállapíthatjuk, hogy az **azután** (ez a korábbi forma) **valamivel választékosabb**, ill. **formálisabb**, mint az **aztán**. Szinonimáik: *és, továbbá, utána, akkor, akkor pedig*.

Nézem e régi fotográfiát, azután rájövök: a szeretet, a sugárzó szeretet életünk nagy titka!

Kis csilingelés, azután csillagszórót és gyertyát gyújtunk.

Még két hónapot töltök itt, azután fél évre hazatérek.

Egy hónapig bírtam, azután úgy döntöttem: ez így nem mehet tovább.

Megtöltött négy bögrét, aztán a sajátját megemelte.

Az őrmester morgott feketén valamit, aztán tokjába tette a revolvert.

Körülnézett, aztán leült egy nyugágyra beszélgetni.

Tizenegy éves koráig itt játszott, aztán leigazolta a Barcelona, és el sem mozdult onnan.

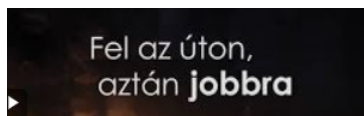
A **népnyelvben** és a **nyelvjárásokban** több más változata is van a kötőszónak, pl. *oszt, osztán, osztén, osztég*.

2. Az **értelmező kézisztár** alapján azt gondolhatjuk, hogy az *azután* és az *aztán* nem mindig váltakoznak egymással. Ugyanis az **azután** szócikkben csak **egyetlen** jelentés van feltüntetve: 'a szóban forgó dolog, esemény után; aztán'.

Ezzel szemben az *aztán* szónak többféle jelentése, jelentésárnyalata, ill. használati módja van feltüntetve a szótárban, abból különösen a következőkben van kötőszói szerepe:

a) **Időbeli** vagy **térbeli** sorrendben **utána**:

Előbb befejezem, aztán megyek haza.

**AMIKOR ELSŐRE SZIMPATIKUS,
AZTÁN ELKEZD ILYENEKET ÍROGATNI**

b) **Lazán összefüggő önálló** vagy **mellérendelt mondatok mondatrészének kapcsolására**:

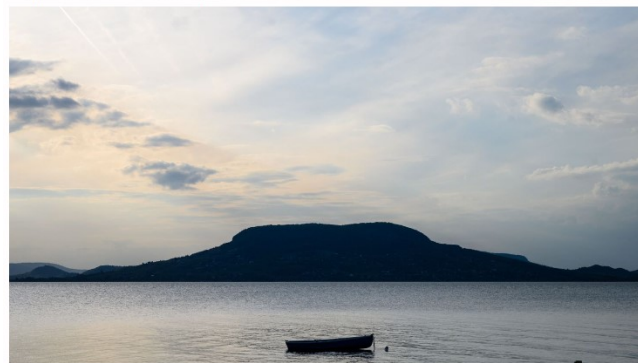
Volt ott egy mérnök, aztán egy tanár meg egy fodrász

víz | Balaton | badacsonyi | stand | szél

Gondolt egyet, aztán elöntötte a badacsonyi strandot a Balaton + videó

Hóésés és fagy a hegyekben, özönvíz a strandokon. Mi baj lehet.

Magyar Nemzet | Forrás: Időkép | 2024. 04. 23. 15:22

A Badacsonyi tanúhegy Fonóvd közeléből fotózva 2023. május 10-én. Fotó: MTI/Vasvári Tamás

- Aztán vitte-e valamire a fiát Pesten?
- Meghíszem azt, nagyon értékes ember lett belőle!
- Hogyhogy?
- A pesti rendőrség egymilliót kínál érte annak, aki a nyomára vezeti őket.

A skót elviszi a fiát sétálni.

Utánaszól az asszony:

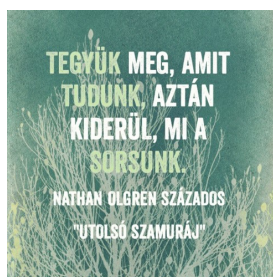
- Aztán ne felejtse el levenni róla a szemüveget, amikor nincs semmi látnivaló!

A székelyek és kínaiak háborúzni akarnak egymással.

- Aztán hányan vagytok?
- kérdezik a kínaiak.
- Nyolcvanezren – felelik a székelyek -, és ti?
- Egymilliárdan.
- Baj van János bácsi – szól hátra a székely vezér.- Hova temetjük ezt a sok kínait?

c) A következményekre utalva:

Könnyen öltözött, most aztán fáj a torka!

d) Szembeállításra (ebben a szerepben a szótár **bizalmas** stílusértékűnek jelöli):

Ilyen jó alkalom, aztán nem használja ki!

3. Az *azután* és az *aztán* más kötőszókkal is kombinálódhat:

aztán pedig	ezért aztán
és aztán	így aztán

Most ki kell jutni az Eb-re, és aztán jöhet a vb.

Elindult, aztán pedig le is állt a Takarékné netbankja.

Túl olcsó volt az energia, ezért aztán így jártunk.

Nem sikerült a megfejtés a játékosnak, így aztán nem vihette el a 19 milliót.

5. *ellenben*

1. Mellérendelő mondatok tartalmának **szembeállítására** kötőszóként használt **határozószó**. Szinonimái: *de, azonban*.

Énekelni nem tud, táncolni ellenben igen.

‘Ezzel szemben’, ill. ‘vele ellentétben’ jelentésárrnyalattal:

Péter a szőkétet, János ellenben a barnákat kedveli.

‘Csak, csakhogy’ jelentésárrnyalattal:

Jól tanul, ellenben a helyesírás nem az erőssége.

2. Szórendi helyét tekintve, ahogy föntebb már említettük is, egyaránt állhat **első** és **második** helyen.

A nyelvörök **mindkét szórendi helyet elfogadják**.

Példák az MNSZ2-ből az 1. szórendi helyre:

Fontolgattam is hazafelé, hogy mit mondjak Vallon uramnak. Végkére úgy végeztem magamban, hogy az almáriomos oroszánokról nem szólok semmit; ellenben annál jobban lefestem a Krisztina hölgy sóvárgását, azzal is megtoldván a kecsegtetést, hogy az epedő aszszony másnap egyedül lesz otthon. (Tamási Áron)

A legnagyobb ellenzéki párt június elején kormányfőjelöltet állított, aki tengeri fürdőzés helyett és előtt elkezdett „nyomulni”. Kórházból ifjúsági fesztiválra, onnan pedig termelőszövetkezetbe vonult. A Fideszről tudomást nemigen vett, inkább elkezdett ígérni. A fejleményektől a kormány megijedt – és ezúttal nem hagyta abba a munkát. Elmaradt Orbán és Dubrovnik évek óta szokásos találkozósa, egyetlen tudósítást sem láthattunk balatonőszödi üdülőben pingpongozó államférfiakról, ellenben hétről hétre sötét öltönyös miniszterek buszozták körül az országot. (sajtó)

A barlang csak előre egyeztetett időpontban és kizárólag a hétvégeken látogatható. Kötelező öltözék: tréningruha vagy pormentes overáll. Védősisakot a túravezetők adnak, ellenben világítóeszközről mindenkinek magának kell gondoskodnia, s az csakis elemlámpa lehet. A

régebbi látogatások során a falakra rakódott koromszennyeződések 1996-ban a nyergesújfalui tűzoltók közreműködésével részben sikerült leoldani, a maradékot az idén ősszel egy újabb mosással tüntetik el. (tudományos)

Összefoglalva ezt a gondolatsort arra a következtetésre kell jutnunk, hogy egy többgyermekes család kiköltöztetése az általuk jogcím nélkül lakott ingatlanból mindenféleképpen valamely törvény által védett érdeket, illetve törvényben deklarált alapjogot sért, ellenben a jogsértő helyzet fenntartása esetén az Alkotmány 12. § (2) bekezdésében szavatolt önkormányzati tulajdonjog szenved csorbát. (hivatalos)

Ami hát egy kicsit már szöveget a fejemben, hogy tudom, hogy vannak gyerekek, akik nagyon későn kezdenek beszélni, ő most már másfél éves lesz, még egyetlen egy szót nem mond ki, hogy mama, papa, hiába tanítgatjuk, ellenben most egy hete, be nem áll a szája, reggeltől-estig beszél, én úgy mondtam mindig, mert már régóta csinálja ezt, hónapok óta, én úgy mondom, hogy szanszkritul, nem értünk egy szót sem, de ránk néz és megy és mutat, és hív és fogja a kezem és mutatja a képeket, magyaráz, mindent mondja, és mondja, mondja, de nem értjük. (besznye)

Én némileg másképp számolok. Tegyük fel, hogy az ön 100 Matávjának január eleji 1400-a megfelelt akkori valóságos és piaci értékének. De mi ketten akkor nem kötöttünk üzletet. Eltelt 3 hónap, ami alatt a Matáv valódi értéke mondjuk 1350-re csökkent, ellenben piaci érték(eltség)e 1100-ra. Ekkor kötünk egy olyan üzletet, hogy veszek öntől 1200-ért 100 Matávot. (fórum)

Bizony, a konnektort azért tették oda, hogy onnan használd. Az pedig, hogy megengedik, ha kérned, csakis annak köszönhető, hogy a lentebb említett tranziensek csak igen kis eséllyel tudnak belezavarni a fedélzeti rendszerekbe, ezért inkább hagyják az image érdekében. A Maléven sem fogják kikapcsoltatni veled, ellenben ha mobiltelefont rántasz elő, akkor semmi jóra ne számíts a stuviktól:o) (közösségi)

Szabó Simon: „Ott még nem tartunk, hogy a volt feleségem és Edina megismerkedjenek, ellenben én már ismerem Krisztiánt”

© 2024-04-20 # 6 perc az állagok elszámlái idő

Balogh Edina és Szabó Simon külön-külön már meséltek a velük történetéről, de közös fotószára és interjúra a Story magazin kérésére mondták igent.

Újabb pert nyert a NER-nek nem tetsző, ellenben bátor és gerinces civilekkel szívózás miatt a pécsi Emberség Erejével Alapítvány

Illusztráció - Forrás: Emberség Erejével Alapítvány Facebook-oldala

Ma a Nyugat ott tart, hogy 11 éves gyerekeknek analízis és orális szexről képileg gazdagon illusztrált előadást lehet tartani, ellenben Michelangelo Dávid-szobra pornográf és problémás. Nézze meg a népszerű újságíró legújabb vlogját!

Példák az MNSZ2-ből a 2. szórendi helyre:

A nézőként szereplő színészek ajkára adandó százhetvenegy előre elkészített mondat egyetlen elmében fogant, az enyémekben, de százhetvenegy szerződött személy elmeműködése szolgált hozzá mintaként. Azok a mondatok <u>ellenben</u> , amelyek ugyanennyi személy szájáról előre meghatározatlanul fognak elhangozni, azt az egyetlen elmét fogják tekintetbe venni, akihez ezzel a mondattal éppen szólnak. (Nádas Péter)
A tőke megindult, visszaáramlásának okai között elemzők kiemelik, hogy a dollár esésével párhuzamosan mérséklődő kamatlábak javítják a régió valutáinak versenyképességét, míg a japán fizetőeszköz erősödésével csökkent a veszélye egy esetleges leértékelési hullámnak a térségben. Thaiföldön és Dél-Koreában néhány elemző szerint jövőre bővül a gazdaság. Többben a válság végét látják a délkelet-ázsiai pénzügyi piacok szárnyalásában, más közgazdászok <u>ellenben</u> arra figyelmeztetnek: távol állnak még a gyógyulástól az említett gazdaságok. (sajtó)
A sókedvelők és a magas hőmérsékleten élő mikrobák jórészt az Archaeák közé tartozik. Jónéhány sajátságuk a baktériumokéval rokon, de sok tulajdonságuk inkább az eukariótákéra hasonlít. A sókedvelők közeli rokonságban állnak egymással, a hőtűrőkre <u>ellenben</u> ez egyáltalán nem igaz. (tudományos)
Az ilyen célú támogatások kevésbé hatnak torzítóan a versenyre, ezért a támogatás magasabb intenzitása tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek és mentesíthetőnek az előzetes bejelentési kötelezettség alól. A szakosított képzés <u>ellenben</u> , amely elsősorban a vállalkozás javát szolgálja, a verseny torzulásának nagyobb kockázatát jelenti, és ezért az összeegyeztethetőnek tekinthető és az előzetes bejelentési kötelezettség alól mentesíthető támogatási intenzitásnak jóval kisebbnek kell lennie. (hivatalos)
Mi történt? a Magyar Rádió nagyon sok pénzt megspórolt, egymilliárd forint körül, hogyha jól emlékszem, a Magyar Televízió az körülbelül szinten maradt, tehát a tervezettnél megfelelően használta a forrásokat, a Duna Tévé <u>ellenben</u> túlköltekezett. (besznye)
Az eszme nem a próféták, hanem a tanítványok használatában válik dogmává. A hagyományteremtő valójában mindig újító, a tradíciók hú követői <u>ellenben</u> leginkább csak klisékhez igazodnak. (fórum)
A Magyar Nemzet szerint a piac általuk baloldalinak tekintett médiaszereplői pártszimpátia alapján költik majd el a hirdetőik pénzét. Szerintünk ez badarság, az állami szektor hirdetői <u>ellenben</u> pontosan ezt teszik. (közösségi)
Míg általában a fűszernövényeket „csak” ízesítésre, díszítésre használjuk, addig a zsálya, bizonyára húsos, viszonylag méretes levelei miatt szinte önálló fogásként is értelmezhető. Nyersen nem annyira jó elrágcsálni, viszont egy kis hőkezelés után ízes, ropogós falatokat kapunk. A kapribogyó esetében is érdekes változásokat okoz a sütés: a sokszor bántóan savanyú íz enyhül, a kapribogyó sajátos aromája <u>ellenben</u> intenzívebb lesz. (közösségi)

A CIPŐK MÁR NEM LEPNEK MEG, A SZELFI GÉP ELLENBEN IGEN

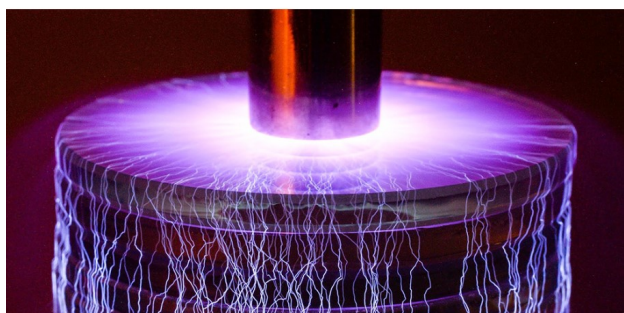
Háború Ukrajnában | vlagyimír putyin | nácizás | orosz-ukrán háború | Volodimir Zelenszkij

Zelenszkij lenácizta Putyint

Nácinak nevezte Vlagyimír Putyin orosz elnököt Volodimir Zelenszkij ukrán államfő. Az oroszok ellenben épp az ukrán rezsimit tartják nácinak.

Magyar Nemzet | 2024. 05. 08. 12:01

A srác az eBayen vásárolt magának egy '20-as évekből származó berendezést, amit valamikor elektroterápiás kezeléshez használtak, ő ellenben arra használta, hogy a miniatűr Tesla-tekeroccsal legyártsa a saját, házi villámaikat, amelyeket aztán makróval le is fotózott.

6. és : s

1. E leggyakrabban **kapcsolatos** értelemben használt kötőszónak két változata van: az **és** és a rövidebb **s**. Funkcióik nagyjából azonosak, de a szupraregionális használatban van köztük bizonyos használati különbség: míg az **és** mind **tagmondatok**, mind **mondatrészek** összekapcsolására széleskörűen használatos, addig a **s** inkább **tagmondatok** kapcsolására szolgál:

<i>Mondatrészek kapcsolása</i>	<i>Tagmondatok kapcsolása</i>
Peti és Pali is ott voltak.	Kimentek az udvarra, és elkezdtek játszani. Kimentek az udvarra, s elkezdtek játszani.

Az általános szabály alól kivételek is vannak: némely összetételben és állandósult szókapcsolatban **s**-et mondunk vagy pedig az **s** az **éssel** váltakozik:

egyszersmind, idestova; egyről s másról; ez s az; s a többi

A WILLIAMS TERVEZŐITŐL IS TANULHATNAK MAJD EGYET S MÁST A RIVÁLISOK

A Williams Forma-1-es csapata éjt nappallá téve dolgozott a 2024-es szezonnyitó előtt, hogy egy olyan autót rakjanak össze, ami nem csak a nagy tempójú pályákon tud jól szerepelni. Ebben egy olyan megoldás is segíthet nekik, amit a riválisok is megvizsgálhatnak.

KULTÚRA | 2006. február 20. 08:00

Szájber gyerek s a többi

Hirdetés

ÚJ SZÓ ONLINE

Szlovákiai koncertkörútra indul holnap a Kistehén tánczenekar, Magyarország jelenleg egyik legismertebb együttese. A pozsonyi magyar kulturális intézet által támogatott turné első állomása Nyitra, az SD kollégium bálterme. A koncert időpontja holnap este 10 óra.

Tagmondatok kapcsolására a választékos stílusban érdemes gyakrabban használni az **s** kötőszót, egyrészt a **tömörség** kedvéért (ha tömörök akarunk lenni), másrészt a **változatosság** kedvéért: ezzel is csökkenthetjük szövegünkben az **és** kötőszó gyakoriságát.

A nyelvművelők felhívják a figyelmet arra, hogy a **gondozott** beszédmódban érdemes odafigyelni arra, hogy az **s** használata **ne okozzon mássalhangzó-torlódást**, különösen ha a kötőszó előtt álló szó **s**-re végződik:

<i>Torlódásos</i>	<i>Jobb hangzású</i>
Áss, <u>s</u> megkapod érte a béred!	Áss, <u>és</u> megkapod érte a béred!

Ilyenkor a nyelvőrök szerint jobb az **és változatot** használni.

Ezzel egyetérthetünk: a **gondozott** szövegben érdemes erre is figyelni. És nemcsak akkor, ha a kötőszó előtti szó **s**-re végződik, hanem akkor is, ha más szibilánusra (**zs, cs, dzs, sz, z, c, dz**) végződik, még akkor is, ha nem szánjuk felolvasásra a szöveget (sosem tudhatjuk, nem fogják-e mégis felolvasni).

Mivel a közölt nyelvművelői példa nagyon mesterkéltné, nézzünk természetesebbeket az interneten!

Rohantam haza a fényképezőgépemért, <u>s sejtettem</u> előre, hogy ezt vétek lenne kihagyni.
Igen ám, de a szél ereje mit sem csökkent, metsző erejét minduntalan próbára tette a fákon, bokrokon, erősen borzolja azok lassan színesedő frizuráját, <u>s sejtettem</u> , hogy a víz tetejét megszórta már az első sárguló lehullt levelek hadával, a vízoszlop teljes terjedelmében is számíthattunk letört sodródó kisebb nagyobb ágakkal.
Órák múlva elkezdtem sírni, <u>s sokáig</u> sírtam. De ebben a pillanatban is úgy érzem, mintha valami babona réme kísértene.
A spanyol alakulat jelenleg 10. a spanyol bajnokságban, <u>s szívesen</u> látná támadószekciójában a Gabigol becenévre hallható játékost.
Vajon nem túlságosan szolid-e? Élete legfontosabb beszélgetése várt rá, <u>s szeretett</u> volna kifejezetten jó benyomást kelteni.
Miután a polgármesterek meggyújtották a hanukagyertyákat, a szitáló eső ellenére mindenki a téren maradt, <u>s zenével</u> , tánccal folytatódott az örömnép.
A tápanyagok jobban megmaradnak ennél a sütési módnál, <u>s zsiradékot</u> is legfeljebb akkor kell külön hozzáadni az ételhez, ha szárazabb húst szeretnénk sütni.
Kövér: előbb magyarok legyünk, <u>s csak</u> utána párttagok.
Az ébresztőhöz reggeli is dukált, teát, tejet, pirítóst, vaját, <u>s dzsemet</u> kért, ezzel a tálcával a kezemben kopogtattam be hozzá.

A félreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk: a közölt idézeteket **ellenpéldákként** közöljük, mindezekben az esetekben **szerecséesebb lett volna a kötőszó és változatát használni**. Nem nyelvi okokból, hiszen tagmondatot kezdő helyzetben mind az és, mind a s használatos, hanem **széphangzás** okán.

2. Az erdélyi regionális használatban, különösen pedig a **Székelyföldön**, a s is széleskörűen használatos **mondatrészek összekapcsolására** is:

Keze s lába s feje, mindene véres volt.
Ő s én is megijedtünk.
Almát s krumplit árul.

Az MNSZ2 példái az „erdélyi” alkorpuszból:

A fáradtság valóban egyszerre teljes elmagányosodás s lemeztelenülés: „se férfi, se gyerek, se magyar, se testvér”, s ugyanakkor beleilleszkedés a természet békés, pihentető, regeneráló rendjébe. Ez a kettősség: a magány, elbújtatott <u>s</u> csak közvetve kitörő <u>s</u> áthárítható vágyaival, <u>s</u> a béke, az esti csönd enyhülete csodálatos kifejezést nyer az utolsó strófában, ahol „a békességet szétoztja az este”, mint...? (szépirodalmi)
Kedvesem, mit is magamnak és tenéked? Örüljek vagy pedig szorongjak miattuk, értem, értünk, érted? Hisz szép év vár ránk, ha így, ha együtt, de ismét egy évet öregedtünk, újabb lépésünk a halálig – a többit is tegyük meg együtt. Minden mi új, az régi lesz, és végül is a Nap alatt nincs semmi új. Az életünk a halálunk felé halad, konokul. <u>S</u> csak a szeretet <u>s</u> a szerelem, mi megmarad, ha ápoljuk. (szépirodalmi)
Ne várokozz, készítsd magad: se félelem, se gőg ne szabjon irányt szavaidnak. Ha hallgatásod csésze aranykúton: csésze legyél, a napban tükröződhetsz. A vízben tükröződjél, azt kívánom. Mint a beszéd, <u>s</u> a némaság, <u>s</u> a kérdés. Időd letelt <u>és</u> elmúlt az enyém is. Tizenkét sor. Ölel az álom mégis. (Egyed Emese)
Foglald el a helyet, melyet az isteni Gondviselés jelölt ki számodra <u>s</u> kortársaid társadalma <u>s</u>

a viszonyok hálózata. Ez is mögöttes beszéd. Többszörösen is az. Mert elkülöníti a Gondviselést az Istentől, aminek kijelölését a társadalom nyakába varrja, és a viszonyok véletlenségére bízta. (szépirodalmi)
Egy ilyen testület figyelembe tudná venni a körülményeket is. Hiszen nem volt könnyű ellenállni egy olyan embernek, aki elé hosszú börtönök és kínzások után tették le a papírt s a ceruzát, s mondták neki: írja, amit mondok. Tehát azt is figyelembe kellene venni bizonyos mértékben, hogy könnyű volt „tisztának” maradnia annak, akit soha sem kergettek át a mozsáron. (sajtó)
Gondoljunk az olasz, a német s lengyel forradalomra, s nyomban feleslegessé válik annak további bizonyítása, hogy az egységes nemzet gondolata európai jelenség volt. A magyar uniótörekvés is így vált az 1848-as év egyik központi kérdésévé. Az erdélyi magyar politika érvei közt szerepelt az, hogy az unióval Erdélyre is kiterjednek azok a polgári szabadságjogok és forradalmi vívmányok, amelyek az uralkodó jóváhagyásával Magyarországon már életbe léptek: a jobbágyfelszabadítás, a törvény előtti egyenlőség, közös teherviselés és egyébek. (sajtó)
Az első érzésem, mikor Bergsont fiatal koromban olvastam, a fölszabadulás érzése volt. Ez a gondolkodó kétségtelenül megszabadította a filozófiát a „természettudományos” és agnosztikus század bizonyos fojtó előítéleteitől és csüggedéseitől, s közvetlen adatokból s pszichológiai tapasztalatokból indulva ki, az empirikus naturalizmust a saját fegyvereivel verte meg. (tudományos)
Tanúi voltunk, amint agg kora és gyöngesége dacára, éjszakába nyúló hosszú órákon át, türellemmel tárgyalja le egyenként a vidéki küldöttségekkel a kerületek kívánságait s a jelöltek személyét s bölcs tapintattal rávezetett mindig a helyes megoldásra. Tudjuk méltányolni tehát azt a páratlan teljesítményt, mellyel talán nagyobb szolgálatot tett nemzetének, mint a magyar uralom aránytalanul kedvezőbb körülményei között egy emberéleten át végzett közéleti munkájával. (tudományos)
A 90-es években beállott változások, az 1994-es új kisebbségi iskolai törvény és az egy évvel későbbi új tanterv bevezetése óta még nem telt el annyi idő, hogy vázolható lenne valamiféle trend, mi lesz a sorsa a magyar, illetve a horvát nyelvnek Burgenlandban, a tartomány iskoláiban, elterjed-e a kétnyelvű képzési forma, vagy fokozatosan kihálnak ezek a nyelvek az iskolákból. Csak remélni lehet, hogy a reformok nem születtek későn, s a két népcsoport s nyelveik fennmaradnak a tartományban. (tudományos)
Amit ténylegesen tesz a HVIM, az a figyelemfelkeltő botrányok szintjét éppen csak alulról súrolja, valós töltete nincs. A majláthfalvai, élesdi és csángó gyerekek s nevelőik másképp láthatják, a nekik odavitt televíziós – tanszeres – és édességszállítmányaink tükrében. Ha ennek tudatában írtad rólunk, amit írtál, akkor az téged minősít. Ha nem tudtál e dolgainkról, az viszont azt bizonyítja, hogy mégsem verjük túl nagy dobra önzetlen segítségnyújtásainkat. (fórum)
Jól elvittük egyfele ezt a topikot... Ideje lenne már végre a többieknek is kicsit megbékülniük... Erőt meríteniük, és inniuk egyet békésen közösen, hogy kicsit feltöltődjenek! Akárcsak mi Üsübüvel és Magyar Nemes barátommal! És akkor ha feltöltődtünk, jöhet a hagyma s a szalonna, és még egy kis ital, hogy teli gyomorral és felbátorodva igazságot tegyünk ebben a Kárpát-medencében! Végre! (fórum)

3. Fontos tudatában lenni annak, hogy az *és* és az *s* nemcsak egymással váltakoznak és más kapcsolatos kötőszókkal, hanem a **kötőszó nélküli kapcsolással** is. Egyszerű kapcsolat esetén nemegyszer kötőszó nélkül is természetes a mondatfűzés:

<i>Kötőszóval</i>	<i>Kötőszó nélkül</i>
Délután bemegyek az irodába, <u>és</u> akkor	Délután bemegyek az irodába, akkor megbe-

megbeszélem a főnökkel a munkabeosztást.   szélem a főnökkel a munkabeosztást.

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerint az effajta laza viszonyú mondatok közt az és különösen olyankor „helyes”, ha „némi nyomatékot akarunk adni az utóbbi egységnek” (NyKk. I. 1983: 568).

Mivel annak megítélése, hogy a beszélő akar-e „némi nyomatékot” adni vagy sem, teljesen szubjektív, bátran **választhatunk** a kötőszavas vagy kötőszó nélkül forma közt **nyelvérzékünk**, ill. **tetszésünk** szerint.

4. Az és nagyon gyakran használatos **más mellérendelő kötőszóval** együtt is:

és azért; és így; és mégis; és viszont; stb.

Ezt a használatot a nyelvőrök **nem helytelenítik**, amivel természetesen egyetértünk.

4. A *Nyelvművelő kézikönyv* arra is felhívja a figyelmet, hogy az **és előzmény nélkül** vagy csak **odagondolt előzménnyel** is használatos, a beszédet új tárgyra terelő céllal:

És mit kerestél te ott?

És akkor?

És aztán?

Ez is egy példa arra, hogy az a mantra, mely szerint **éssel nem kezdetünk mondatot**, a mai nyelvújítók szerint nem más, mint **nyelvhelyességi babona**.

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerint a fölényes **egykedvűséget** kifejező mondatokban azonban gyakran **magyarosabb** és **ízesebb, kifejezőbb** helyette a **hát**. Például:

és

hát

És aztán?!

Hát aztán?!

Nem zárható ki, hogy a beszélők egy része esetleg valóban **magyarosabbnak, ízesebbnek** érzi a *hátot* az ilyen mondatokban. Persze mindenkire rá van bízva, hogy akar-e magyaros és ízes lenni. A (nagy)városi beszélők számára a *Hát aztán?* túlságosan népiesnek vagy régiesnek, s emiatt mai köznyelvi szövegben akár modorosnak is érződhet. De hát többek között erre jó a nyelvi változatosság: az ember a saját identitása, ill. ízlése alapján választhat az adott helyzetben, szövegtípusban rendelkezésére álló változatok közül.

Más kérdések élén szintén „a bizalmasabb hangulatú, de nyomatékosabb *hát*” szó használatát ajánlja a *Nyelvművelő kézikönyv* (NyKk. I. 1983: 569):

<u>és</u>	<u>hát</u>
<u>És te mit akarsz?</u>	<u>Hát te mit akarsz?</u>

Fal – hát neked mit jelent? – Körkérdés kortárs képzőművészek között

2020.06.25 — Szerző: Ványa Zsófia

Hát te meg mit bámulsz?

Ez esetben is **egyetérthetünk** azzal, hogy a nyelvőrök által javasolt változat **stílusosabb**, ugyanakkor kisebb denotatív jelentésbeli különbség is lehet a két megoldás között (az *És te mit akarsz?* jobban kapcsolódik az előzményekhez).

5. A kapcsolatos *és*, ill. *s* gyakorisága a *meg* kötőszó használatával is csökkenthető. A nyelvőrök különösen a hagyományosan *meggel* használt szerkezeteket féltik a visszaszorulástól:

ez <u>meg</u> az	itt <u>meg</u> itt
erre <u>meg</u> amarra	ezer <u>meg</u> ezer
ekkor <u>meg</u> akkor	újra <u>meg</u> újra
így <u>meg</u> úgy	ide <u>meg</u> oda

De hol veszünk ezt meg azt két ünnep között?

MEGOSZTÁS

Egy lej ide meg oda

© 2016. február 04., 13:59 © 2016. február 04., 14:13

Weöres Sándor: ÍGY MEG ÚGY

Agi63 • 2020. július 26. 06:43 • olvasva: 780

Furcsa ember az irígy,
torkán mérges a mirígy,
egyszer úgy, egyszer így,
az irigynek sohse higyj!

Furcsa ember a hazug,
nyelve csípős, mint a lúg,
egyszer így, egyszer úgy,
hogy igazat sose tudj.

Ha **konzervatívabb** beállítottságúak vagyunk, és fontosak számunkra a **hagyományos** nyelvi értékek, **megfogadhatjuk** a nyelvőrök tanácsát, és választhatjuk a *meg* kötőszót, különösen a **bizalmas**, s részben a **választékos** stílusú szövegekben. A **formális** stílusú szövegekbe azonban a *meg* nem illik.

6. Az és és az s kötőszóknak a kapcsolatos funkción kívül **hózzátoldó** vagy **fokozó** funkciója is lehet:

Az és kötőszóval	Más kötőszóval
Jó volt az ebéd, <u>és</u> nem drága.	Jó volt az ebéd, nem <u>is</u> volt drága.
Kaptunk három fogást, <u>és</u> még sört.	Kaptunk három fogást, <u>sőt</u> még sört is.

2024. június 17. 12:03

Te is maximalista vagy, és még ráadásul kíváncsi is?

A Karácsony-féle városvezetés korrupcióban fogant és még mostanáig abban lubickol

Csúcsot döntött a korrupcióban Karácsony Gergely, soha ennyi hatósági nyomozást nem lehetett még látni a budapesti Városháza környékén, mint az elmúlt négy és fél évben – húzta alá a Metropol. A főpolgármesternek már a választási kampányából is kiderültek korrupciós ügyek, regnálása után pedig sorban jött a többi, amelyek országos szintre nőttek ki magukat.

Magyar Nemzet | Forrás: Metropol | 2024. 05. 28. 15:00

Mivel az és kötőszó amúgy is nagyon gyakori, a nyelvőrök ezekben a funkciókban inkább **más kötőszók** használatát ajánlják, ahogy a fenti példákban is látjuk.

Ezt a tanácsot a **választékos** és **formális** stílusú **gondozott** szövegekben **érdemes megfogadni**, ám mások kéziratában az és-t vagy s-t nem szükséges javítani.

A fenti kötőszók mellett a nyelvőrök még a **hózzátoldó** és a **szót másra terelő** funkcióban is használhatónak tartják a **meg** kötőszót:

Meg aztán olcsóbb is a vonat!

Meg volna egy kéréssem nekem is!

Magenta

2017. szeptember 26. · 🌐

Khaki ruhából sosem elég! Az ősze meg aztán igazán 'muszáj' darab! 🌟👉

A meg kötőszó ilyen használatát leginkább a bizalmas stílusban ajánlhatjuk.

7. A nyelvőrök véleménye megoszlik a tekintetben, hogy helyes-e az és, ill. a s kötőszó használata **ellentét kifejezésére**.

A *Nyelvművelő kéziszótár* „mellérendelő kötőszók” szócikke szerint az és kötőszó „kapcsolatos mellérendelés jelölésére szolgál; ellentétesség kifejezésére nem alkalmas” (NymKsz.² 2005: 364).

A kéziszótár példája:

<i>Helytelenített</i>	<i>Ajánlott</i>
A jó állásokat a legügyesebbek szerzik meg, <u>és</u> nem a legképzettebbek.	A jó állásokat a legügyesebbek szerzik meg, nem <u>pedig</u> a legképzettebbek.

Ezt a képet mesterséges intelligenciával készítették, és nem a francia gazdasági tüntetéseket látni rajta

„A fókusznak a célon, és nem a másik akadályozásán kell lennie!” – interjú Dr. Fülöp Márta szociálpszichológussal

Mivel példák tömegével igazolható tény, hogy az és kötőszó igenis alkalmas ellentét kifejezésére, arra kell gondolnunk, hogy e vélemény pusztán ideológiai alapú. A legnagyobb szerepe a **nyelvi platonizmusnak** lehet, amely egy eszményi nyelvet tételez, egy olyan nyelvet, melynek szabályai „adva vannak”, s nem függenek attól, hogy az emberek ténylegesen hogyan beszélnek. Szintén szerepet játszhat a **nyelvi izomorfizmus** ideológiája, valamint a **nyelvi logicizmus**, ill. tágabban a **nyelvi racionalizmus**.

A *Nyelvművelő kéziszótár* saját magával kerül ellentétbe, amikor egy másik szócikkében elismeri, hogy és kötőszó ellentét kifejezésére is használatos, azzal a megszorítással, hogy tiltó és tagadó mondatokban ez a használat „pongyola”. Az „és kötőszó” szócikk szerint „[e]llentétes kötőszóként is használható az és” (NymKsz.² 2005: 157):

1.	2.
Ősz sem volt még, <u>és</u> máris zuhog a hó.	Ősz sem volt még, <u>de</u> máris zuhog a hó.

A szerzők hozzáteszik: **tagadó**, ill. **tiltó utótagú szerkezetekben** a *nem pedig*, ill. *ne pedig* magyarosabb, mint az *és nem*, ill. *és ne*:

<i>A nyelvőrök szerint pongyola</i>	<i>A nyelvőrök szerint magyarosabb</i>
Most megyek hozzád, <u>és nem</u> holnap.	Most megyek hozzád, <u>nem pedig</u> holnap.
Télikabátot vegyél, <u>és ne</u> átmenetit!	Télikabátot vegyél, <u>ne pedig</u> átmenetit!

Azt a nyelvi ideológiát, mely szerint a magyarosabb forma egyszersmind eredendően helyesebb is, **nyelvi idiomizmusnak** nevezzük. Mivel a magyaros szavak, kifejezések, szerkezetek rendszerint olyanokkal állnak szemben, amelyeknek az ismert idegen nyelvekben is van pár-huzamuk, a magyarosság mögött rendszerint ott lappang a **nyelvi purizmus** ideológiája is.

A két szócikk közötti különbség jól mutatja a nyelvhelyesség nyelvideológiai és az empirikus megközelítése közti különbséget.

Ez utóbbi, a nyelvi tényeken alapuló megközelítést alkalmazza a *Nyelvművelő kézikönyvtár* elődje, a *Nyelvművelő kézikönyv*: nem helyteleníti az *és*, ill. *s* kötőszók használatát ellentét kifejezésére. Így fogalmaz: „[e]llentétes szerepben szintén használható az *és* (*s*), főképp egyszerű szembeállításakor” (NyKk. I. 1983: 570).

Tél sem volt még, <u>s</u> a lábam már megfagyott.
Apja nem ivott, <u>és ő</u> – lám – mily mértéktelenül rákapott a borra!

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerzői is másképp kezelik azokat az eseteket, amikor az *és* vagy az *s* kötőszó tagadó vagy tiltó utótagú szerkezetekben fordul elő. Ilyenkor sem tartják az *és*, ill. *s* kötőszót helytelennek, még csak pongyolának sem, csupán annyit állapítanak meg, hogy a *nem pedig*, ill. *ne pedig* **magyarosabb**, mivel véleményük szerint az *és nem*, *s nem* **német mintára** terjedtek el:

<i>A nyelvőrök szerint németes</i>	<i>A nyelvőrök szerint magyaros</i>
Mégis most mennék hozzád, <u>és nem</u> holnap reggel.	Mégis most mennék hozzád, <u>nem pedig</u> holnap reggel.
A jó állásokat a legügyesebbek szerzik meg, <u>és nem</u> a legképzettebbek.	A jó állásokat a legügyesebbek szerzik meg, <u>nem pedig</u> a legképzettebbek.

A *Nyelvművelő kézikönyvből* tehát kiderül, hogy a *nem pedig*, ill. *ne pedig* előnyben részesítése mögött egyértelműen a **nyelvi purizmus** ideológiája áll, s a fentebb említett **nyelvi idiomizmus** inkább csak fügefalevél, amely a manapság már kevésbé szalonképes nyelvi purizmust van hivatva elfedni.

Milyen nyelvhasználati tanácsot adhatunk az *és*, ill. az *s* használatára nézve **ellentétesség** kifejezésére? Bátran használhatjuk **bármilyen stílusú** szövegben, mind állító, mind tagadó és tiltó utótagú mondatokban, két megszorítással:

1. **Állító** mondatokban, ha **hangsúlyozni** szeretnénk az ellentétességet, érdemes **kifejezetten ellentétes kötőszót** választani (pl. a *mégis* kötőszót).

2. **Tagadó** vagy **tiltó** mondatokban *pedig*, ha **magyaros** fogalmazásmódra törekszünk, érdemes inkább a **pedig** kötőszót választani.

A „magyarosság” a *ne pedig*, ill. *ne pedig* esetében azt jelenti, hogy olyan megoldással élünk, amelyeknek nincs párhuzama a jól ismert idegen nyelvekben, így egyedibb, különlegessége folytán érdekesebb, mint a szokványos, „sablonos” és *ne*, ill. *és ne*. A magyarosság számunkra nem etimológiai, hanem stilisztikai kérdés.

Mások kéziratában az ellentétes jelentésű *és*, ill. *s* kötőszót általában nem szükséges javítani, hacsak nem nyilvánvaló, hogy a szerző magyaros fogalmazásmódra törekszik.

Alázatos és nem emberfeletti papok
kellenek – a pápa a latin-amerikai
papképzésről

Köszöntjük e lapszám olvasóit!
**Jobbá válni, és nem
keserűvé**

**Tombol és nem gyengül az
influenzajárvány**

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA BIZTONSÁG REZSIVÉDELEM CSALÁDVÉDELEM EN Q

MAGYARORSZÁG ÉRDEKE A BÉKE ÉS NEM A HÁBORÚ.

2023. DECEMBER 8. 15:55 MEGOSZTOM

Brüsszel és a Soros Alapítvány finanszírozza azokat, akik itthon a konzultációt támadják. A brüsszeli bürokraták rá akarják kényszeríteni Magyarországot, hogy feltétel nélkül támogassuk Ukrajna Európai Uniói tagságát és a háború további finanszírozását. Ez nem Magyarország érdeke. Magyarország érdeke a béke és nem a háború.

7. *habár*

A *habár* megengedő értelmű mondatok kötőszava, a hétköztetes értelmező szótár szerint a „vele bevezetett mondat vagy mondatrész olyan okot, feltételt, lehetőséget tartalmaz, amelynek megléte ellenére a várt okozat helyett annak ellenkezője következik be”. A szótár „választékos” és „költői” minősítéssel látja el.

Az értelmező kéziszótár a szónak szinonimikus értelmezését adja: ‘bár, noha’, s csupán a „választékos” stílus minősítéssel látja el.

Nincs okunk kétségbe vonni, hogy a *habár* szó **korábban** valóban **választékos**, sőt **költői** stílusértékű volt, ám az MNSZ2 adatai éppúgy, mint megfigyeléseink arra engednek következtetni, hogy az elmúlt évtizedek során a *habár* **közömbös** stílusértékűvé vált. Erre abból következtetünk, hogy a *habár* az MNSZ2-ben nemcsak **választékos** vagy **formális** stílusú szövegekben fordul elő, hanem **kiegyenlített** és **bizalmas** stílusúakban is.

Példák a *habár* kötőszóra az MNSZ2 „fórum” alkorpuszából, **bizalmas** vagy **kiegyenlített** stílusú szövegekből:

Ide figyelj, bozsaram! A „rúzs”, mint olyan, pusztán a múzsa rímeként szerepelt, de ha ez téged ennyire irritál, akkor megkövezem magam, hamut szórok a ruházatomra és megszag-

<p>gatom a fejem. Pusztán arra volt célzás, ha ne adj' Isten adsz egy pusztit az orcámra, nem leszek foltos... ;-)))) Egyébként meg használhatod körbe-körbe is, és hosszában is... [...] Különben is: mi az, hogy újabb baki???! Elkövettem Veled kapcsolatosan akár egyet is már???! Nem t'ok róla... <u>habár</u> lehet. A jelzőfény jó ötlet, legalább akkora, mint a fluo-reszkáló óvszer. :-))))</p>
<p>Látom, 2 nap alatt senki sem válaszolt, röviden csak annyit mondanék, off (<u>habár</u> én még nem vagyok házimoszis, csak hifizek, de mindenképpen szeretnék otthonra egy jó cuccot, de amíg nem tudok megvenni egy projektort, addig nem látom értelmét a házimoszinak. Szerintem ugyanis a házimoszi nem a hangnál, hanem a képnél kezdődik, és igazi mozi élményt egy minimum 2 m képátlójú képtől lehet várni, nem pedig egy akár 70-80 cm-es TV-től).</p>
<p>Nemigen írok ide többet, kenyai meg soká nem lesz. Még csak annyit, aki beleköt a mások soraiba, oszt úgy asztalozik, hogy soronként idézget, szétszed és ömlik keze alól az sok rizsa, annál én a Page Down billentyűt szokom nyomogatni, míg csak más asztalos neve nem gyün a kép ernőre. A rosseb egye azt a stílust. Ha mindenki azt csinálja, én nem tilthatom meg. De a sorszállhasogató se, hogy fenti billentyűt nyomogassam. Én meg azér is írok így, mer fene rosszul, <u>habár</u> gyorsan gépelek. Oszt így nem ég a pofám, hogy elírok valamit. Hanem bebújok a külvárosi prosztó meg a paraszt álarca mögé. Na, télleg dzsalok enni. Vivát F.B. I. doktor!</p>
<p>Ezt az idióta „Segíthetek?” szöveget én is nagyon nem komálom, <u>habár</u> mostanában csak ezt lehet hallani (gondolom a „Can I help u”-t fordította így ecccer vki). Ha boltba megyek, nem vagyok senkinek a segítségére utalva, úgyhogy nekem ne is akarjon segíteni senki, csak végezze azt, amiért fizetik (adott esetben: szolgáljon ki). Például a „Mit tetszik parancsolni” sokkal közelebb áll hozzám. Persze erről ma már csak álmodozni lehet (de nem érdemes).</p>
<p>ELLENREKLÁM! Képzeljétek kétszer lettem rosszul egy Danone áfonyás joghurttól, aminek a lejárát szeptemberi:((((A nejem mondta, hogy mosóporszaga van, de nem hittem neki, tudom, hogy finnyás, én meg minden szart megeszek. :DDDDD No ez még a szarnál is szarabb lehetett, <u>habár</u> ízre jó volt! De kétszerre ettem meg, 3 napon belül, és mind a kétszer majd belepustultam,:(((((((Soha többet nem veszek Danone joghurtokat, még akkor sem, ha egyébként a legjobb minőségű és nyár volt!!!:</p>
<p>Majd gondolok Rátok, <u>habár</u> a segítség nekünk is elkélne... Kicsit kakiban van a házasságunk... :-((((</p>
<p>A természettudományos jelleg miatt nem lehet megkerülni a matematikát, ezért csekély tudásom említése nem mentség kereséséért íródott, hanem én nem tartom korrektnek, hogy olyan dolgokról vitázzak, amihez nem értek. Számításaim saját kútfőből, igaz, hogy tanult információk alapján íródtak, mert linkekre és könyvekre lehet hivatkozgatni (ezt nem Neked írom, kedves Csaba!), de többen kívánták a saját gondolatokat is. A mentségre szükségem is lenne, mivel nem vagyok, genetikus, meg biológus, meg vegyész, <u>habár</u> jártam egy ideig (vegyipari automatizőr fősulira), de a valószínűség elég egyszerű és számítható azokban az esetekben, amiknél (a genetikai kód, ill. az evolúciós lépés) használtam.</p>
<p>Ezen jót nevettem, neked legalább van humorérzéked, <u>habár</u> a dolog így kicsit sántít. Egérke, Te nem szégyelled a férjedet a szex topikban kibeszélni, és mindenkivel tudatni, hogy barátot tartasz, utána még elmész a találkozóra. Mit gondolna szegény férjed, ha tudná, hogy mindenki rajta röhög??? Ennyit neked. Te egy húron pendülsz ezekkel a sráccokkal. Mivel szereted az anális dolgot, csinálj egy beöntést, cucu még elintézhet, mielőtt New Yorkba megy. Eggyel több vagy kevesebb barátnő már nem számít.</p>
<p>Futópad ügyben pedig azért nyaggatlak, mert bringám (utcai) már van – <u>habár</u> inkább tavasztól ősziig használom, de néha a sár- és trutyományos téli napokon is leporolom. Ezért gondoltam arra, hogy a szobába már ne biciklit, hanem valami mást veszek. Laikusként gondolkodva pedig az is a pad mellett szól, hogy ha a normál futás intenzívebb mozgás a normál biciklizésnél, akkor ennek az összevetésnek a szobai változatokra is fenn kell állnia. Én nem járok konditerembe meg szoláriumba (<u>habár</u> lehet, hogy kellene?!). Miért, ott ciki-</p>

<p>zik az embert, ha szőrös? :-O De hát úgy látszik, Te ezt jobban tudod ;-)))</p>
<p>Nem tudott előzni Mika, mert Sumi nem engedte. Szerintem ez így szabályos. Nincs ilyen tilalom. Ez tudja Mika is. És ha be is ment volna mellé, szerintem, mivel EZ, hogy kilökje, nem volt Sch érdeke, nem tette volna meg. Ő (sajnos? szerencsére?) eléggé érdekember! Én most a Ferrarinak szurkolok, <u>habár</u> akkor is elbaszták ezzel az egész, egyébként nagyon izgalmas, és kitűnő idényt! Mert ez akkor is az volt, még Sch távollétében is! Edinek meg szerencséje az volt, de ki tudta használni. Az ilyen meg megérdemli, még ha nagy is a pofája!</p>
<p>A Speedball elég brutális lett, a földön fetrengtem utána. A töltény kevés volt, <u>habár</u> egyszer kiburult, nem volt semmi, olyat káromkodtam hogy... Másnap úgy éreztem magam, mint akin átment az úthenger, megrágták volna, és kiköpték. Fájt mindenem, csupa horzsolás (kúszás para dolog) Asszem megyek legközelebb is, <u>habár</u> az erdő terep jobban teccett volna, addig is Live Fantasy ezerrel.</p>
<p>Mosdatlan paraszt!!! Ennyire telik már a kis kéregetőnek az agyából. Hátha amikor felébred a mámorból, többet tud majd, <u>habár</u> ennek a fajtának már mindegy. A mosdatlanság a te etnikumod jellemzője, kis puhapucás. Két kéregetés között, amíg jön a következő busz, ez legalább eszedbe juthatna.</p>
<p>SVSZ kéne irkálni udvarias hangú emileket annak a jó telesportnak. A „rendes” emilcímünkről (nekem csak az van), így valószínűleg valami hatása csak lesz. Legalább a két pompás idióta mellett megzörgetjük a bokrot. 1990-ig azt hittem DS-ről, hogy ő a párttitkár, azért engedik mikrofon-közelbe, de hát azóta eltelt n év! És amikor az Eurosporton Böröczky Pepi mellett közvetített motoros GP-t, hát azt a kontrasztot! És most kezdek rájönni, hogy a palikhoz képest egy szeretetre méltó szenilis öregúr. (A Schúmahájer pedig egy vérnősző barom, <u>habár</u> a legjobb egyike. Éjjen I. Mika! Meg Fisichella! :-)</p>
<p>Beletráfáltál! :-)) Így van! [<u>habár</u> a múltkor az Asszony spontán megkérdezte tőlem, hogy adjon e pénzt plusz RAM-ra... :-) Ez azért valahol pótolhatatlan pozitívum...] ;-)</p>
<p>Nem hiszem, hogy bárkinek érdeke lenne az országot romlásba vinni. Akkor most hogy is van ez? Mindenesetre meglepő és mulatságos (bár inkább sírni kéne) Végül egy analógia (társadalmi hangulat alapján) 1. Kádár idején utáltuk Kádárt 2. Antall idején visszasírtuk Kádárt 3. Horn (+ Bokros) idején visszasírtuk Antallt 4. Orbán idejében vajon vissza fogjuk sírni Hornt? 5. Orbán után kit sírunk vissza. Lehet, hogy az analógia nem igaz, oszt akkor mi van? Legfeljebb tévedek, de nem ismerem be. No ennyi, <u>habár</u> nem biztos, hogy ide tartozik. Oszt akkor mi van?</p>
<p>Rox, mutasd meg nekem, hogy a Horn így, szó szerint hol hülyézte le a MIÉP-szavazókat. Azt is mutasd meg, hogy Tégedet hol hülyézett le az összes maszop-szavazó. Azt is mutasd már meg, ugyan hol láttál te olyant, miszerint „ezt csak nekünk szabad”! Olvasd már végig a topik összes cikkét!!! Ezenkívül továbbra is az a véleményem, hogy a stílusod pocsék, akár tetszik ez neked, akár nem. Bár ezt már kifejtettem az Olvírban is... Örömmel vitatkozom, (<u>habár</u> rossz vitatkozó vagyok magamat) de a fikázást és az ordítva, ordenáré módon történő letorkollást felejtjük már el végre... [oh Gott im Himmel... :-)]</p>
<p>Héé Atko! Ne dumájj má. A full gépem alig volt több 500 pénzé, <u>habár</u> nem csúcs (PIII500@ 620” RageFury, 128SD, 10GB UDMA, MX300, DVD, ló**sz meg mittoméé). A mostani 17” ViewSonic-ommal meg elégedett vagyok, alig volt 110 + áfa. Más kérdés, hogy a fateromnak 21” Brillance-a van, hát ha neki az a jó, akkor az. Én nem adnék érte 520 + áfát az tuti. Más. Nekem ugyan nem kell scsi. Minden 2x olyan drága, és baromira nem hiányzik hogy 10-20 megákat könyököljön ki/sec. Minek? Videót vágok én vagy mi?</p>

Sem a *Nyelvművelő kézikönyv*, sem a *Nyelvművelő kézisótár* nem foglalkozik a *habár* kötőszóval, ami vagy arra utal, hogy a magyar nyelvművelés hagyományosan nem lát problémát a használatában, vagy arra, hogy a stílusérték változására nem figyeltek föl.

Egy hivatásos fordító és tanár viszont a következőt írta a *habár* mai használatáról:

A tanítványaim szóban és írásban is (fordításban és szakdolgozatban egyaránt) szinte csak a *habár* kötőszóval élnek. Már többször emlékeztettem őket, hogy a magyarban ott van még a *bár*, a *noha*, a *jóllehet* stb., de ez leperreg róluk. Engem ez valószínűleg azért bosszant, mert egyrészt leendő fordítóként és tolmácként bővebb szókincset várok el tőlük, másrészt azért, mert nem érzik, hogy a *habár* több stílusból is kilóg. (személyes közlés)

Ez az észrevétel is arra enged következtetni, hogy a *habár* kötőszó csakugyan **közömbös** stílusértékűvé vált, *habár* ☺ lehet, hogy nem minden beszélői csoport számára, hiszen az idézett sorok szerzője nyilván továbbra **választékosnak** érzi.

Habár megoszlanak a vélemények a ChatGPT iskolai felhasználása körül, van olyan tanár, aki máris segítségül hívja a mesterséges intelligenciát az óráira

HABÁR IJESZTŐEK AZ ABLAKOKRA TÁMADÓ MADARAK, KÖNNYŰ VELŰK ELBÁNNI (VIDEÓVAL)
Írta: civilek.info | 2024. márc. 25. | SZÍNES

A köztvécek hiányáról szóló feliratokat mosatott le 200 ezerért az önkormányzat, habár azokat az eső is lemosta volna

 Bódog Bálint
@BUDAPESZT | január 26., 10:18

8. *illetve* : *illetőleg*

1. E két kötőszó az értelmező kéziszótár szerint **azonos jelentésű**. A *Nyelvművelő* kézikönyv megemlíti ugyan „némelyeket” – ezek kilétéről többet nem tudunk meg –, akik kötőszóként csak az *illetőleg* formát javasolják használni, az *illetve* formát pedig meg szeretnék tartani igenévi szerepben:

Szomszédait durva sértésekkel illetve elrohant.

Ezekkel a „némelyekkel” nem szükséges foglalkozni, nyugodtan használhatjuk az *illetve* kötőszót az *illetőleg* **szinonimájaként**. Az *ill.* rövidítés használata amúgy is egybemossa a kettőt az írásban:

A kérvényről hiányzik a szülő, ill. gondviselő aláírása.

A kérvényről hiányzik a szülő, illetve gondviselő aláírása.

A kérvényről hiányzik a szülő, illetőleg gondviselő aláírása.

A két kötőszónak nem teljesen azonos a stílusértéke: az *illetve* **közömbös** stílusértékű vagy legföljebb **kissé választékos**, így alapvetően **bármilyen stílusú szövegbe** beleillik, ezzel szemben az *illetőleg* valamivel **formálisabb** stílusértékű, a **bizalmas** stílusú **besznyébe sokkal kevésbé illik**, mint az *illetve*.

Az *illetve* a besznyében – különösen a **gyorsabb tempójú**, ill. **bizalmas stílusú** besznyében – **rövid /-lel ejtődik** [iletve].

2. Az *illetve* és az *illetőleg* leggyakrabban a következő jelentésekben használatos:

a) Az értelmező kéziszótár szerint az *illetve*, ill. az *illetőleg* első jelentése ‘**pontosabban mondva, helyesebben**’. Ilyen értelemben ezek a kötőszók hasznos eszközei a **helyreigazításnak, pontosításnak**:

A munkálatok, illetve a vizsgálatok még nem fejeződtek be.

Az elnök más véleményen volt, illetőleg másféle megoldást javasolt.

Nem akar, illetve nem mer szólani.

Tegnap egy új felsőt, illetve zakót vásárolt. (Csak egy ruhadarabot vett.)

Nagyon sokrétű a tevékenysége, illetőleg sokrétű volt, mivel már eltávozott az élők sorából.

Bár nem vizsgáltuk a kérdést empirikusan, megkockáztathatjuk a feltevést, hogy a **besznyében** az *illetve* és az *illetőleg* épp ebben a jelentésben használatos, más, rokon értelmű szavak (*vagyis, pontosabban*) mellett.

Az *illetőleg* inkább csak a **választékosabb**, ill. **formálisabb** besznyében fordul elő.

PÁLYÁZAT

belföldön megvalósuló rendezvények keretében hazai termelők, illetve termékeinek promócióját szolgáló tevékenységek támogatására

határidő:

2017. szeptember 29.

Mivel a reklámcélú bemutatás tárgya inkább a termék, mint a termelő, úgy tekintjük, hogy az *illetve* kötőszó itt a pontosítást szolgálja. Amennyiben a szerző egyformán fontosnak tartja a termelők bemutatását, mint a termékeiket, elképzelhető, hogy a szöveg az alább a **c)** pont alatt tárgyalt használatot példázza.

b) Az *illetve*, ill. az *illetőleg* továbbá használatos annak kifejezésére, hogy a közlés **részle-
sen másra és másra** vonatkozik:

Ki-kki megkapta a fizetését, illetve a nyugdíját.

Ki-kki megkapta a fizetését, illetőleg a nyugdíját.

Fórum

Keresés a "Kinek milyen a repce, illetve a búza?" témában...

Kinek milyen a repce, illetve a búza?

Létrehozta: drifter23 , 2009-07-03 19:33:43

A kötőszó a táblázatban olvasható nyelvművelői példában azt fejezi ki, hogy az érintettek egy része fizetést kap, másik része nyugdíjat. A képen olvasható kérdést a repcetermesztők ép-púgy, mint a búzatermesztők magukra vonatkoztathatják. A *Kinek milyen a repce és a búza* kérdés azt feltételezné, hogy minden megszólított repcét is termeszt meg búzát is.

Néhány internetes példa erre a használata:

Hallgatónk az adatokat táblázatban regisztrálta (2. ábra), jelölve, ha egy fiú vagy egy lány belekiabált az órába, vagyis ha tanári felszólítás nélkül szerezte meg a lehetőséget az óra menetébe való beavatkozásra, és jelölve azt is, hogy a tanító milyen megnyilvánulásokat tesz a fiúk, illetve a lányok viselkedése kapcsán.

A Magyar Igazolvánnyal számos kedvezmény vehető igénybe Magyarországon. Sok könyvtár, múzeum, stb. ingyen, vagy kedvezményesen látogatható, de például a belföldi (ma-

gyarországi) közlekedésben 90%-os kedvezményre jogosultak a helyközi járatokon évente négy alkalommal mindazok, akik 6-65 év közöttiek. A fiatalabbak, illetve idősebbek teljes kedvezménnyel utazhatnak.

Felüdülés volt kiérni az Andok szerpentinjei közül a síkságra. Útközben még kaptunk egy rendőrségi ellenőrzést, melynek során mindenkinek a személyi igazolványát, illetve útlevélét végigellenőrizték, de délután hat órára megérkeztünk Neiva városába, amely Kolumbia legnagyobb folyója, az utazásom idején elég alacsony vízállással rendelkező Magdalena partján fekszik.

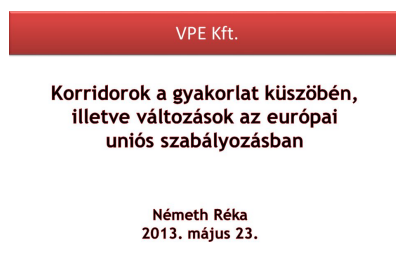
Az egyéni felkészülés elfogadásának feltétele, hogy a jelentkező korábbi oktatási és tudományos teljesítménye legalább 120 kreditpont értékben beszámítható legyen. Az egyéni felkészülő hallgató a doktori képzés második szakaszában a nappali, illetőleg levelező tagozatos PhD hallgatókkal azonos módon köteles a követelmények teljesítésére.

c) Az *illetve* és az *illetőleg* végül annak kifejezésére is használatos, hogy az állítás **mindegyikükre egyaránt vonatkozik**:

Ez az igazgatónak, illetőleg helyettesének a dolga.

Ebben a funkcióban **összemosódik** a **kapcsolatos** és a **választó** viszony, tehát olyasmit jelent, mint a manapság divatos perjeles *és/vagy*:

Ez az igazgatónak és/vagy helyettesének a dolga.

3. Az *illetve* és az *illetőleg* többjelentésű mivolta miatt előfordul, hogy **nem egyértelmű**, a köztöszónak melyik jelentésére kell gondolni, s ezt a szövegösszefüggés, ill. a világinformáció alapján sem tudjuk egyértelműsíteni.

Ilyenkor a *Nyelvművelő kézikönyv* és a *Nyelvművelő kézisztár* **egyértelműbb köztöszó** használatát javasolja:

<i>Kifogásolt</i>	<i>Ajánlott</i>
Ügyfeleinket júliusban, <u>illetőleg</u> augusztusban, sajnos, nem fogadhatjuk. Ügyfeleinket júliusban, <u>illetve</u> augusztusban, sajnos, nem fogadhatjuk.	Ügyfeleinket júliusban <u>és</u> augusztusban, sajnos, nem fogadhatjuk.
Vendégeinknek szállást másod-, <u>illetőleg</u> harmadosztályú szállodákban foglalunk. Vendégeinknek szállást másod-, <u>illetve</u> har-	Vendégeinknek szállást másod- <u>vagy</u> harmadosztályú szállodákban foglalunk.

madosztályú szállodákban foglalunk.	
A múlt héten, <u>illetőleg</u> február 15-én indult el.	A múlt héten, <u>pontosabban</u> február 15-én indult el.

Bár nem tudjuk, hogy a fenti mondatok csakugyan okoznak-e értelmezési nehézséget a hallgatóknak, ha úgy érezzük, hogy fontos az egyértelműség, mindenképpen jó, ha megfogadjuk a nyelvőrök tanácsát, és **egyértelműbb nyelvi elemet választunk**, például azokat, amelyeket főntebb a nyelvőrök javasolnak. Különösen így van ez azon szövegek esetében, melyeknek pontos értelmezése elemi érdek, így elsősorban a jogszabályoké és a különféle hivatalos iratoké.

9. is

Amint azt a *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című kötetben, a kötőszók szórendi helyének tárgyalásakor láthatjuk, az *is* kötőszóval **sohasem kezdünk mondatot**. Ez nem okoz nyelvhasználati problémát, mivel nincs váltakozás, a szabály egyértelműen érvényesül minden stílusrétegben, ill. a magyar nyelv minden dialektusában.

Az *is* kötőszónak két fő funkciója a **hozzátoldás** és a **megengedés**.

1. Hozzátoldás esetén az *is* a mondathangsúlyos elemhez kapcsolódik:

<u>Nemcsak</u> láttam azt az embert, <u>hanem</u> BESZÉLTEM <u>is</u> vele.
<u>Ne</u> csak kritizáljatok, <u>hanem</u> TEGYETEK <u>is</u> valamit a sikerért!
VELE <u>is</u> sokat foglalkoztam.

Meghan Markle békülni akar Katalin hercegnével, meg is tette az első lépést

Siklósi-Sarkadi Nikolett
Online szerkesztő
2024. FEBRUÁR 20.

Élmény a köbön: szép, okos és még izmos is

KATEGÓRIA: SZÁRAZFÖLDI, ELEKTROMOS | LÉTREHOZVA: 2012.06.29. 07:55

EN HU DE

2. A megengedő *is*nek kétféle szórendje van: vagy az állítmány egészét követi, vagy a mondathangsúlyos elemhez tapad (ez utóbbi esetben úgy viselkedik, mint a hozzátoldó *is*):

1. Bármennyire igyekszik <u>is</u> , nem fog neki sikerülni.	2. Bármennyire <u>is</u> igyekszik, nem fog neki sikerülni.
---	--

A nyelvőrök az 1. oszlopban található szórendet támogatják, pedig **mindkét forma régóta széleskörűen használatos, az egyik kiemelése a másik rovására önkényes módon történt.** Szepesy Gyula erről így ír (1986: 93–95):

A megengedő mondatokban szereplő *is* szórendjét sokáig senki sem akarta szabályozni. Mindenki meg volt elégedve az előbbieken vázolt kettősséggel. A múlt század végén jelentkező nyelvhelyeskedési mánia azután itt is véget vetett a békés együttélésnek.

1872-ben Joannovics György, a Magyar Nyelvőr egyik munkatársa, a lap első évfolyamában aprólékos részletességgel foglalkozott az *is* szócska szórendjével. Bemutatta a különféle lehetőségeket, majd rátért a megengedő mondatokban használt *is* szórendjének elemzésére. A vizsgálódás eredményeképpen levonta a következő szabályt: „Az ilyen természetű mondatokban az *is*-t nem szabad semminemű mondatrész és az ige közé szúrni. Az *is*-nek ilyenkor mindig közvetlenül az ige után kell állnia.”

Megszületett hát a kategorikus szabály, amely egy évszázadon át mérhetetlen zavart okozott a megengedő mondatokban szereplő *is* szórendjével kapcsolatban. Király Pál, a Nyelvőr másik munkatársa már mindenkire kötelező törvénynek tekintette Joannovics merev reguláját és a Nyelvőr 8. évfolyamában (1879) szemrehányással illeti a nyelvközösség tömegesen „vétkező” tagjait: „Nincs nap, amelyen újabb könyvekben és kivált lapokban ilyeneket ne olvassunk: *ha elő is* fordul; *ha nem is* adnák oly olcsó áron; *bármennyire is* tiszteljük...” Mi lehet ennek az elítélendő nyelvhasználatnak az oka? teszi föl a kérdést. És minden vizsgálódás nélkül megadja mindjárt a választ: „Kakuktojás az istenadta.” Vagyis germanizmus. Aki csak egy kicsit is beszél németül, jól tudja, hogy a németek soha sem helyezik el megengedő mondatokban a *nem* tagadószó vagy az igekötő után az *is* szócskát. A németek így beszélnek: „Wenn mein Freund *auch nicht* kommen sollte”, ami szó szerint lefordítva így hangzik: „Ha a barátom *is nem* jönne.”

Király Pál a következő hangzatos kijelentéssel próbálja megtámogatni álláspontját: Hogy ez a szórend – ti. az, amikor az *is* nem az igei állítmány után következik – újabb keletű idegenszerűség, az *is* bizonyítja, hogy régebben teljesen ismeretlen volt. „Azt hiszem – fejezi be fejtegetését –, hogy 1848-at megelőzőleg aranyért sem található olyasmit senki.”

Simonyi Zsigmond a Nyelvőr következő, 9. évfolyamában (1880) az alábbi szavakkal vonja kétségbe a fenti kijelentést: „Keressetek és találni fogtoki” Simonyi éppen ebben az időszakban igen részletesen tanulmányozta a magyar kötőszókat, és az *is* szórendjének a kérdését is megvizsgálta. Kutatásainak eredményét így foglalta össze: „A megengedő *is*-nek a hangsúlyos névszó után való elhelyezése már régibb irodalmunkban is föltalálható, de mai napság, legalábbis egyes nyelvterületeken, el van terjedve hazánknak keleti szélétől nyugati széléig.” – Több példát említ időbeli sorrendben a Kazinczy-kódextől kezdve, Zrínyit is idézve egészen Gyulai Pálig és Szász Károlyig. Így jut el Arany Jánoshoz.

Idézi a Toldi szerelme 3. énekének 9. versszakából ezt a két sort:

Arra felé Miklós fékét kanyarítja.

Tudja már a Pejgó, *ha nem is* tanítja.

Sajnos a nagy tekintélyű nyelvész véleménye a nyelvőröket még ma sem készíti arra, hogy az idegenszerűnek vélt szórendi megoldást feltételek nélkül elfogadják, vagy pedig a nyelvész véleményével, ill. az adatokkal vitatkozva bizonyítékokat hozzanak saját álláspontjuk helytállóságára. A korábbi időszakokhoz képest különbség csupán az, hogy ma már nem hivatkoznak a szórend idegenszerűségére, így a **nyelvi purizmus** ideológiája csak rejtve érvényesül.

A nyelvőrök véleményét ebben az esetben nem szükséges figyelembe venni: **tetszés szerint** választhatjuk az egyik vagy a másik formát, legfőljebb a **nagyon választékos** és **nagyon gondozott** szövegekben érdemes a 1. oszlopban található változatot választani, vagyis az *is t* az állítmány egésze után helyezni.

2019. október 9., 19:56 ma7 | MTI

Rossi: ha ki is kapunk, nem mindegy, hogyan

Marco Rossi szövetségi kapitány azt hangsúlyozta, hogy a horvát labdarúgó-válogatott papíron erősebb a magyarnál, így benne van, hogy csapata kikap a csütörtöki Európa-bajnoki selejtezőmérkőzésen, de kiemelte, ha ez be is következik, korántsem mindegy, miként.

Autók » Mercedes-Benz » 200-500 E (1984-1995)

200-500 E 230E ★★★★★

230E az árát akkor is megérte, ha rá is ment a gatyám

Orbán: Ha szét is esik az EU, mi ott leszünk az utolsók között, és tartjuk az utolsó gerendát

POLITICS

Idézzünk még néhány példát a nyelvművelők által a mai napig hibáztatott szórendre Szepesy Gyula gyűjteményéből, melyeknek szerzői közismert és elismert írók, tudósok.

Irodalmi példák (1986: 100–101):

Kiért él szent lelke, ha teste <u>meg is</u> holt (Zrínyi Miklós: Szigeti Veszedelem)
Ha asszonyaikat <u>nem is</u> tekinték istennőkül (Arany János: Régi dán balladák; tanulmány)
Prévost sem merne erről írni, még ha <u>fiatalabb is</u> volna (Ady Endre: A szerelmes gyermekek)
<u>Akárhová is</u> ment a fejedelem (Móricz Zsigmond: Erdély)
... ha megannyi <u>nyelven is</u> gagyog (Kosztolányi Dezső: Nyelv és lélek)
Kimondom, kérem, ha <u>főbe is</u> lönek érte (Karinthy Frigyes: Az egész város...)
De ha <u>nem is</u> lett volna így (Szabó Dezső: Az elsodort falu – Előszó)
Ha egyébként <u>nem is</u> voltam vezér már (Tamási Áron: Ábel a rengetegben)
Ha néha fent a lakásban <u>egyedül is</u> hagytak bennünket (Zilahy Lajos: Halálos tavasz)
Ha <u>el is</u> üldözték a kevésszámú Jagellókat (Krúdy Gyula: Három király).
S ha <u>ki is</u> bírják a tüdővész-rohamot (Veres Péter: Húsz év)
A filológia műszereivel, ha <u>nem is</u> teljesen reménytelen, de bajos behatolni művükbe (Kolozsvári Grandpierre Emil: Élet és Irodalom, 1975. 7. sz.)
Ha <u>nem is</u> adok igazat e józanságnak (Németh László: Lányaim)

Nyelvtudományi példák (1986: 101–102):

Ha több rokon nyelv <u>nem is</u> szolgált támogató adatokat (Szarvas Gábor: Magyar igeidők)
<u>Bármennyire is</u> egyetértenek a fent idézett nyelvészek (Simonyi Zsigmond: Nyelvőr, 9: 341)
Ha <u>nem is</u> jelölhetünk ki önálló helyet (Munkácsi Bernát: Nyelvőr, 9: 446)
Ha csak <u>fele is</u> igaz annak (Zsirai Miklós: Finnugor rokonságunk)
De ha <u>nem is</u> lenne Sajnovics Demonstratiójának más jelentősége (Lakó György: Magyar Nyelv, 55: 313)
És ha <u>meg is</u> tanult már olvasni (Szendee Aladár: A XVI. század nyelvészlete)
Mégha ezt egyesek <u>nem is</u> hajlandók észrevenni (Benkő Loránd: A magyar irodalmi írásbeliség)
Ám a nyelv – <u>bármennyire is</u> a beszédből fejlődött ki (Deme László: Az általános nyelvészet)
Ha <u>nem is</u> így nevezik (Lőrincze Lajos: Nyelvőr, 75: 93)
Ha <u>nem is</u> választható el a többtől (Péter László: Nyelvőr, 77: 251).
Ha <u>nem is</u> ismer grammatikai nemeket (Soltész Katalin: Nyelvőr, 75: 202)
Ha nagyobb határról <u>nem is</u> tudunk (Szathmári István: Régi nyelvtanaink)
S ha az idegen szó használatát <u>nem is</u> tartjuk hibának (Fábián Pál: Szónokok, előadók kézikönyve)
Ha <u>nem is</u> fűzi össze őket kötőszó (Rácz Endre: Magyar Nyelv, 67: 294)
Ha... akár egyéb szempontok alapján <u>fel is</u> tesszük (Grétsy László: Magyar Nyelv, 53: 497)
Ha <u>nem is</u> magyarázgatjuk (Bán Ervin: Magyar Nyelv, 62: 344)

Az, hogy ilyen példák segítségével próbáljuk hitelesíteni azt a véleményünket, hogy ez a szórend nem hibás, látszólag a **nyelvi belletrizmus**, ill. **nyelvi elitizmus** megnyilvánulása. Ám ez esetben nem arról van szó, hogy a jegyzet szerzője úgy gondolná, egy olyan nyelvi forma helyessége, amit írók vagy nyelvészek használnak, „megkérdőjelezhetlenebb”, mint az olyané, amit főleg vécésnéniktől és hullamosóktól lehet hallani, hanem arról, hogy a szerző dokumentálni szándékozik e szórendi megoldás használatát a választékos és a formális stílusú szövegekben. Ugyanakkor pedig tisztában van azzal, hogy lehetnek a jegyzetnek olyan olvasói, akik hisznek a nyelvi belletrizmus és a nyelvi elitizmus ideológiájában, akik számára a nyelvőrök által megbélyegzett nyelvi forma elfogadását elősegíti, ha tudják, hogy tekintélyes emberek használják őket.

Érdeemes még idézni Szepesy Gyula összefoglalását a kérdésről (1986: 102–104), mert jól mutatja, mennyire nem számítanak a tények, amikor egy nyelvhasználati jelenség nyelv művelői megítéléséről van szó:

Nyelvünkben tehát 400 év óta él és használatos napjainkig a *ha nem is*-féle szórend megengedő mondatokban. Ennek a szórendnek az a sajátossága, hogy az *is* nem az igei állítmányhoz simul, hanem a tagadószóhoz, az igekötőhöz vagy valamilyen kiemelt szóhoz.

Megtaláljuk ezt a szórendet Zrínyinél, Pázmánynál, később Arany Jánosnál, majd a XX. század végétől fogva minden költőnél és írónál. Az idézett példák határozottan cáfolják a nyelvhelyességi írásoknak azt az állítását, hogy „legjobb stilisztáink általában kerültek” a tárgyalt szórendet. A fentiekben tagadhatatlanul kiváló stilisztákat sorakoztattam föl, főképpen prózaírókat, akiket semmiféle „rímkenyszer” nem befolyásolhatott.

Használják a hibáztatott szórendet nyelvészeink, nyelv művelőink is a múlt század végétől egészen napjainkig. Ráadásul meglepően szép számmal. Azok a nyelvészek is önfeledten élnek vele, akik írásaikban a nyelvhelyességi hibák közé sorolják.

Megszokott nyelvi formaként alkalmazzák a *ha nem is*-féle szórendet az egész magyar nyelvterületen, köznyelvben és népi nyelvben egyaránt. Országszerte énekelte régebben, éneklie ma is mindenki ezt a dalt: „Nem bánom én, *akármit is* beszélnek, Fülem mellett engedem el a szélnek.” Soha senkinek esze ágába se jutott volna megütközni ezen a szórenden, vagy azt gondolni, hogy amikor ezt a dalt éneklie, valamilyen kivételes szórendet használ. De ugyanígy a másik szórendre is akad példa: „Ha *megversz is*, imádlak én.”

Ha minden szubjektív tényezőt kikapcsolunk, akkor nem tehetünk mást, mint egyenrangú „ikertestvérként” kezeljük a kétféle szórendet, hiszen maga a nyelv természete is erre kényszerít bennünket. Ha ugyanis a bővítmény nélküli állító (nem tagadó) megengedő mondatban egyszerű (igekötő nélküli) igét használunk, akkor az *is* kötőszó kényszerítőleg csak az igei állítmány után következhet: *Ha látom is*. Ha viszont a tagadó mondatból az igei állítmány valamilyen oknál fogva hiányzik – ami rendkívül gyakori –, akkor ugyancsak kényszerítőleg csakis a másik szórend képzelhető el. Például: Sokszor elmondta nekem a történetet, *ha nem is* pontosan; *Ha nem is* minden nap, de rendszeresen összejártunk. A magyarság nyelvérzéke szerint mind a két szórend egyformán helyes. Azt azonban meg kell állapítanunk, hogy a *ha nem is*-féle szórend napjainkban jóval gyakrabban fordul elő (Nyelvőr, 100: 3894).

3. A régiségben az *is* **tagadó** mondatokban is használatos volt, mára azonban az ilyenek **elavultak**:

<i>Elavult</i>	<i>Mai</i>
Nem jött el egy lélek <u>is</u> .	Nem jött el egy lélek <u>sem</u> .
Ne késlekedj egy percet <u>is</u> !	Ne késlekedj egy percet <u>se</u> !

4. A *Nyelv művelő kéziszótár* szerint „**durva nyelvtani hiba**” az *is nem*, *is se* szerkezetek használata *sem*, ill. *se* helyett:

<i>Kifogásolt</i>	<i>Ajánlott</i>
Nem tudott rendesen felkészülni, de így <u>is nem</u> okozott csalódást.	Nem tudott rendesen felkészülni, de így <u>sem</u> okozott csalódást.
Még napsütéses időben <u>is ne</u> indulj el otthonról esernyő nélkül!	Még napsütéses időben <u>se</u> indulj el otthonról esernyő nélkül!

Nagyon valószínű, hogy nem „nyelvtani hibáról” van szó, sem durváról, sem enyhéről, hanem egyszerű **nyelvbotlásról**, amit mindenki ki tud javítani, ha figyelmeztetik rá. Mint minden nyelvbotlás, ez is **javítandó mindenféle stílusú** szövegben, a magunk írásában is és a másokéban is.

10. *miáltal*

A *miáltal* vonatkozó határozószó az értelmező kéziszlótár szerint **sajtónyelvi** vagy **irodalmi** szó, jelentése ‘amely dolog által, ezáltal’. A legtöbb, alább bemutatott példában egyszerűen ‘ami miatt, amiért’ jelentésű.

A *Hivatalos nyelvünk kézikönyve* szerint a *miáltal* kötőszó egy kissé **körülmenyeskedővé, bürokratikus hangulatúvá** teszi mondatainkat, ezért lehetőleg kerüljük. Jobb helyette a természetes *ezáltal* kötőszó.

A mondat első felével egyetértünk: bizonyos típusú szövegekben a *miáltal* csakugyan **körülmenyeskedővé, bürokratikus hangulatúvá** teheti a hivatali nyelvi szövegeket. A mondat másik fele viszont nem igaz: abból, hogy körülmenyeskedő és bürokratikus hangulatú, még **nem következik, hogy kerülnünk kellene**.

Egyrészt: ha szándékoltan vagyunk körülmenyeskedők és bürokratikusak, nagyon jól tesszük, ha használjuk. A *miáltal* **formális**, az *ezáltal* kissé **formális** vagy **közömbös** stílusértékű, ezért a *miáltal* választásával **növelhető a szöveg formalitása**. A mindennapi nyelvben a *miáltal* kötőszót nem használjuk, nyilván azért, mert ott nem szoktunk akarni körülmenyeskedők és bürokratikus hangulatúak lenni.

Másrészt: a *miáltal* – akármennyire meglepő is – **nem mindig körülmenyeskedő és bürokratikus** hangulatú.

Ezt bizonyítja, hogy az MNSZ2 meglepően nagy számban tartalmaz rá találatokat a „szépirodalmi” alkorpuszból. Néhány példa:

Talán kért már támogatást, nem kapott, hát újra kérni büszke, közvetve, más újságcikke által sem igényli. Ne sajnálják?! Inkább legyen rossz az írógép. Magnetofonja nincs, miáltal a beszélgetést nem rögzítheti, mondjuk egy méhészszel, melyet a hímörös rovarok szokásairól folytat. Csak tollal írhatja le, amit hall, s ha elfelejti, vagy a beszédet képtelen követni, ismerete hiányos, szaggatott lesz, mint a rossz szita, melyből éppen az hullik ki, aminek fönn kellene maradnia. (Ágh István)

Itt van például a motorcsónakok engedélyezése... Az osztrákok a Fertő-tóról kitiltották őket.

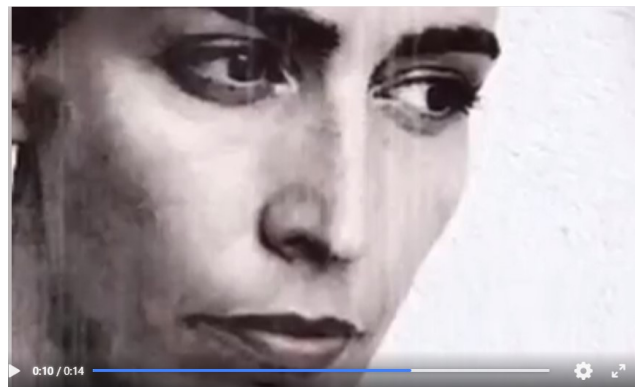
Más országokból is... Nálunk a Velencei-tóról is... Most a Balatont látják eldorádójuknak. Feldarabolják a hínárt, <u>miálta</u> l az szaporodik, szennyezik a vizet és a levegőt. A múlt héten már nemzetközi motorcsónak-találkozót tartottak itt... (Berta Bulcsu)
Ej, micsoda izék! A gazdám átnyújtott, hivalkodó mozdulattal, és úgy, hogy valamiféle jelkép lehettem, mert a gazdám felesége elpirult; Erzsébet asszony becsülettel elmarta a rudam, s nyilván láthattam volna szemtelen, vagány pillantását, amint gazdámra néz, és tekintetük érdektelenül összegubancolódik – magammal kellett törődnöm; durva tapintású, de jólesően meleg asszonykéz simult körém, s érezhettem, én sem vagyok számára közömbös, időnként egy-egy izom rándult meg izgatottan a tenyerén, ha elfogult lennék, azt mondanám, remegett, szálkáim megelégedetten simultak hozzám (<u>miálta</u> l nem is voltak szálkák). Vittek mosni. Ide most beépíték, hatalmas robajjal, mintegy mellékesen, ám szántsándékkal egy szakadékot, hogy aztán tüstént aktuális dolgaink után nézzünk. (Esterházy Péter)
Nem a tehetségére célzok (ezt nem tudom felmérni), hanem a szépségére, ami a startoló szineművésznek közt a Százszorszéppé avatja és kiemeli, <u>miálta</u> l jolie laide vetélytársnői lekörözve indulnak és a körmüket meregetve figyelik. (Határ Győző)
Disznóság! – emelte fel a hangját Hümér. – Diszkvalifikálni! – kontrázott rá Nemernyei. Akkor már a két másik is ott volt; mind a négyen nekiestek, <u>miálta</u> l a mellkasomra csak még nagyobb súly nehezedett. Karjaim elernyedtek, lélegzetem elakadt. Baku – miközben ő maga is keresztre feszült, valósággal keresztre feszített. És hirtelen jobb felső karom izomkötegébe állati erővel beleharapott. Feljajdultam. (Jékely Zoltán)
A kisfiúk már megebédeltek, borsófőzelék volt és pecsenye, udvarolni fogok Jutkának, ha kijön a gyerekszobából, ahol ő is alvást színlel, <u>miálta</u> l valószínűbb, hogy az urak is elalszanak. Nemsokára megkezdődik a telefonálás a hosszú újévi álomból éledező nagy gyerekekkel. (Konrád György).
Ehhez járul, hogy a pántot képező vaslemezkét állítani lehet, nagyobb illetve kisebb fejre, vízfejre, tökfésre, kockaalakú fejre, ám ezen túlgulást a lemez ide-oda való rángatásával lehet elérni, <u>miálta</u> l a csuszka becsípi a hajszálat az üvöltő fájdalomig, mialatt a fül megfagy, a haj kitépődik stb. (Gyurkovics Tibor).
De teste van az útnak is, s nem kevésbé változékony kedélyű, mint a miénk. És van teste a levegőnek, mely útnál és embernél változékonyabb. A futásban a testem csupán egyik szereplője az elemi találkozásnak. E mások számára, mondom, tán észrevétlen emelkedő tetejéről az örök változások hurkába veti magát az ember. A fölfelé mindig a fejlődéshez, a lefelé mindig a változáshoz társul a lélekben. Itt nem csak ereszkedik az utam, <u>miálta</u> l a patakparti zombékos szintjére, sőt, e szint alá is süllyed, hanem többszörös kanyarokba kerül, s ha eddig rugalmas volt a talpam alatt a talaj, most az állandó, még a legszárazabb nyárban is jelenlévő nedvességtől puhává válik. Még gazdagabban, csúszásra hajlamosító bokrokban nő a fű; bokrai kátyúkat és tocsogókat rejtenek. (Nádas Péter).
És amikor már minden csak halál és hallgatás és éger, az Operával szemközt, egy kőrakáson megjelenik egy cédula: „Hozott szalonnával egérintést vállal doktor Varsányiné.” Viccbe sűrített filozófia, melynek komolyságát a viccből sugárzó mély ember- és helyismeret szavatolja. Doktor Varsányinéről sejtjük, hogy kicsoda. Magyar szokás szerint az asszonyi állapotot sokáig úgy jelölték, hogy a férj teljes nevéhez hozzáragasztották a „-né” toldalékot, <u>miálta</u> l a nő a vezetéknevén kívül még női keresztnevét is elvesztette. (Orbán Ottó)
Boldizsár szenvedésének persze azonnal híre ment az egyletekben, társulásokban, körökben és szalonokban, minek következtében a gyengélkedő és vívódó Boldizsár sorra lakott több előkelő lakást, sorra evett több kitűnő főztőt, sorra ápolták meggyötört testét ápolt, művelt és unatkozó hölgyek és leánykák, akik most, Boldizsár alkotói válsága láttán nem hímként, hanem a kisgyermeküként kezelhették és ápolhatták, <u>miálta</u> l mélyebb és tisztább viszonyba kerülhettek vele. (Spiró György).
Amikor tehát egy Kálvin és Szervét „istenkereső” igyekezetében támadt máglyatüzes konfliktust viszek színpadra, akkor nem „felvilágosító” szándékkal teszem azt, hanem az emberi

eszmélet tüzes kemencéjéből próbálok kiragadni, felmutatni valamit, miáltal – reményem szerint – magára az emberi természetre szeretnék hatni. (Sütő András).

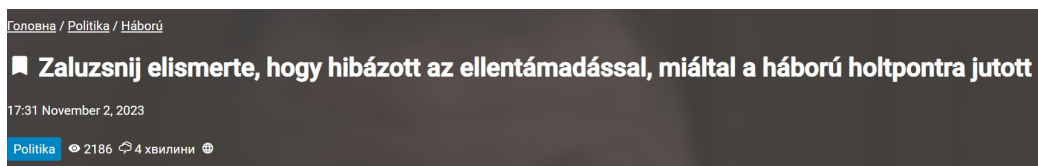
Nem tudták szegények, hogy a nap szuronyaitól féljenek-e jobban vagy a patakok éles és folytonos nyisszentéseitől. De a baj engemet sem került el, mert hamarosan úgy kezdtem fájni, hogy a gyapjú mélyébe kellett húzódnom, miáltal a kilátást elvesztettem. Így sem maradtam azonban unalomban, mert a lipinkázáson kívül a két férfi beszéde is megindult, s tanuló szándékkal azt hallgattam (Tamási Áron).

Ám kulcsregénynek mégsem nevezhetjük a Szembesülést, már csak azért sem, mert óvjuk attól a Nyájast, hogy valamely intellektuális pasziánszra vetemedjék, miáltal azonosítási kísérletei elvonnák a figyelmét magáról a lényegről. A regény a belletrisztika szabályait, nem pedig az élet banalitását követi, tehát a műből levont bárminemű következtetésnek a valóságra vonatkoztatása hibás logikájú művelet. Értjük be esztétikai konklúziókkal. (Balla D. Károly)

Látjuk, hogy egy alapvetően **formális** stílusú nyelvi elem a **választékos** stílusú szövegekben is megtalálja a helyét; dicséretes, hogy ezt az értelmező kézisztár szerkesztői is észrevették, és „irodalmi” minősítéssel is ellátták a szót a „sajtónyelvi” mellett. Csak a „hivatali” minősítést hiányoljuk.

„Az időt is érhetik zökkenők és balesetek, miáltal darabokra törhet, és otthagyhajta egy szobában valamelyik örök szilánkját.” /Gabriel García...

Nézzünk ezért néhány példát az MNSZ2 „hivatalos” alkorpusából!

Tudni kell ugyanis, hogy a nyitva tartott joghézag esetén akár háromezernél több település is perbe szállhat az energetikai vagyronrésért, miáltal biztos, hogy nem lesz privatizáció, privatizációs bevétel, s miáltal az önkormányzatok még az eddiginél is kevesebb önkormányzati támogatáshoz juthatnak csak.

Ezt a Központi Ügyészségi Nyomozó Hivatal 2002. július 5-én áttette a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Tatabányai Városi Bírósághoz, ugyanis határozatában megállapította, hogy a feljelentett személy megnyilvánulása alkalmatlan az aktív gyűlöletre uszításra, amely a bűncselekmény megállapításának törvényi feltétele, de megjegyzendő, hogy ugyanúgy

alkalmatlan a közösség elleni, bármilyen csekély mértékű, nem tevékeny gyűlölet felkeltésére is, mert tartalma nem erre irányul. A kijelentések ugyanis kizárólag a szöveggörnyezetükbe visszahelyezve értelmezhetőek, <u>miáltal</u> értelmük a feljelentő által kifogásolthoz képest az ellenkezőjére fordul.
Ezért visszatérünk az autópálya-építések során a törvényes, az ésszerű és a gazdaságos lebonyolításhoz, közbeszerzés útján, pályázati rendszerrel fogjuk folytatni a beruházásokat, <u>miáltal</u> legalább 15 százalékos költségmegtakarítást, valamint jelentős európai uniós pénzek elnyerését fogjuk megvalósítani, vagyis a magyar adófizetők terheinek csökkenését fogjuk elérni.
Ennek segítségével olyan helyzetbe kell kerülniük, hogy – az ezzel esetlegesen együtt járó kockázatok szem előtt tartásával – megalapozott döntést hozhassanak arról, hogy együttműködnek-e a hatáskörrel rendelkező – rendőri, ügyészi és igazságügyi – szervekkel vagy sem, <u>miáltal</u> együttműködésük önkéntes és ennél fogva hatékonyabb lesz.
Az EGSZB is támogatja a szubszidiaritás, a megosztott kezelés, valamint a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség rendelettervezetben szereplő elvét, és hangsúlyozza ezen elvek megfelelő alkalmazásának szükségességét, <u>miáltal</u> a tagállamok kiválaszthatják az alkalmazandó megfelelő konkrét intézkedéseket.
A hágai program megállapítja, hogy az Európai Tanács megelégedését fejezi ki a Rasszizmus és Idegengyűlölet Európai Megfigyelőközpontjának kibővítése miatt, <u>miáltal</u> létrejött az EU Alapjogi Ügynöksége az alapvető jogok védelmére és előmozdítására.
A mobilitás gazdagabbá teszi a tanulás élményét és ösztönzi az ismeretátadást, <u>miáltal</u> javítja az európai oktatási és képzési rendszerek általános minőségét. Ez segítségével válik Európának azon törekvéseiben, hogy a világ leginnovatívabb és legversenyképesebb tudásalapú gazdaságává váljon.

Vannak olyan találatok is a „hivatalos” alkorpuszban (lehet, hogy máshol is, de máshol ilyeneket nem kerestünk), melyekben a *miáltal* jelentése nem ‘amely dolog által, ezáltal’, hanem ‘mivel, minthogy’:

De úgy, ahogy elmúlt ez a privatizáció, <u>miáltal</u> a nemzeti vagyont csak egyszer lehet eladni optimális esetben, így ennek a pozitív hatása – ha lehet egyáltalán pozitívnak nevezni – a későbbiekben egyenlegjavító tényezőt nem fog jelentkezni.
A bor jövedéki adójának tekintetében az is látható, hogy az adóteher egyrészt a végső fogyasztókat fogja terhelni, hiszen drágább lesz a bor, másrészt pedig azért a termelőknél is bizonyos pénzügyi nehézségeket fog jelenteni. Ha a végső fogyasztókat terheli, <u>miáltal</u> drágább a bor, mert adóteher megy rá, egyértelműen látható, hogy a hazai alkoholtermé piacon a saját belső termelésből származó bor-, alkoholtermékek részaránya tovább fog csökkenni.
Az interpelláció által felkavart indulatokra azt lehet mondani, hogy azokban a jegyellenőri munkakörökben, amelyekről a hirdetés szólt, logikus és természetes, <u>miáltal</u> fokozott fizikai terhelést igényelnek, hogy ezért alapvetően elsősorban a fiatalabb korosztályú, fiatalabb generációjú emberek felelnének meg ennek a munkakörnek.
Ezen számok alapján – fogadjuk el talán ténytámadásoknak a KSH adatait – fogalmaztam úgy és tartom fenn azt az állítást, hogy a magyar gazdaság növekedési lehetőségei, <u>miáltal</u> egy exportvezérelt magyar gazdasági növekedésről van szó, kimerülőben, kifulladásban vannak.
Három héttel ezelőtt, amikor a frakció-vezérszónoki kör volt a parlamentben ennek a törvényjavaslatnak a vitájaképpen, elmondtam azt, hogy ebből a pénzügyi törvénycsomagból az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal egyes fejezeteit érintő törvényi elemek azok a részek, amelyekkel a MIÉP-frakció azonosulni tud. Ez azt jelenti, hogy elfogadjuk azokat a tervezett intézkedéseket, amelyek az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalba idáig félig, de vélhetően ezentúl teljeskörűen beintegrált bünyügyi igazgatóság tevékenységét érintik. Éppen ebből

kifolyólag ezen paragrafusokhoz – miáltal helyénvalónak és idejénvalónak tartjuk őket – módosító indítványt nem nyújtottam be.

Én a költségvetési bizottságban, amikor ezt a módosító javaslatomat, a Fenyvessy dr. által benyújtott, Fenyvessy dr.-ral közösen benyújtott javaslatunkat tárgyalták, a Gazdasági Minisztérium részéről jelen lévő főosztályvezető vagy -helyettes hölgy azt a választ adta, hogy a felügyelet tulajdonképpen nem képes arra, miáltal nem bíróság – nem emlékszem pontosan, talán ez a kifejezés szerepelt –, hogy a károkozás mértékét megállapítsa.

Az eddig átnézett példák alapján úgy tűnik, hogy a *miáltal* nem annyira az ‘amely dolog által, ezáltal’ jelentésben „**körülményeskedő**” és „**bürokratikus**” hangulatú, hanem **inkább csak a ‘mivel, minthogy’ jelentésben.**

Addig, amíg az új jelentés el nem terjed szélesebb körben, **megértési nehézségeket** okozhat; ezt a tényt a *miáltal* kötőszónak ebben az új jelentésben való használatakor figyelembe kell venni.

11. *mindamellett*

A *mindamellett* kötőszószerűen is használt határozószó. Az értelmező kéziszótár szerinti jelentése ‘a jelzett dolog ellenére, mégis’. A *mindamellett, hogy...* jelentése pedig ugyanazon kiadvány szerint ‘noha’.

1.	2.
János egy kissé morcos, <u>mindamellett</u> jószívű ember.	János egy kissé morcos, <u>ennek ellenére</u> jószívű ember. János egy kissé morcos, <u>mégis</u> jószívű ember.
<u>Mindamellett, hogy</u> tájékozott, néha ő is melléfog.	<u>Noha</u> tájékozott, néha ő is melléfog.

A *Nyelvművelő* *kézikönyv* szerint a *mindamellett* ellentétes kötőszó; ma elsősorban az írott nyelvben használatos: „a mindennapi társalgásban ritkábban használjuk, s hosszadalmasnak, ill. ünnepélyes, hivatali hangulatúnak érezzük” (NyKk. II. 1985: 165).

<i>Írott nyelvi</i>	<i>Beszélt nyelvi</i>
Az építkezés elhúzódott, <u>mindamellett</u> a lakók még ez évben beköltözhetnek.	Az építkezés elhúzódott, <u>de</u> a lakók még ez évben beköltözhetnek. Az építkezés elhúzódott, <u>de azért</u> a lakók még ez évben beköltözhetnek. ...

A *Nyelvművelő* *kéziszótár* a „kötőszók” szócikkben a *mindamellett* azon kötőszók közt említi, amelyeket „mai ízlésünk nehézkesnek, körülményesnek” ítél, s amelyek „főleg a hivatali nyelvben maradtak meg, de már onnan is kiszorulóban vannak”. Azt is megállapítja róluk, hogy „régiesek” (NyKk. I. 1983: 319).

Ezzel összhangban a *kéziszótár* „hivatali nyelv” szócikke a *mindamellett* azok közé a hivatali nyelvi használatra jellemző kötőszók közé sorolja, melyek **régiesek** és **nehézkesek**, s melye-

ket **könnyen kiiktathatunk**. A *mindamellett* helyettesítésére a *mégis* vagy az *azonban* kötőszót javasolja.

A két kézikönyv álláspontját meglehetősen **hiteltelenné** teszi, hogy a szerzők a *mindamellett* kötőszót a saját szövegükben is használják.

Néhány – nem metanyelvi – példa a *Nyelvművelő kézikönyvből*:

Helyesírásunk általában nem fogadja el a hol? kérdésre felelő *-ba*, *-be* alakot; az előbb idézett példának szabályos írott változata tehát ez volna: *ilyenekben*. Mindamellett a bizalmas köznyelvi beszédben ma sem tekinthetjük merőben hibásnak, ha a *-ban*, *-ben* végső *n*-je nem hallatszik tisztán.

A természetes köznyelvbe és a művészi igényű, választékos írott nyelvbe kevésbé illik bele [a *birtokában* kifejezés]. Ott ilyenféle szerkezetekkel helyettesítjük: a szükséges adatok *megszerzése után*; az engedély *meglévé*n (nem pedig *az engedély birtokában*); miután a lakása már *megvolt* (nem pedig *a lakás birtokában*). Mindamellett mint jogi stb. szaknyelvi kifejezéssel bátran élhetünk a *birtokában* szóval.

A mai nyelvi szokás azonban annyira a hosszabb toldalékoknak kedvez, hogy ezek használata nemcsak nem tekinthető helytelennek, hanem a közvetlen, keresetlen hangú megnyilatkozásokban stílusosabb is: *kocsijaim*, *-jaid*, *-jai*, *-jaink*, *-jaitok*; *kiflijeim* stb. (A *ki*, *mi*, *ami* stb. névmás rágós alakja is ilyen: *kije*, *mije*.) Más tövégi magánhangzó után mindamellett ma is kerülnünk kell a nyelvjárási hatásra terjedő, hosszadalmas toldalékváltozatokat: *utcái*, *csészéi*, *ásói* (nem pedig *utcájai*, *csészéjei*, *ásójai*).

A hó valamelyik napjára utaló személyrag is hagyományos, jellemző eleme nyelvünknek (*március tizenötödike*, az újabb *tizenöt* alakhelyén); mindamellett némely fontos időpont nevében már a rövidült alak is gyakori (*május elseje* v. *egy*, *április negyedike* v. *négy*). Igényes stílusban azonban az első, szabályos alakot használjuk.

A társalgás nyelvében és némelyik nyelvjárásban *-bul*, *-bül*, ill. *-búl*, *-bűl* stb. változatban is él. A művelt beszédben, kivált írásban kerülnünk kell e formákat. A szépirodalomban mindamellett szintén találkozunk velük néha: ott vagy régies, vagy népies stílusértékkel, vagy verstani okok miatt például rímben — hatásosan alkalmazzák.

Szavaink annyi szótagból állnak, ahány magánhangzó van bennük, például az *írásai* négy szótag, mindamellett csak egy helyen szoktuk elválasztani: *írásai*.

A 307. szabálypont a klasszikus kiejtést veszi alapul, vagyis azt az ejtémódot, amely Attikában az i. e. V. században járta. Mindamellett ne gondoljuk, hogy átírásunk pontosan tükrözi az eredeti kiejtést; már azért sem lehet teljesen hű, mert a klasszikus korban is voltak ott eltérések a görög kiejtésben.

Noha [a *kéz a kézben*] a német *Hand in Hand*-nak a tükörfordítása, már régen meghonosodott nyelvünkben. Mindamellett ne feledjük el magyarosabb szinonimáit se: *kézen fogva*, *összefogó(d)zva!*

A személyes névmás megfelelő névutós alakjaként ma — kivált ha a személy megjelölésén van a nyomaték — a *rajtam kívül*, *rajtad kívül* stb. szokásosabb, mint az *énkívülem* v. *kívülem*, *tekívüled* v. *kívüled* stb., mindamellett az utóbbi formák sem hibásak, nem is kivételesek.

Az esztelenül (cselekedett) is hagyományosabb, mint az *ész nélkül* kifejezés, az *esztelen* (költekezés) szintén az *ész nélküli*-hez képest. (Mindamellett úgy látszik, hogy a mai nyelvi divat e típusokban valamelyest jobban kedveli a *nélkül*, *nélküli* használatát, mint a fosztóképzős alakokét.)

Mint másutt részletesebben kifejtettük (lásd: egyszerű és összetett mondat), a bonyolultabb szerkezetű egyszerű és az összetett, sőt a többszörösen összetett mondatok éppúgy nélkülözhetetlen kifejezőeszközei a gondolatnak, mint a rövid mondatok. Mindamellett

kétségtelen, hogy ez utóbbiaknak az átlagosnál gyakoribb alkalmazása is szükséges lehet, különleges stilisztikai céllal.

Ezek a kifejezések viszonylag még eléggé újszerűek, szokatlanok, gyakran idegen mintáktól sem függetlenek, mindamellett többé-kevésbé beleillenek a tárgyasodás említett folyamatába.

A kézikönyvben összesen csaknem 80 nem metanyelvi példát találtunk.

A *Nyelvművelő kézisztár* két nem metanyelvi példát tartalmaz:

E kifejezések határozatlan névelővel és névelő nélkül egyaránt gyakoriak, de választékosabb a névelős forma: *egy cseppet sem félt; egy csomó újság; egy darab ideig várt; egy csipetnyi bors; egy kicsit korán van ehhez; stb. Mindamellet*t a beszélt nyelv eltűri, sőt néha meg is kívánja a névelőtlen formát: *cseppet sem félt, csomó újság, darabideig várt, csipetnyi bors, kicsit korán van ehhez stb.*

Egyik ilyenfajta alkalmazása sem helytelen, mert az általános vagy határozatlan tárgy elhagyása, ill. jelentésének az igében való felszívódása természetes nyelvi jelenség. Mindamellett az *emlékeztet* igét továbbra is használhatjuk tárggyal is: *emlékezteti beosztottait a határidőre; az ifjú színész a közönséget Ruttkai Évára emlékeztette.*

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerzői részéről a *mindamellet*t használata még menthető, amennyiben úgy gondolják, hogy a kézikönyv stílusától nem idegen a „hosszadalmas”, ill. „ünnepélyes, hivatali hangulatú” nyelvi formák használata.

Sokkal kevésbé lehet melegséget találni a *Nyelvművelő kézisztár* eljárására, hogy ti. olyan nyelvi formát használ saját szövegében, amit „nehézkésnek”, „körülmenyesnek”, „régiesnek” ítélik, s amelyről azt gondolja, hogy még a hivatali nyelvből is kiszorulóban van. Mit keres akkor a *Nyelvművelő kézisztárban*? Hogyan várható el az egyszerű nyelvhasználóktól, hogy kövessék a nyelvőrök intelmeit, ha nyelvünk tudós őrei maguk sem képesek követni a saját maguk által kiötlött szabályokat?

A teljes képhez az is hozzátartozik, hogy a két kiadvány szerzői a *mindamellet*t kötőszót nemcsak hogy maguk használják, hanem az „ezzel együtt” szócikkben még használatra is ajánlják.

Az ezzel együtt névutós szerkezet a kevésbé igényes nyelvhasználatban újabban egyre sűrűbben fordul elő ‘ennek ellenére, ezt nem tekintve’-féle értelemben is. [...] A kifejezésnek ez a jelentésbővülése valószínűleg a „(valakit) hibáival, rossz tulajdonságaival stb. együtt szeret” típusú mondatok megengedő árnyalatú határozóinak mintájára indult meg. A *hibáival együtt szeret* kifejezés valóban mást jelent egy kissé, mint a *hibái ellenére szeret*, ez azonban nem ok arra, hogy olyankor is az *ezzel együtt* szókapcsolattal éljünk, amikor a szövegelmélet és az új mondatban foglalt közlés ellentétességére kívánunk utalni. Ilyenkor célszerűbb a mondanivalót hívebben tükröző *ennek ellenére* kifejezést, ill. rövid vagy testesebb ellentétes kötőszót (*de, azonban, pedig, mégis, noha; mindamellet, mindazonáltal*) használni. (NyKk. I. 1983: 586)

A *Nyelvművelő kézikönyv* eljárását enyhébben ítélnélhetjük meg, hiszen ennek szerzői nem helytelenítik nyíltan a *mindamellet*t kötőszót, bár a *hosszadalmas* jelző kétségkívül tartalmaz rejtett hibáztatást.

Nagyobb a *Nyelvművelő kézikönyvtár* szerzőinek felelőssége, akik az „*ezzel együtt*” szócikkben egy olyan nyelvi formát ajánlanak használatra, amely – saját véleményük szerint – nehézkes, körülményes, régies, s ma már a hivatali nyelvből is kiszorulóban van.

Az *ezzel együtt* névutós szerkezetet a bizalmas-pongyola beszélt nyelv ‘ennek ellenére’ jelentésben is használja: *neki is vannak hibái, ezzel együtt sokkal jobb munkaerő, mint...; X. Y. nehéz ember, ezzel együtt jól megvoltunk*. E szóhasználat talán a *vkít a hibáival együtt szeret* kifejezés hatására alakult ki. Újabban az igényes köznyelvbe is behatolt. Nem helytelen, de a választékos stílusban jobb, mert pontosabb helyette az *ennek ellenére*, ill. az ellentétes kötőszók vmelyike: *de, azonban, pedig, mégis, noha, mindamellelt, mindazonáltal*. (NymKsz.² 2005: 164)

Már abból, hogy maguk a nyelvőrök is használják, sőt használatra ajánlják a *mindamellelt* kötőszót, sejtethetjük, hogy **nem lehet igaz az, hogy régies volna**, s már a hivatali nyelvből is „kifelé tartana”. Mit tudunk meg róla az MNSZ2 adataiból?

Az MNSZ2 mintegy 3600 találatot ad a *mindamellelt* szóra. Ez ugyan nem túl sok, de nem is elhanyagolható mennyiség. Nézzünk meg először néhány olyan példát, melyben a *mindamelleltet* nem követi a *hogy* kötőszó.

1. Egy magát meg nem nevező meteorológiai szakember úgy találja, a 16-os év terméshezamától nem lehet csodát várni, sok a talajvíz, területeink nagy része munkaerőhiány miatt bevetetlen maradt. „Szerencse, hogy 1915-ben a sors kegyes volt, mert ha nem is adott közepes termést sem, mindamellelt sikeresen be lehetett takarítani, és fölemelt fővel indulhatunk a harmadik háborús télnek, a súlyos idők erőinket megacélozták, és a termés célirányos felhasználásával – juttatva belőle a szövetségeseinknek is – egy évre el van látva az ország a legfőbb élelmiszerral.” (Szabó Magda)
2. Az országot itt lendületes kanyart ír le, s lig száz méterrel odébb már lefelé hajlik; mindamellelt e magaslat, ez a gyilkos nap déli tűzének védtelenül kiszolgáltatott hely, ahol állnak, még mindig nem a hegygerinc legmagasabb pontja; körös-körül növénytelen, kopár vidék, a fényt a vakulásig fokozó fehér murvával felszórva, más semmi; a hosszú, lapos épületnek – melynek minden számítás szerint balra s amott feljebb kellene lennie –, közepén az alapépítmény irányára merőlegesen magasodó meredek tetővel, s főként a lobogóval, az árbochrúdon ilyenkor, nyári délidőben ernyedten himbálózó lobogóval – legyen bármilyen lobogó is, mindegy –, sehol semmi nyoma. (Kertész Imre)
3. A kis alpesi országot többször érte bírálát a banktitok miatt, mindamellelt a tervet bejelentő miniszterelnök szerint a banktitok továbbra is megmarad, de készek együttműködni más országokkal, ha a banktitok intézményét adócsalásra akarják használni. Otmar Hasler nem részletezte, milyen intézkedésekre készülnek. Az FT szerint az egyik az lehet, hogy az érdeklődő országoknak információt adnak a titkos számlákat fenntartó személyekről, feltéve, hogy nem szabnak ki rájuk tetemes bírságot. (sajtó)
4. November 4. ünneppé nyilvánítását elsősorban az orosz ortodox egyház szorgalmazta. Mindamellelt a szonda szerint az oroszok 51 százalékának fogalma sincs, mit is ünnepel pénteken. Mindössze 8 százalékuk ismerte az ünnep új nevét, s egyharmaduk ezúttal is az összhangot és a kiengesztelődést készült megülni a szokásosnál három nappal előbb – jelezte az orosz elemző központ. (sajtó)
5. Látható, hogy egy ilyen kísérlet annál tovább tart, minél kisebb a kísérleti növények, és minél nagyobb a két törzsfaj differenciális jellegeinek száma, továbbá, hogy a felsorolt fajoknál könnyen előfordulhat egy vagy akár két nemzedéknyi eltolódás is, amit az Gärtner

<p>megfigyelte. <u>Mindamellet</u> egymástól távol álló fajok átalakítása csak az ötödik vagy hatodik kísérleti évben fejeződhet be, mivel a hibriden képződő különböző csírasejtek száma a differenciáli jellegek számának négyzetével nő. (tudományos)</p>
<p>6. Az arányokat tekintve nem hiszem, hogy ez utóbbiak többen lennének, mint a hazai lakosságon belüli törvénysértők. Amikor Horn Gyula volt miniszterelnök kijelentette, hogy a bűncselekmények nyolcvan százalékát külföldiek követik el, tévedett, ez a hányad a tíz százalékot sem éri el. <u>Mindamellet</u> ha az országba érkező etnikai csoportok között olyan emberek is érkeznek, akik szándéka eleve nem tisztességes, a hatóságoknak kell őket kiszűrniük. (tudományos)</p>
<p>7. Az a részes állam, amely a Hatóság részére teljesítendő pénzügyi hozzájárulásának megfizetésével hátralékban van, nem szavazhat, ha a hátraléka eléri, vagy meghaladja a megelőző 2 teljes év kötelezettségeit. <u>Mindamellet</u> a Közgyűlés engedélyezheti az ilyen tag szavazati jogainak gyakorlását, amennyiben meggyőződött arról, hogy a fizetési kötelezettség elmaradása a tagnak nem róható fel. (hivatalos)</p>
<p>8. Kétségtelen tény, hogy a nemzetgazdaság súlyponti problémája: az elmúlt hat év során a szocialista-szabad demokrata kormányok regnálása mellett elfogadhatatlan mértékűre, tervezhetetlenre nőtt a hiány, és ennek következtében látványosan megemelkedett az államadósság. Ezekben a kérdésekben mindenképpen lépni kellett, erről szól a konvergenciaprogram. Az viszont nagy baj, hogy <u>mindamellet</u> a kormány figyelme nem terjedt ki arra, hogy versenyképes növekedés nélkül nincs felzárkózás, és ennek javítása érdekében nem is tett semmit. A hiánycsökkentés, amint ez a számokból is kiderül, túl durvára sikerült, és valószínűleg az államháztartás hosszabb távú egyensúlya érdekében kevés eredménnyel járt. (hivatalos)</p>
<p>9. Már megvan, hogy mit csinálunk jövőre. Ez egy cél volt, amit elértünk, és holnap felkelünk és más célunk is lesz. Tehát megyünk tovább, tesszük a dolgunkat, <u>mindamellet</u>, amit teszünk, tehát a mindennapi munkánk mellett mi azért még elég sok mást is kitalálunk. (besznye)</p>
<p>10. Honnan indult ki ez az úgymond újmódi hóbort? Hogy fölismerték a táplálkozástudománnyal foglalkozók, hogy a burgonya rosttartalma az tulajdonképpen a héjban és közvetlenül a héj alatti rétegekben koncentrálódik. És ugye tudjuk, hogy a modern étkezésünkben a rost hiánya pont az egyik limitáló tényező, probléma, hogy a modern táplálkozásunkból hiányzik a rost. Na most, nem mindegy, hogy száraz müzli formájában vesszük magunkhoz, vagy egy egészségesebb, olyan burgonyaként, amit mondjuk héjában sütöttek vagy főztek meg. <u>Mindamellet</u> amit héjában készítünk el, az abból a szempontból is értékesebb marad, mert nem főnek ki belőle és nem sülnek ki belőle úgy az értékesebb anyagok, minthogyha azt hámozva tennénk ugyanezt. Tehát a vízzel mondjuk nem öntjük ki az ásványi anyag tartalom felét és a vitaminok egészét. (besznye)</p>
<p>11. Pontosan erről van szó, tehát én, mint az egyetlen magyar tannyelvű sportgimnázium igazgatója látom, milyen mozgósító ereje van, és identitásmegőrző ereje van, ugyanis Rimaszombaton keresztül Kassáról vannak diákjaink és a legnagyobb sporttehetségek jönnek hozzánk, mi szeretnénk életformát biztosítani a gyerekeknek, mérettessenek meg, köttesenek barátságok és <u>mindamellet</u> egy identitásmegőrző szerepet is szánunk neki. (besznye)</p>
<p>12. Meg kell mondanom, hogy az ötvenes években már Magyarországon is teljesen egysíkú volt a sajtó, hát a Szabad Népek a példaképe a Pravda volt, annyira egy alapformátumát meg a betűtípusait igyekeztek ahhoz hasonlatossá tenni. Igen, ez természetesen egysíkú sajtó volt, unalmas sajtó volt, <u>mindamellet</u> azért ebből is meg lehetett egyet-mást érteni. (besznye)</p>
<p>13. Helló! 22-éves vidéki (Pest megye) versenyző vagyok, kár hogy csak most bukkantam rá a törzsasztalra. Nagyon tuti. Régebben Presszó környékén voltam megtalálható, de az már a múlté. Informatikus és minőségbiztosító mérnök úr vagyok, így nem csoda az informatikai</p>

érdeklődés. Mindamellett pár hete szabad, mint a madár. Mióta van egy kisautóm, ha csak tehetem szép országunkat járom. (fórum)

14. A beteljesületlen, de szép (és viszonzatlan) szerelmeimet idő és tér híján le se tudnám írni! Az igazság az, hogy most is sokszor vagyok plátóilag szerelmes. Lehet, hogy ez már nem is szerelem, csak a másik csodálata? Mindamellett ez az érzés számomra sok esetben fájdalmas. (fórum)

15. Szóval, kedves Frey Tomi, a tolvajtempót a fideszes generáció hozta be az országba. Ti. A mai öregek meg elképedve, ám megadóan szenvedik a gátlástalanságaitokat. Mindamellett hadd mondjam: utálok az általánosításokat, és utálok, amikor generációkat állítanak egymással szembe. Én nagyon is jól megvagyok a tisztességes, nálam fiatalabb emberekkel és a még fiatalabbakkal. Hál' istennek, szép számmal vannak közöttük ilyenek. (közösségi)

16. Bajnai pártja a közvélemény-kutatásokban hat százalék körül imbolyog. Mesterházy is egyes számú jelölt akar lenni A baloldal egyes számú jelöltsége már csak azért sem látszik elérhetőnek, mert maga Mesterházy is bejelentette igényét a miniszterelnöki posztra. Mes-terházy mindamellett előzékeny volt, amikor sok lehetőséget biztosított Bajnainak a választók megnyeréséhez. (közösségi)

A példákat áttekintve azt látjuk, hogy többnyire egyértelmű az **ellentét** a *mindemellet*t kötőszóval összekapcsolt (tag)mondatok közt. Kivételként említhetünk három idézetet a „besznye” alkorpuszból (9–11. sz. példák); ezenkívül a „fórum” alkorpuszból származó egyik szövegrészletben (13. példa) sem feltétlenül van ellentét a két mondat közt, bár ebben nem lehetünk biztosak. A jelzett esetekben a *mindenekelőtt* jelentése ‘amellet/emellet, azonkívül/ezenkívül’.

Többnyire ez a jelentés érvényesül azokban az esetekben, amikor a *mindamellet*tet a *hog*y követi:

1. 1943 végén Khajmor súlyosan megsebesült, három hónapig ágyba kényszerült. Combján puskagolyó fúródott keresztül, s mindamellett, hogy combcsontját is megsértette, csaknem szétzúzta, ahogy hátul távozott, magával vitte bőrének mintegy kétfelnyiri részét. Gyógyulása alatt sokat olvasott, kommunistákkal beszélgetett, akikkel Jutka tartotta a kapcsolatot. (Szabó István)

2. És igen tanulságos, hogy csupán tízről és nem tízezer parancsolatról beszélünk. Ugyanis ez a tíz mindent fed, mert mint alapszabály elég tág és elég szűk, mindamellett, hogy meg-
lehetősen világos és mindenki számára evidens is, míg tízezer parancsolat valószínűleg ki-
búvók ezreit tenné lehetővé a gonosztevők számára, ahogy a vaskos, modern törvényköny-
vek valóban ijesztően jól szolgálják is a bűnöző „jogait”. (Balogh Bertalan)

3. A hatszáz kilométer hosszú, nyolcvan kilométer széles, átlagosan nyolcszáz méter mély tavat háromszáz folyó táplálja, és csak egy, az Angara vezeti el a vizét Irkutszkon keresztül. Negyven méterig átlátszó, élővilága igen gazdag. Mindamellett, hogy a helyiek annyi kaviárt esznek, mint mi szotyit, itt él a föld egyetlen édesvízi fókája. Állítólag. Látni nem láttuk, lévén, a Bajkál januárban befagy, és csak májusban olvad fel, addig pedig jó egy méteres jégpáncél fedi. Ez többek között arra is jó, hogy ilyenkor nem kell megkerülni a tavat, ha a túlparton van dolgunk, hanem az ember urasan lehajt a kikötőbe, és átkocsikázik. (sajtó)

4. Még X úr is oda volt, bár néhány perccel a gól előtt ő követelte a legjobban, hogy cserél-
jék le a gólpaszt adó Pisontot. Felriadt a mellettem szunyókáló részeg férfi is, aki, mindam-
ellett, hogy nagyon megijedt, nem is nagyon értette, mi történik körülötte. Aztán gyorsan
kapcsolt és elkiáltotta magát, hogy „Még kettőt!” meg hogy „Ülj le!”, majd visszaült a he-
lyére, és ismét elaludt. Tompa horkolása könnyedén vészelt bele a meccs és a szünet okoz-
ta sóhajtásokba. (sajtó)

5. A Nyári délután a régi Fehérvárt így mindamellett, hogy felettébb érdekes és értékes

<p>alkotás, még a szerző regényeiben megfigyelhető formabontó szerkesztésmód megértéséhez is nagyban hozzájárul. Szinte modellszerűen tartalmazza mindazokat a jellegzetességeket, amelyek a terjedelmesebb Karácsony-prózákban is meghatározóak a történetek alakulására és megformálására nézve: a mozaikszerűen építkező, s filmszerű vágások által szét-töredező cselekményt, valamint a szereplők hosszasan kanyargó sétáit irányító sajátos mozgáskoreográfiáját. (tudományos)</p>
<p>6. A kérdések fölvetésére a tudomány nemcsak választ adott, hanem a technikát az elmúlt tizenkét év során alaposan továbbfejlesztette, hogy az említett kockázati tényezőket minél hatásosabban visszazoríthassa. Így a biológusok – a hetero- és a transzjenkapidáció elkerülésére – ma már a köpenyfehérje génszerkezetének csonkolásával is képesek keresztvédegettséget előidézni. Ebben az esetben nem képződik a vírus RNS-ének becsomagolására alkalmas köpenyfehérje, <u>mindamellert, hogy</u> a növény vírusellenállóvá válik. (tudományos)</p>
<p>7. A csapadékvíz elvezetésével kapcsolatban nem kaptam választ, nem volt szó arról a tényről, hogy gyakorlatilag a szennyvízelvezetés költségeit a fogyasztók 50 százaléka viseli. Ha durván és leegyszerűsítve akarok fogalmazni, akkor a csatornadíj a duplája annak, mint ami a költségek alapján indokolt lenne. Milyen lépéseket kíván tenni a város ez ügyben, <u>mindamellert, hogy</u> van egy érvényes közgyűlési határozat, aminek végrehajtásáért Vajda Pál főpolgármester-helyettes urat nyilván nem terheli felelősség, hisz a határozat az előző ciklusban született határozat. (hivatalos)</p>
<p>8. Nem egyszerűen arról szólnak az elmúlt hetek, elmúlt napok történései, hogy egyik vagy másik jogforrásunk pontosan fogalmaz-e. Az is kérdés, azt is meg kell vizsgálni. De itt, azt hiszem, hogy sokkal összetettebb és bonyolultabb háttérű jelenségek vannak: történeti, tömeglélektani, átfogóbb társadalmi összetevőkkel rendelkező jelenségek. Szükségesnek gondolom, hogy <u>mindamellert, hogy</u> folyik természetesen, szinte magától értetődően a politikai vita – és mondhatom, hogy magától értetődően ez a politikai vita nemegyszer felszínes és egyoldalú –, eközben próbáljunk mélyebbre hatolni, hogy értsük meg, mi is zajlik itt. (hivatalos)</p>
<p>9. És akkor még nem is akarok arról beszélni, hogy ezen egy szál borítékba bezárt tanúadatok az iratok között gyakorlatilag elég könnyen hozzáférhetőek. A jelenlegi szabályozás tárgyalási szakban a nyilvánosságot erkölcsi okból kizárja ugyan, azonban még ilyen ügyekben sem beszélhetünk tanúvédelemről. Nem megoldott a gyermekkorú tanúval kapcsolatos tanúvédelem sem a jelenlegi szabályozás során. Összegezve: a jelenlegi szabályozás mellett a tanúvallomás tétele, a tanúskodás, <u>mindamellert, hogy</u> állampolgári kötelezettség, a bűnözés jelenlegi alakulása mellett a tanú számára sokszor életet, családot fenyegető teherterhel. (hivatalos)</p>
<p>10. Úgy látszik, egy kicsit konzervatívabbak a nálunk élő férfiak. Ha belegondolok Arany János és Gyulai Pál levelezésébe, Szendrei Júliát magukhoz képest egy kicsit vagány hölgynek tartották és egyik sem bánta, hogy az ő felesége egy szerényebb életű, családközpontúbb hölgy. Bár én semmiféle követ nem dobnék Szendrei Júliára, hiszen 3, illetve 4 gyereket is felnevelt. Tehát <u>mindamellert, hogy</u> Andersen-meséket fordított, verset írt, elbeszéléseket írt, a naplóját írta, esszéket írt, több nyelven beszélő fordító hölgy volt, egyáltalán nem feledkezett meg a családjáról, hanem nagy szeretetben nevelte a gyermekeit. (besznye)</p>
<p>11. Karmos Gábor <u>mindamellert, hogy</u> magánemberként jónak és támogathatónak tartja a tilalmat, a fuvarozók képviselőjeként annak veszélyeire is felhívja a figyelmet. (besznye)</p>
<p>12. A XIX. század meghatározó főpapi egyénisége volt, aki annak idején a kultúrának, a művészetnek is nagy mecénása volt, <u>mindamellert, hogy</u> érseki teendőit ellátta. Korábban erdélyi püspök volt. Nagy barátai voltak, mint Munkácsy Mihály, vagy Liszt Ferenc, de az ő munkálkodása kihatott a későbbi időkre is, mert kultúra teremtő, iskolapártoló volt, itt még Szécsényben is. Haynald Lajos egy olyan főpapja a magyar egyháznak, akire bátran, büszkén tekinthetünk. Életműve nemcsak, hogy őt élte túl, hanem még a századát is. (besznye)</p>

<p>13. Neveljétek fel leánygyermek(ke)t. <u>Mindamellet</u>t, <u>hogy</u> hasznára válik, ha megtanulja a házimunkát, leveszi a takarítás nyugét a vállatokról. Csak egyszer kell betanítani, nem hagy faképnél egy év után, és még fizetni sem kell neki, ha meg valamit nem jól csinál, akkor jól le lehet szűrni. (Ha meg emiatt neheztel egy picit, hordjátok le, hogy „Nem igaz, hogy eny-nyit sem vagy képes megcsinálni!”. Ilyen egyszerű. (fórum)</p>
<p>14. Erre céloztam, mikor javallottam, hogy e célból tán látogasd meg a „megy” vagy a „jön” topikokat, azok remekül beváltak ilyen okosságokhoz. A suliszerverét sem akarom én széj-jelkapni, <u>mindamellet</u>t, <u>hogy</u> nem is tudnám.:)) Csupán érdeklődtem, hogy esne, ha valaki széj-jelizéné, amit Te és a többiek használni szeretnének. Rossz, aki rosszra gondol, ugyi.:)) (fórum)</p>
<p>15. A tiszta víz fogyasztása, sőt az ezzel történő főzés (<u>mindamellet</u>t, <u>hogy</u> tisztább fűszerezésű étel az eredmény) jelentősen csökkenti, de akár 100%-ban ki is váltja a palackozott vizek használatát. Az eredmény nem csak egy átlagosan 100.000 Ft-os éves költség jelentős lecsökkenése, hanem a cipekedés elmaradása és a kiürült palackok kezelésével járó gondok megszűnése is. (közösségi)</p>
<p>16. Figyeljük őket, érdemes, hiszen több dunaújvárosi kötődésű lányunk játszik a magyar válogatottban, akik <u>mindamellet</u>t, <u>hogy</u> a Dunaújvárosi Főiskola hallgatói is voltak – élvonalbéli sportolókká váltak az évek során. HAJRÁ LÁNYOK! HAJRÁ MAGYARORSZÁG! (közösségi)</p>

Amint a példáink mutatják, a legtöbb esetben nincs okunk feltételezni, hogy a szerző ellentétesnek gondolná azt a két állítást, melyet a *mindamellet* szó köt össze. Leginkább a 9. és a 10. sz. idézetben tételvezhetünk ellentétet az állítások közt, de ott sem szükségszerű, hogy maga a beszélő az ellentét nyelvi kifejezésére törekedett volna, s ezért választotta volna a *mindamellet* kötőszót.

A *mindamellet* új jelentése lehet az (egyik) magyarázata annak, miért tűnik elég gyakorinak a *Nyelvművelő kézisztár* által helytelenített *de (...) mindamellet* kötőszókapcsolat, melyről a *Váltakozó kötőszók (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című jegyzetben van szó, *A kötőszók használatának nyelvtani kérdései* című fejezet egyik alfejezetében, a *Kötőszók összekapcsolása („kötőszóhalmozás”)* címűben: mivel a *mindamellet* ma már nem egyértelműen fejez ki ellentétet, a beszélők szükségesnek érezhetik, hogy erre külön kötőszóval utaljanak.

A *mindamellet* kötőszó új jelentését értelmező szótáraink nem ismerik, a *Nyelvművelő kézikönyv* „mindamellet” szócikkében sem szerepel. (A *Nyelvművelő kézisztárban* nincs ilyen szócikk.)

Bár mélyebb vizsgálatok nem folytak, az MNSZ2 adatainak felületes áttekintése alapján levonhatjuk azt a következtetést, hogy aligha felel meg a valóságnak az az állítás, mely szerint a *mindamellet* jobbára csak a hivatali nyelvben volna használatos, s onnan is kizorulóban volna: minden alkorpusból vannak rá példák, különféle típusú szövegből, olyanokból is, melyeknek nincs köze a hivatali nyelvhez.

A sokféle regiszterre kiterjedő használat különösen az új, ‘amellet/emellet, azonkívül/ezenkívül’ jelentésére tűnik jellemzőnek, melyről az idézett kézikönyvek nem tesznek említést. Ebben a jelentésben széleskörűbbnek tűnik a *mindamellet* használata, mint a régiben.

Az elmondottak alapján nem látunk rá okot, hogy a *mindamellett* szót ne használjuk kötőszóként a régi vagy az új jelentésében. Stílusértéke alapján leginkább a **formális és kissé formális**, továbbá a **választékos és kissé választékos** stílusú szövegekbe illik, de szinte biztos, hogy a **kiegyenlített** stílusú szövegekből sem rí ki. **Bizalmas** stílusú szövegekben nyilván stilisztikailag (**kissé**) jelöltnek érződik.

A *mindamellett* új jelentésének létrejöttében nyilván az *amellett*, ill. *emellett* határozószó analógiája játszott szerepet, melynek az értelmező kéziszótár szerint a második jelentése ‘azonkívül’, ill. ‘ezenkívül’.

Ezenkívül összefüggés lehet a *mindamellett* és a *mindemellett* határozószó jelentésváltozása közt. A következő fejezetben a *mindemellettel* foglalkozunk.

12. *mindemellett*

A *mindemellett* határozószó – érthetetlen módon – nem szerepel címszóként sem a nyelv-művelő kézikönyvekben, sem az értelmező szótárakban, pedig a *mindemellettre* az MNSZ2 csaknem kétszer annyi találatot ad, mint a *mindamellettre* (több mint 7600-at).

A *Nyelvművelő kézikönyvből*, valamint az értelmező szótárakból a *mindemellett* nemcsak címszóként hiányzik: semmilyen más formában sem fordul elő, sem a szerzők saját szövegében, sem a példák közt. A *Nyelvművelő kéziszótár* szerzői azonban egy alkalommal használják a saját szövegükben:

A mai közéleti nyelv kevésbé hivatalos, választékos és emelkedett, mint a korábbi. Közlekedett a mindennapi nyelvi érintkezéshez. Mindemellett őrizi a régebben kialakult és bevált hatáskeltő formákat.

Látjuk, hogy az idézetben a *mindamellett* forma eredeti jelentése érvényesül: nyilvánvaló az ellentét a két mondat közt.

Mivel a szótárakból ez a szó hiányzik, a *mindemellett* használatát a szokásosnál valamivel több példán szemléltetjük.

1. „Korához képest túl szemtelen” – mondogatták. A legidősebbek egyszerűen keresztülnéztek rajta, engedték, hadd tocsogjon a pocolyában feltűrt nadrágszárral, az elmaradhatatlan kalapkával a fején. Akikkel meg ugyanazt az osztályt járta, kerülték, mert gyakran befogta őket a madzaggal, s azt játszotta, hogy mindent, amit ő mond, utána kell mondani. Mutatók, kerek pofonokat osztott, messzire hallatszott a csattanás – a pofon helye inkább visketett, mint fáj, s éppen ez a szüntelen vakaródzás tartotta ébren az emlékezetet. S mindemellett roppant sértődős volt: gyakran látták üldögelni a homokdombján, állát tenyerébe támasztva, kalapkáját hátracsúsztatva, s ilyenkor olyan szomorúan nézett, hogy az érdeklődők szó nélkül sompolyogtak tovább.

2. Hadd idézzem fel végül a fasizmus még egy áldozatának alakját, akinek barátságát a Szép Szó szerkesztőségi estjeinek köszönhetem. Ez a rendkívüli műveltségű közigazdász és retenthetetlen polemista mindemellett a költészetnek azok közé a „szerelmesei” közé tartozott, akiket García Lorca kívánt a költőknek. (Somlyó György)

<p>3. A megannyi pozitívum dacára, kételkedő ember maradtam. Jóllehet, szüleim vallásos emberek voltak, ebből rám vajmi kevés ragadt, tőlem felekezeti értelemben a hit élménye is távol maradt. Annyira, hogy még a kötelező istentiszteleteket is elblicceltem. Mi tagadás, én vasárnaponként igehirdetés helyett kirándulni jártam, az ég fenséges kupolája alá, a természet templomába. Az is alkalmas szentély bensőséges elmélkedésre. <u>Mindemellett</u> ma is az identitásom kitörölhetetlen része az, hogy református vagyok. (Bodor Ádám)</p>
<p>4. A házak hosszára nyúlt árnyékán Györke jött az úton, a Júlia ablaka felé. Szikár volt, minden mozdulatából az önérzet, elszántság és gőg ütközött ki, s <u>mindemellett</u> mégis végtelen szomorúság lebegte körül. (Tamási Áron)</p>
<p>5. Azt is tudja, hogy mi a naiv fellángolások, önbecsapó lelkendezések ára – az érzelmeket is ellenőrzi; s ettől igazán jó és profi prózaíró. Bertha gyanakvása imponálóan férfias. Gyanakvása a lényeg felderítését szolgálja, következőképpen íróságának is motorja. Ám <u>mindemellett</u> érzelemdús alkat, de emócióit csak ritkán engedi fedetlenül szabadjárá; a gyengédség elkendőzése, a visszafogottság adja azt az eredeti, berthai atmoszférát, ami minden műfajú írásának sajátja. (Szakonyi Károly)</p>
<p>6. Melitta szőke haján ezüstös flitterek ragyogtak, aranybrokátból varrott kis bikinit viselt, köldöke alatt száz színben tündöklő strasszal: selyempipőbe bujtatott lába halkan toppant a padlózatán. Oly' kicsiny volt, s oly' sovány, hogy a közönség, amikor meglátta, felszisszent: <u>mindemellett</u> csinos volt, izmos, hajlékony, és arcáról – ama pillanattól kezdve, hogy kilépett a függöny mögül – el nem múlt a mosoly. (Szakonyi Károly)</p>
<p>7. A szellemi területen dolgozók itt borzasztóan ki tudják élni magukat. Az egoista, nagyopofájú férfiak itt operatív csoportmunkát végeznek, nincs mese, kénytelen mindenki belesimulni a dolgokba, takarítani kell, szerelni a meghibásodott eszközöket. <u>Mindemellett</u> kellemes időtöltés is, jó sztorikkal. Főzünk, horgászunk, mindenféle tengeri herkentyűkkel, királyrákokkal, kardhalakkal van dolgunk. Időnként olyan helyeken járunk, ahol az őslakók még a helyi hivatalos nyelvet sem beszélik. (sajtó)</p>
<p>8. A megyét illetően azt azért el kell mondani, hogy az elmúlt tíz év során a viszonylag szerény eredmények ellenére is jelentős változások történtek. Kezdetben ugyanis az ipari termelési érték minden évben csökkent, fellendülés csak 1995 után következett be, a privatizációs tulajdonváltásoknak és az új befektetéseknek köszönhetően. Azóta évről évre jelentős a növekedés, de igen alacsony szintről indult a folyamat. <u>Mindemellett</u> jócskán akadnak még ma is olyan iparágak, ahol nem sikerült stabilizálni az állapotokat. (sajtó)</p>
<p>9. Székesfehérvár lakosait, önkormányzatát megdöbbenette az a bűnügy, amelynek leplezését a hét elején jelentette be a legfőbb ügyész és az országos főkapitány. Mint Warvasovszky Tihámér polgármester lapunknak elmondta: a képviselő-testület tegnapi ülésén is szóba került az eset – nagyon sajnálják, hogy előfordulhatott ilyesmi a városban. A polgármester <u>mindemellett</u> örül annak, hogy a Központi Ügyészségi Nyomozóhivatal és más hatóságok felderítették, felderítik a történeteket, reméli azonban, hogy mielőbb lezárul a nyomozás, az érintettek pedig – ha bűnösnek találják őket –, felelni fognak tetteikért. (sajtó)</p>
<p>10. Ez a fajta feszültség, állandó vibrálás és nyugodni nem tudás Fischer Iván és a Budapesti Fesztiválzenekar felvételének egyik legnagyobb erénye. A dirigens <u>mindemellett</u> szemérmetlenül lerántja a leplet az eddigi előadások során a műhöz ragadt interpretációs klisékről, és merészen szembesíti a hallgatót e kifejező zene színes, néhol embertelen képeivel. (sajtó)</p>
<p>11. Tekintettel a nagy nemzetközi sajtóvisszhangra, a magyar rendőrség rendkívül óvatosan fogalmaz a belga turistákat ért hétvégi támadás vizsgálatáról. A Veszprém megyei nyomozók a felderítésbe bevonták a szomszédos főkapitányságok rendőreit is. Az eset hiteles rekonstruálását nagyban nehezíti az a tény – tudta meg a Krónika –, hogy a külföldi vendégeknek kötött programjuk van, így a meghallgatásuk vélhetően el fog húzódní. A Krónika úgy értesült, hogy a megtámadott vendégek korántsem tekintik olyan tragikusnak az esetet, mint ahogy azt a belga sajtó tálalta. A nyomozóknak <u>mindemellett</u> már van elképzelé-</p>

sük arra vonatkozóan, hogy milyen körben és főleg hol kell keresni a hétvégi belga lapok szerinti vadnyugati stílusú támadás elkövetőit. (sajtó)
12. Általános gyakorlat, hogy a legális vállalkozásokat sem veszik nevükre az ismert olajcsalók. Szinte kivétel nélkül strómanokat hajtanak fel, akik a megfelelő összeget átvéve vásárolják fel a cégeket. Ezután pedig csak a megállapodás szerinti és többnyire legális nyereséget adják tovább a megbízónak. <u>Mindemellett</u> az anyagilag megerősödött csoportok egymást is igyekeznek kiszorítani a piacról, vagy más bűnözői csoportoktól erejükkel visszaélve próbálnak meg sápot húzni. (sajtó)
13. Mivel a Vénusznak nincs lemeztektonikája, amely elvezetné a hőt, a mag folyékony rétegei ugyanolyan hőmérsékletűek vagy a mag mostanra már teljesen megszilárdult. <u>Mindemellett</u> a Vénuszon óriási lávaömlések is láthatók, ezért a lehűlt mag elmélete nem valószínű. A feláramlások nem tudják áttörni a vastag kérget, de folytonosan gyengítik azt. Az alulról megolvadt kéregdarabok időnként beszakadnak a köpenyanyagba, és ekkor óriási felületeket épít újra a frissen felszínre jutó magmaanyag. (tudományos)
14. Különösen édesanyjával volt rossz a kapcsolata, mivel ő a 19. századi liberális brit neveletésben kívánta részesíteni. Édesapja liberális beállítottságát a gyengeség jelének tekintette és elhatározta, hogy ő kemény kézzel fog uralkodni. Egyes vélemények szerint ennek ellenére nem vetette meg teljesen a liberalizmust sem és a két különféle neveletésből adódó feszültség okolható Vilmos nyugtalan természetéért. Gondolkodásmódját nagyban befolyásolta katonás, porosz neveltetése és rendkívül szerette a katonai parádékat is. <u>Mindemellett</u> intelligens, lendületes, de lobbanékony természetű volt. (tudományos)
15. A Jeepney a tömegközlekedés egyik népszerű formája a Fülöp-szigeteken. A szó maga a jeep és a jitney összetételéből származik, de egy másik verzió szerint a jeep és a knee (angol: térd) összetétele, utóbbi a hely szűkösségére utalva. Eredetileg a második világháború után hátrahagyott amerikai katonai dzsipekből alakították őket át és legfőbb jellegzetességük a harsány színviláguk és a zsúfoltságuk. <u>Mindemellett</u> a Fülöp-szigeteki kultúra egyik szimbólumává is váltak. (tudományos)
16. A Medgyessy-kormány ez év január 1-jétől megszüntette a nullaszázalékos áfakulcsot. 12 százalékról 15 százalékra emelte az élelmiszerek, a gáz, a távfűtés, a szén és a tűzifa, a gyógyászati segédeszközök általános forgalmi adóját. 12 százalékról 25 százalékra emelte a villamos energia adóját. 15 százalékkal növelte a dohányárak és a szeszesitalok adóját. Növelte a gépjárműadót, jelentősen emelte az örökösödési és az ajándékozási illetéket. Egyharmadával növelte az egészségügyi járulék mértékét, és <u>mindemellett</u> számos adókedvezményt szüntetett meg. (hivatalos)
17. Hadd mondjam el önnek: az agrár-környezetvédelmi program arra is vonatkozik, hogy mondjuk, a kukoricát extenzívebb körülmények között termeljük, kevesebb növényvédőszerrel, kisebb terméssel, kisebb energiabevittel, de nagyobb jövedelmet hozok le egy hektárról. Igen tisztelt Képviselőtársam! Nemcsak hogy a környezetet javítom, hanem az eladatlan termék mennyiségét csökkentem, és <u>mindemellett</u> még növelem az egy hektáron a jövedelmet. (hivatalos)
18. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság részletes felvilágosítást adott arra nézve, hogy támogatásának igényléséhez milyen adatokkal és milyen igénylőlapon kell szolgálnia, megadva a pontos címet és bízva abban, hogy széles körű jogi tájékoztatásunk az ügyfél számára megnyugtató eredménnyel zárult. <u>Mindemellett</u> felhívtuk a figyelmét arra, hogy lehetőség van különböző szociális szolgáltatások igénybevételére is. (hivatalos)
19. Fenntartjuk persze azon véleményünket, hogy nem vagyunk annak birtokában, hogy megfelelően tájékozódjunk volna az ajánlattevők felől, és igazából látnánk, hogy milyen komolyságúak ezek az ajánlatok. <u>Mindemellett</u> éppen ezért egy olyan módosító javaslatot terjesztünk be, amelynek az a lényege, hogy azok közül jelentkezők, ajánlattevők közül, akik mégis csak komolyabb ajánlatot tettek, itt az 1-es és a 3-as pályázót tudom megemlíteni. (hivatalos)

<p>20. A 19. századig folyamatosan nő a zsidóságnak az aránya. A megyeszékhelyek között talán az egyik legmagasabb a zsidóság aránya. <u>Mindemellet</u>t a 19. század végére jelentős részük valójában elmagyarosodik, és a 20. században magyarnak is vallják magukat. (besznye)</p>
<p>21. Rip.:– Én úgy látom, hogy a mobil és az e-mail a hagyományos emberi beszélgetést nem tudja helyettesíteni. Székely András: – Helyettesíteni olyan értelemben, hogy ugyanazokat a funkciókat ellátja, olyan értelemben tudja. Olyan értelemben, hogy ugyanolyan eredmény, ugyanolyan kapcsolatot teremt, olyan értelemben természetesen nem tudja. Tehát teljesen más személyesen beszélgetni valakivel, mint e-mailen vagy telefonon. <u>Mindemellett</u> más szempontból meg pozitív, mert sokkal többször beszélünk valakivel telefonon, mint hogyha el kellene menni meglátogatni és úgy beszélni. (besznye)</p>
<p>22. Lényegesen kevésbé hizlal egy burgonya és <u>mindemellet</u>t a rozstartalma és egyéb ásványi anyag tartalma végett kimondottan egy egészséges táplálék. (besznye)</p>
<p>23. Vannak olyan országok, ahonnan nagyon szépen növekedik a vendégforgalmunk és ezt valószínűsítjük majd az év hátralévő részére is, ilyen piacok például Ausztria, vagy az Egyesült Királyság, Oroszország, Románia, Franciaország, Csehország, de az USA-ból is megélenkült a vendégforgalom. Hozzátette: <u>mindemellet</u>t a konferenciák forgalma is jelentősen bővült. (besznye)</p>
<p>24. Amint azt Sehonnai Bitang Ember már jelezte, én beszéltem, sőt, találkoztam, és meglehetősen hosszan beszélgettem vele. Meg kell, hogy mondjam, nem tartom túl ízlésesnek, ahogy Ágit cikized. Mi a csuda rossz vagy lehetetlen van abban, ha valaki energikus, sokoldalú, belevaló, és <u>mindemellet</u>t 21 évesen nem csak here módjára éli az életét, és láblógatva, mások nyakán élősködve él bele a világba? (fórum)</p>
<p>25. Felment a színpadra és miközben játszott, beintett a közönségnek. Aki ismerte a dalt elkezdte dúdolni. Leírhatatlan, hogy milyen csodás légkör alakult ki. A borzongás (akkor először) végszaladt a hátamon. Nem tudom valaki itt olvasgatta-e a Férfikönnyek topikot? Nos ez volt az a szituáció, amikor be kellett csuknom a szemem és nagyokat nyelnem, mert annyira szép és annyira fájdalmas volt a zene. A klarinét szinte sírt és <u>mindemellet</u>t az emberek dúdolása... Huhhh... Még most is a hatása alatt vagyok. (fórum)</p>
<p>26. Kérlek találomra húzz elő 96-os és 97-es HVG-ket is, mert abban az MSZP-hez közeli vállalatbirodalmak sokatmondó leírásait is megtalálod. Azért hiszek nekik, mert a mindenkori kormány stiklijeit is feltárják. <u>Mindemellet</u>t színvonalasan teszik a dolgukat... (fórum)</p>
<p>27. Egyébként ha te azt veszed ki abból a könyvből, hogy a megbotlott emberek mellől azonnal fel kell állni, és beléjük is kell rúgni, és addig rugdosni őket, amíg mozognak, akkor valamit félreérthettél. És <u>mindemellet</u>t téged becsaptak, és nem is igaz amiket te hiszel a Sándorról. Mi lenne, ha én meg a Folk Ivánról kezdenék el hazudozni, mit szólnál hozzá? (fórum)</p>
<p>28. Ő szeretett Lizám. 6 éves, rövid szőrű, trikolor színű, ivartalanított, közép-nagy termetű szuka kutyus. Fajtáját tekintve leginkább a „játszótéri keverék” kategóriába tartozik, hiszen többek között erdélyi kopó és egy kis ír szetter jelleg is mutatkozik rajta. Menhelyről hoztam ki, családtagként szeretem őt. [...] Gyerekekkel is nagyon barátságos, megbízható kutyus. Cicákkal jól kijön, nem bántja, nem zavarja őket. <u>Mindemellet</u>t remek házőrző, kiváló jelzőkutya. (közösségi)</p>
<p>29. Ez a sütemény is különleges a benne levő krém miatt, eddig még ilyet sem készítettem. Mivel Mónika a Váncza projektjében már kipróbálta, hallgattam a tanácsára és dupla adag krémet készítettem. Hagyhattam volna még a sütőben, hogy süljön még a közepe, meg nagyobb tepsibe is tehettem volna, akkor nem lett volna ilyen magas, de <u>mindemellet</u>t finom lett. (közösségi)</p>
<p>30. A Horváth Ágnes nevével fémjelzett miniszteri rendelet értelmében a határon túli magyarok számára többek között a daganatos betegségek diagnosztikáját, az idegsebészeti, szemészeti, fülészeti és gégzészeti műtéti beavatkozásokat támogatja az állam. <u>Mindemel-</u></p>

lett a nem megfelelően ellátott csonttörést követő korrekációs műtéteket és például pace-maker beültetését is fizeti a hazai biztosító. Nem beszélve a kultúra és oktatás területéről, ahová sok milliárdot fizetünk. (közösségi)

31. A CELLADAM hatóanyag egyfelől a prevenció és a rák kialakulása korai stádiumában javallott. De a rosszindulatú daganatok kifejezett, sőt „reménytelen” állapotában is fékezi a malignus folyamatot. A hatóanyagnak mindemellet jelentős fájdalomcsillapító hatása is van. (közösségi)

32. Sokan küzdenek alacsony vérnyomással, akikre rossz hatással van a meleg, hiszen hőségben jobban tágulnak az erek, és fokozódnak a tünetek is – folytatta a szakember. – A folyadékfogyasztás nekik is segítség lehet, de egyénileg alakul, kinek mennyi frissítőre van szüksége. Egy átlag felnőttnek napi minimum két liter vizet kellene innia, utazás közben is – teszi hozzá. Mindemellet sokan küzdenek a kinetózissal, azaz az utazási betegséggel is, amely szédüléssel, hányingerrel és hányással járhat kocsin, hajón vagy repülőúton. (közösségi)

Az MNSZ2 példái alapján tüzetesebb vizsgálat nélkül lehetetlen megállapítani a két jelentés gyakorisági arányát. Sok idézetből nehéz kiolvasni, van-e a *mindemellet* által összekötött két (tag)mondat közt ellentét.

Egyértelműnek látszik az ellentét a 3–9., 13–14., 19–21. és 29. sz. idézetekben.

Dr. Dézsi Csaba András
Március 21., 6:32

Előre megyünk a bérek rendezésének területén is!
A jó hír mindemellet, hogy ezt januárig visszamenőleg megoldjuk.
Szívügyünk Győr! 🙌❤️👍

GYŐRBE IS MEGTUDTUK EMELNI AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FIZETÉSÉT A KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL!

	LEGALACSONYABB	LEGMAGASABB	ÁTLAGFIZETÉS
GYAKORNOK (49 FŐ)	550.900.-	564.020.-	551.938.-
PEDAGÓGUS I. (198 FŐ)	592.800.-	707.760.-	617.232.-
PEDAGÓGUS II. (144 FŐ)	634.400.-	759.424.-	691.553.-
MESTERPEDAGÓGUS (4 FŐ)	750.364.-	1.087.808.-	862.797.-

DR. DÉZSI CSABA ANDRÁS - POLGÁRMESTER

Ajánljuk neked az iskolánkat, ha szeretnél

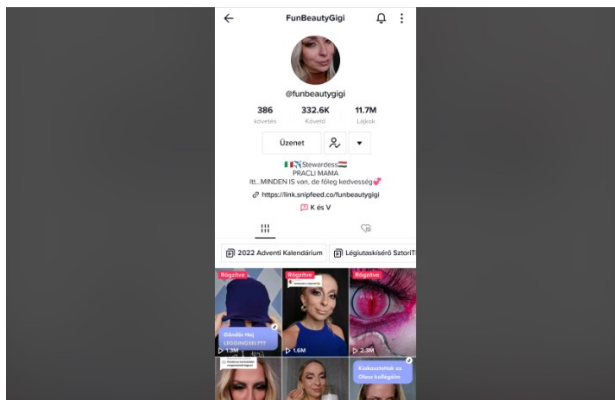
- biztos alapokat a továbbtanuláshoz, munkavégzéshez
- a térség egyik legeredményesebb iskolájának diákja lenni
- barátságos környezetben, korszerű ismereteket elsajátítani
- piacképes szakmát és érettségit is szerezni egyszerre
- az érettségi után is tanulni (szakképzésben magasabb szinten vagy felsőoktatásban) vagy már szakképzett munkavállalóként dolgozni

Mindemellet többféle sportolási lehetőséget kínálunk!

Lehetőséget adunk tehetség gondozó műhelyekbe bekapcsolódni!

Nemzeti Tehetség Program

FunBeautyGigi Szuper videók, izgalmas sztorik, mindemellett a sminktudása valami elképesztő. Nektek mi a véleményetek róla? 😊

A Ford továbbra is piacvezető az európai haszongépjárművek piacán, mindemellett rekordszintű SUV-eladással büszkélkedhet

2020.10.26

A Ford közzétette III. negyedéves adatait, melyből kiderül, hogy 2020/III. negyedévesen összesen 299632 járművet értékesítettek a 20 hagyományos európai piacon, s ez 7,6 % mértékű piaci részesedést jelent.

A 3. negyedévesben továbbra is a Ford az 1. számú európai haszongépjármű-márka, és a vállalat 15,1%-ra növelte piaci részesedését 20 hagyományos európai piacon.

Minden élelmiszeripari terméknek megvan a helye és szerepe a termékinlátásban. Az élelmiszergyártók felelőssége a megfelelő tájékoztatás, a kereskedelemé a kihelyezés szabályainak betartása – mindemellett a fogyasztónak tisztában kell lennie, hogy pontosan mit tartalmaz a termék, amit a hatóság a szigorú előírásoknak köszönhetően rendszeresen ellenőriz is- jelentette ki előadásában dr. Felkai Beáta Olga, az Agrárminisztérium helyettes államtitkára a VI. SIRHA Budapest Expo Agrárminisztériumi standjánál.

Annak, hogy van-e ellentét a (tag)mondatok közt, nincs gyakorlati jelentősége, mivel **semmi okunk** sincs az új jelentés kárhóztatására.

Akár 'ennek ellenére, mégis', akár 'ezenkívül' a jelentése, a *mindemellett* kötőszót nyugodtan használhatjuk, elsősorban **formális** és **választékos** stílusú szövegekben. A **bizalmas** stílusú szövegekbe **nem illik**.

Ami a *mindemellett* stílusértékét illeti, ez nem látszik különbözni a *mindamellettétől*: ez utóbbihoz hasonlóan az előbbi is elsősorban **formális** és **választékos**, ill. **kiegyenlített** stílusú szövegekben fordul elő.

13. *mint*

1. A *mint* kötőszónak számos funkciója van. Ezek közül a két legismertebb a **hasonlítás** és az **állapothatározó kapcsolása**:

Hasonlítás	Állapothatározó kapcsolása
Úgy szerette, <u>mint</u> a saját gyermekét.	Tisztelte őt <u>mint</u> embert, de támadta <u>mint</u> politikust.
Úgy halad, <u>mint</u> kés a vajban.	Ő <u>mint</u> a vizsgálóbizottság elnöke nem maradhatott távol.
Úgy beszél, <u>mint</u> aki először van itt.	Az esküvőn Ágnes <u>mint</u> első koszorúslány vett részt.

A bal oldali képen helyesírási hibát látunk: mivel hasonlításról van szó, a *mint* előtt mindkét esetben vesszőre volna szükség. A másik két képen ott a vessző.

Amikor **hasonlítást** fejez ki, az *akárcsak* a szinonimája, amikor állapothatározót kapcsol, a *-ként* ragot használhatjuk helyette:

Hasonlítás	Állapothatározó
Úgy szerette, <u>akárcsak</u> a saját gyermekét.	<u>Emberként</u> tisztelte, <u>politikusként</u> támadta.
Úgy halad, <u>akárcsak</u> a kés a vajban.	A vizsgálóbizottság <u>elnökeként</u> ő nem maradhatott távol.
Úgy beszél, <u>akárcsak</u> az, aki először van itt.	Az esküvőn Ágnes <u>koszorúslányként</u> vett részt.

A szinonimákkal való helyettesítés (gondolatban) segíthet abban, hogy ne kövessük el az egyik leggyakoribb helyesírási hibát: sokan az **állapothatározót** kapcsoló *mint* elé is **vesszőt** tesznek, pedig oda **nem kell**.

GYAKORIKÉRDÉSEK.HU Új kérdés Véletlen » Kisgyerekek

Kezdőoldal » Gyerekvállalás, nevelés » Kisgyerekek » 2 éves fiam nagyon rossz...

2 éves fiam nagyon rossz lett? Alvás probléma. Eddig birtam. Figyelt kérdés

Eddig leraktam, 1 mesét elolvastam, aludt, éjszaks nem kelt fel. Most 4 napja angyalkámból bűnrössz gyerek lett! Visit 1,5 órát alvás előtt. Hisztizik, földhöz vágja magát... Egész nap ezt csinálja, egyszerűen most mint anya csődöt mondtam, nem tudok vele mit kezdebi.

SEGÍTSETEK!

GYAKORIKÉRDÉSEK.HU Új kérdés Véletlen » Adózás, könyvelés

Kezdőoldal » Üzlet és pénzügyek » Adózás, könyvelés » Hány évre visszamenően kérdezh...

Hány évre visszamenően kérdezhetnek meg mint tanút? Figyelt kérdés

Tanuskodásra szólítottak fel. Valószínűleg egy korábbi munkáltatómról lesz szó, ahol alkalmazottként dolgoztam. Igaz az, hogy ilyen eljárásban visszamenőleg 7 évig idézhet be tanúként a NAV?

ápr. 20. 18:14 Privát üzenet

A fentebbi két képen olvasható szövegekben („mint anya”; „mint tanút”) nem hasonlításról van szó, hanem állapothatározóról, szinonimája az „anyaként csődöt mondtam”, ill. „...kérddezhetnek meg tanúként”. Ezért a *mint* elé nem kell vessző, s a kérdés feltevői ezt tudják is.

2. Az *úgy* párjaként a *mint* kapcsolatos viszony kifejezésére is használatos, bár a nyelvőrök ezt a használatot **pongyolának, idegenszerűnek, hivatali ízünek, kerülendőnek** tartják:

<i>A nyelvőrök által kifogásolt</i>	<i>A nyelvőrök által ajánlott</i>
<u>Úgy</u> a kormány, <u>mint</u> az ellenzék elvetette a független képviselő javaslatát.	<u>Mind</u> a kormány, <u>mind</u> az ellenzék elvetette a független képviselő javaslatát. A kormány <u>is</u> , az ellenzék <u>is</u> elvetette a független képviselő javaslatát. A kormány és az ellenzék <u>egyaránt</u> elvetette a független képviselő javaslatát.
<u>Úgy</u> a férfiak, <u>mint</u> a nők kedvelik.	<u>Mind</u> a férfiak, <u>mind</u> a nők kedvelik. A férfiak <u>is</u> , a nők <u>is</u> kedvelik. A férfiak <u>és</u> a nők <u>is</u> kedvelik.

A nemzeti érdekből kiindulva úgy a keleti, mint a nyugati kapcsolatokat fejleszteni kell

A helytelenítés **purista** indíttatású, nem kell komolyan venni, **ízlés szerint** válogathatunk a lehetőségekből.

Egyébként nem is kizárólag idegen hatásra alakult ki a *mint* kötőszónak ez a használata, **belső fejlemény** is lehet. Ám annak, hogy egy nyelvi forma milyen eredetű, önmagában nem szabadna befolyásolnia a megítélését. Amint azt már fentebb is jeleztük, az is a **nyelvi purizmus** megnyilvánulása, ha a nyelvőr úgy próbál elfogadtatni egy korábban idegenszerűnek tartott nyelvi formát, hogy rámutat: az nem (feltétlenül) is idegen eredetű, hanem belső fejlemény (is lehet).

Egy nyelvi forma nem lehet helytelen abban a közösségben, ahol széleskörűen használják, vagyis a beszélők elfogadják helyesnek, ill. ilyen vagy olyan kontextusban helyénvalónak – ez utóbbi a meggyőződés a **nyelvi uzualizmus** ideológiáján alapul.

14. *miszerint*

A *Nyelvművelő kéziszótár* megítélése szerint a *miszerint* a **régebbi hivatalos stílus kedvelt kötőszava**, rendszerint a *hogya* helyén és szerepében. A kézikönyv szerzői szerint „olykor” a **mai hivatali nyelvben** is előfordul:

<i>A nyelvőrök által kifogásolt</i>	<i>A nyelvőrök által ajánlott</i>
Az önkormányzat rendeletet bocsátott ki, <u>miszerint</u> a tilosban parkoló autókat el kell szállítani.	Az önkormányzat rendeletet bocsátott ki, <u>hogya</u> a tilosban parkoló autókat el kell szállítani.
A tervbe vett intézkedéseket az a körülmény indokolja, <u>miszerint</u> meg kell akadályozni az árak emelkedését.	A tervbe vett intézkedéseket az a körülmény indokolja, <u>hogya</u> meg kell akadályozni az árak emelkedését.
Úgy rendelkeztek, <u>miszerint</u> holnap üljön össze a bizottság.	Úgy rendelkeztek, <u>hogya</u> holnap üljön össze a bizottság.

A *Hivatalos nyelvünk kézikönyve* (1978: 226) így jellemzi:

A *miszerint* erősen bürokratikus hangulatú kötőszó, de már kiszorulóban van nyelvünkéből. Többnyire az egyszerű *hogya* kötőszó a legjobb helyette.

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerzői szerint a „*hogya* kötőszó helyett való használata bürokratikus, papírosízű – esetleg régies – stílusra vall (NyKk. II. 1985: 178).

Ezekkel a vélekedésekkel összhangban van az *értelmező kéziszótár* szócikke, mely szerint (*miszerint* ☺) a *miszerint* jelentése ‘*hogya*’; a szó „kiveszőben lévő” és „hivatalos” minősítéssel van ellátva.

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerint (NyKk. I. 1983: 878) kisebb baj, ha a *hogya* kötőszót kétszer használjuk egymás közelében, mint az, ha az egyiket a *miszerint* kötőszóval helyettesítjük:

A múlt században azzal is igyekeztek csökkenteni a *hogya* használati arányát, hogy helyette – váltogatva – a *miszerint*, *miképp(en)* kötőszót is használták (pl. Úgy rendelkeztek, *miszerint* v. *miképp(en)* holnap üljön össze a tanács). Ma a *miképp(en)* már merőben elavultnak számít ilyen szerepben, a *miszerint* pedig jobbra a hivatali zsargonba vagy régies értekező szövegekbe szorult vissza, bár újabban – a nyelvművelő irodalom helytelenítése ellenére is – terjed a sajtónyelvben, fölösleges fontoskodásként. Egyébként a gondos írásbeli fogalmazás, ill. a természetes beszélt nyelv jobban kedveli a *hogya* kötőszót. Inkább forduljon előismételten is egy mondaton belül a *hogya*, semmint a *miszerint*-tel pótoljuk [...]

A szerzők a *miszerint* használatát **fontoskodásnak** tartják, ami **nyelvi moralizmus**. Ez összhangban van a nyelvvelőknél a formális stílustól való idegenkedésükkel, a **nyelvi aformalizmussal**.

A *Nyelvművelő kézikönyv* szerzői is kerülendőnek tartják a *miszerint* kötőszót, mégpedig „köriülményes és régies volta miatt” (NymKsz.² 2005: 379): „Vagy el kell hagyni, vagy a *hog*y kötőszóval kell pótolni” – tanácsolják.

A kézikönyv fenti állításaiból **szinte semmi sem igaz**, s a tanácsukat sem szükséges megfogadni. Talán csak azt hihetjük el a szerzőknek, hogy a *miszerint* a régebbi hivatali nyelvben gyakoribb volt, mint a maiban, és esetleg azt is, hogy újabban terjed a sajtónyelvben. Mielőtt nyelvhasználati tanácsot adnánk, nézzük meg az MNSZ2 adatait!

Az MNSZ2 54 511 találatot adott egyszerű kereséssel (tisztítás nélkül). Ez a nagy szám jól mutatja, miszerint ☺ a *miszerint* **nem lehet régies**, visszaszoruló kötőszó, és **nem is köthet pusztán a hivatali nyelvhez**. S valóban: **minden stílusrétegben** találunk rá bőségesen példákat:

De kérdés persze az is, vajon miért vannak a nők kisebbségben ezen a területen. Talán épp azért, mert az AB, mint a jogi pálya csúcsa – a tapasztalatok alapján – nem perspektíva a nőknek. Azt látják, hogy ott csak férfiak ülnek, ennél fogva pedig inkább választják a biztos egzisztenciát jelentő ügyvédi, ügyészi vagy bírói pályát. A kör bezárult. De a fentiekkel még mindig nem jutottunk túl azon a klasszikus elméleten, miszerint a nők a férfiaknak kijáró jogokra, szerepekre, konkrétan a hatalomgyakorlásra vágnak, ám azokat nem kaphatják meg. (sajtó)

Első tapasztalataik megerősítették a korábbi információkat, miszerint embertelen állapotok uralkodnak a sebtében felállított táborokban. Pedig igazi tragédiákkal még nem is találkozhattak, hiszen a dagesztánihoz képest Ingusföldön sokkal megdöbbentőbb állapotok uralkodnak. (sajtó)

Érdeme a kismonográfiának, hogy nem kimondja, hanem – voltaképp végig – szemlélteti azt a koncepcióját, miszerint a magyarországi filozófia története nem a bevett értelemben használt recepciótörténet. Így levonható az olvasó számára: nem a rendszerek átvétele vagy a beépítése történt, hanem sajátos, átgondolt adaptációja, ami nívumot is hozott, „hozzá is tett” a recipiált gondolati anyaghoz. (tudományos)

A legfőbb problémát a hangtörvények alkalmazhatatlansága jelentette, mivel a hettita nyelvben rendkívül sok a mai indoeurópai nyelvekben is meglévő szó, amelyek háromezer éven át nem változtak. Ez pedig ellentmond a hangtörvényes nyelvészet egyik alapvető megállapításának, miszerint a mássalhangzók szabályosan és törvényszerűen változnak, és kizárt dolog, hogy akár ezer éven át azonos maradjon egy hangzó egy szóban. (tudományos)

A költő születési dátuma nem ismert pontosan. Ő maga 1592-ben azt írta, hogy 1569-ben látta meg a napvilágot, ugyanakkor 1616-ban 43 évesnek állította magát, eszerint tehát 1573-ban született. Az mindenesetre biztos, hogy egy Nógrád megyei, középnemesi család fia volt. Édesapja a Balassi család szolgálatában állt, ezért Rimay már egészen fiatalon megismerkedett a költővel. Nagy rang és kor különbség ellenére hamar bizalmas barátok lettek. Ha hitelt adhatunk Rimay szavainak, akkor nagyon korán megmutatkozott költői tehetsége. Egy helyütt ugyanis olyan nyilatkozatot tett, miszerint Balassi nemcsak nagyra becsülte verseit, de saját költeményeit is megmutatta neki és figyelembe vette azokon tett javításait a művek végső megformálása során. Balassi egyébként egy olyan tanítványt látott fiatal barátjában, aki majd tovább viszi és kiteljesíti az általa képviselt reneszánsz költészetet. (tudományos)

Az a gondom, hogy bölcsész voltam, és ott van egy olyan dolog, amit az ember megtanul, hogy ha van egy felépített gondolatsor és annak egyetlen téglájában kételkedni lehet, akkor azt a gondolatsort újra kell gondolni. Itt van egy gondom. Ebben az előterjesztésben van egy 5. mellékletre való hivatkozás, miszerint annak a végrehajtását meg kellene hogy szavazza a Közgűlés. De hát nem áll módjában így ezt megszavazni; vagy ha megteszi, akkor hibázik, hiszen ebben az 5. mellékletben felsorolt dolgoknak egy része már nem is igaz. (hivatalos)

A törvényjavaslat nem mutatja be kellő mélységben az egyébként rendkívül előremutató elvet, miszerint a vízhasználó köteles gondoskodni a szennyvizek összegyűjtéséről, elvezetéséről, megfelelő elhelyezéséről – hogyan, milyen anyagi feltételek között lehetséges ezt végrehajtani, illetve végrehajtatni. (hivatalos)

Az orosz olajvállalatok vezetői általában rendkívül elegáns zártságban, francia riviérákon lévő villákban laknak. Ez itt, ebben a helyzetben nem igaz. Egy orosz elemző szerint a cég 37 százalékos tulajdonosa Putyin lehet. Erre utal a londoni Telegraph korábbi cikke, miszerint Putyin áttételesen részesedést szerzett a Surgutneftegasban, amelyet a legkevésbé átlátható orosz olajcégeként tart számon a piac. (besznye)

A lap a Magyar Közlönyre hivatkozik, miszerint a miniszterelnök április 1-jei hatállyal Granasztói György történést nevezte ki a Magyar Corvin Lánc Iroda vezetőjévé. A kitüntést Horthy Miklós kormányzó alapította 1930-ban, majd több évtizedes szünet után az első Orbán-kormány idején honosították újra. Az ellenzék tiltakozott, mondván, ezzel a Horthy-korszakot idézik föl, és 2002-es kormányváltás után nem adták ki a díjat. (besznye)

Biden vitatja Zelenszkij állítását, miszerint a Lengyelországot ért rakéta nem ukrán volt

 HÉBER | november 17. 8:33 | 10

Kaptam egy e-mailt, miszerint nem tudták hitelesíteni a vizsgálataim eredményeimet. Mi történt?

A „személyes” (vagyis „fórum” és „közösségi”) alkorpuszban kevésbé várnánk a *miszerint* kötőszót, de onnan is bőven tudunk példákat idézni, igaz, nem többnyire bizalmas, hanem formális vagy kiegyenlített stílusúakat. Íme néhány:

Én személy szerint a személyes szabadságban hiszek, miszerint mindent szabad, ami másnak nem árt! És hiszek még a női nem tiszteletében és szépségében. (fórum)

Antall József kijelentése, miszerint „15 millió magyar miniszterelnöke vagyok”, végigsöpört az egész Kárpát-medencén, de többnyire egy nagy kitöltetlen álom maradt a magyarok számára. A kizárt magyarok elnyomtatása Trianon óta dokumentálhatóan nyomon követhető. Két módon is kategorizálhatunk: természetes elnyomás a különböző nemzetiségek többsége részéről a történelmi gyűlölettől vezéreltetve, és a „lopott-kocsit-át-kell-festeni” mentalitás elve alapján, melynek tárgya az István Király ezeréves Koronaállamához tartozó területek. (fórum)

És ne forgasd ki a szavaimat. Én ilyet nem írtam le, hogy Csurkára hasonlítsz, demagóg vagy és ordítasz, mint azt állítod. A „mételyezni” ige emlékeztetett Pistára, az ordítás nem is rád vonatkozott, hanem a stílusra, miszerint – megint csak nem érveket felhozva – vicssorogva mennek neki egyesek egy-egy témának. (fórum)

Akkor nézzük a pocok-féle paradoxont: Tegyük fel, érdekel, hogy szeretetet adjak a másinak. Ebben, és minden más tevékenységünkben ott van az a feloldhatatlan paradoxon, miszerint ezt nem is a másikért teszem, hanem önös érdekből, saját magamért, akármilyen mázat is kenünk köré. (fórum)

Ezúttal egy megnyugtató, és egyesek számára jó hírrel, míg rosszakaróinknak újabb ideges perceket okozó kis hírrel érkeztünk! Rengeteg hamis, és hazug komment, valamint egymás közötti pletykák alapján kialakult egy olyan hír, miszerint a szerver bezár. Nos ezt most tisztázzuk, hogy: A szerver nem fog megszűnni!!! Valamint semmi veszteség nem fog titeket

<p>érni, próbálkozni felesleges. Amint elhárítottuk a problémát, újból üzemelni fog a szerver, reméljük ugyanannyi játékosal, és ugyanolyan nagy önbizalommal fogtok özönlenni a szerverre, amiért érdemes folytatnunk a munkánkat, és fejlesztéseinket, hogy Nektek sok-sok kellemes percet szerezzünk a szerveren! (közösségi)</p>
<p>Aki ezek után is benyalja az orbánc retorikát, <u>miszerint</u> az EU-nak semmi beleszólási joga a Magyarország belügyeibe, a demokrácia mindig az amit a nemzetvezető éppen aznap deklaráál... és nem érti ezt a molinót... az megérdemli... bármilyen hihetetlen, egyébként józan gondolkozású munkatársaim között még mindig van aki inkább hisz a nemzetmegvezetőnek, mint a józan észnek... (közösségi)</p>
<p>Felháborodva olvasom, <u>miszerint</u> a Kúria is a Bankok mellé állt. Vajon meddig lehet bolondnak nézni a MAGYAR NÉPET??? Szégyen, szégyen, hogy a Fidesz beállt az előző rendszer nyomába. Ami a devizahitelletti, mint azt már tőlem sokkal OKOSABB emberek is elmesélték, egy óriási „ÁTRÁZÁS”!!! De kérem, hol is van az a KORMÁNY??? aki azért 2/3-ot vitt a választásokon? (közösségi)</p>
<p>Hungary RB fanok, itt lehet szavazni! Az osztrák istálló a hivatalos Facebook-oldalán tette a fel a kérdést, <u>miszerint</u> a rajongók kit látnának szívesen Sebastian Vettel mellett versenyezni 2014-től.</p>

Külön közöljük a **szépirodalmi** példákat is, mert ezek azt bizonyítják, hogy ‘mely szerint’ jelentésben a *miszerint* a választékos stílustól sem idegen:

<p>Jelenkori költészetünket az a makacs hitetés fojtogatja, <u>miszerint</u> nagy változásaink közben a vers nem érdekes, s ha az irodalom valamelyest, akkor legföljebb az esszé. A regény nem lehet aktuális üteg, a novellát maguk a szerzők is hanyagolják. Aki így veszi tudomásul, magába zárkózik, kesereg, legföljebb fityiszt mutat az egésznek posztmodern szövegekkel. (Ágh István)</p>
<p>Gondoljunk a regényírók e mindenkor többségben lévő, de korunk szigorú elkülönítési folyamatában kiszámíthatóbb sorsú tömegére, a száz és ezer regényíró halálíg reménykedőreménytelen lelkiállapotára, a folyamatos önáltatásra, <u>miszerint</u> fontos és hasznos, amit csinál, a múlt hónapban is hány olvasólevelet kapott, kiadója megemelt tiszteletdíjat fizetett, több példányt rendelt, mint előző művéből, egyébként is ő, a regényíró még él, ír, fejlődik, következő regényében okul az eddigiek – joggal-jogtalanul emlegetett – mulasztásaiból, felülmúlja önmagát, rendkívülivel áll elő. (Bereck József)</p>
<p>A hadbírótság – felnőtt, jogvégezett emberekből állt –, szabotázsakció kiterveléséért és végrehajtásáért öt év börtönbüntetést szabott ki rá. Nagy valószínűséggel le is ülte. Néha felöltlik bennem, vajon volt-e tudomása hasonló esetekről annak az egyetemes marxista gondolkodónak, aki ez idő tájt jutott abbéli felismerésére, <u>miszerint</u> a legrosszabb kommunizmus még mindig jobb a legjobb kapitalizmusnál. (Bodor Ádám)</p>
<p>A színész munkájában, mint minden művészetben, engem ez az átváltoztató erő izgatott és izgat leginkább. A játék dialektikája, <u>miszerint</u> a legtökéletesebb szerepjátszás mindig a legalaposabb szembesítés. A láthatóvá vált, a „kétlábos mozgó” emberábrázolás a legláthatatlanabb dolgok fölszínre hozója. (Csoóry Sándor)</p>
<p>Még néhány éve álmodtam vele, rémálmodtam – hogy állok a táblánál, és gyöktelenítenem kell, és én gyöktelenítek, de már nagyon össze vagyok zavarva. Látható, a genesis szinte megegyezik a közkeletű tévhittel, <u>miszerint</u> a matematika főként arra való, hogy ijesztgessük vele embertársainkat. Valami különtség, csodabogárság. Pedig az alaptapasztalatom evvel éppen ellentétes. (Esterházy Péter)</p>
<p>Vajon azt kívánja-e mondani, igen tisztelt fiatal barátom, hogy ön, a vezérigazgató ne tudta volna, <u>miszerint</u> a péti gépeket egy manchesteri gyár szállította és szerelte? Azaz, ha az angol titkosszolgálatnak – feltéve, ám meg nem engedve – szüksége lenne a tervrajzra, azt Manchesterben bármikor megtekintheti? (Faludy György)</p>

<p>Ha elfogadom az ön tételét, <u>miszerint</u> a dicsérő kritikák gátolták meg a közönséget a nézővé válásban, bizonyos, hogy a reklám elolvasása utazgatás közben föloldja a gyanakvást? Igazán kíváncsivá tett, kérem, mondja meg nekem, melyek azok az alkalmak az ember életében, amikor csak úgy utazik, utazgat a budapesti közforgalomban? Miközben kinéz az ablakon, s sasszemével olvasgatja az utcán szeme elé kerülő hirdetések, reklámokat? (Fejes Endre)</p>
<p>Titus Livius nemegyszer mondja, hogy a gallusok a harc kezdetén többek, mint emberek, és a harc végére kevesebbek, mint asszonyok. És vizsgálgtván, hogy ez honnan származik, sokan azt hiszik, <u>miszerint</u> így van az ő természetük alkotva. Azt hiszem, ez igaz, de ebből még nem következik, mintha az ő természetüket, ami őket kezdetben szilajokká teszi, ne lehetne messterségesen úgy alakítani, hogy ez őket mindvégig megtartsa szilajságukban. (Fekete Sándor)</p>
<p>Az öreg láthatólag utálta Simont, aki azon kevesek közé tartozott, akik sehogy sem fértek bele a vénség szimpátiáról alkotott közhelyei közé. Simon így a kávéjára általában hosszú ideig várakozott, s ha az öreg hozta, valahogy mindig lötytyedre sikeredett a lé. Ulrich úr akár bizonyítékul is szolgálhatott volna, <u>miszerint</u> a kávéházi személyzetnek művészeknek, a helyzetek magaslatain kell állniuk, hogy leheletfinoman és bizonyíthatatlanul, csak a zsigerekben érezhető különbséggel tudják ugyanazt a kávékat produkálni a kuncaftoknak. (Győry Attila)</p>
<p>Aki a köznapi életben az igazságot eltagadja, rútitja, kendőzi, másítja, szépíti, az hazudik, mellébeszél, tódít. A legendák is ezekben a bölcsőkben születnek, de más bába segítségével. Az Igét igyeksenek testté szülni, a valóságot hozzáfarni a pozitív vagy negatív ideálképhez. Ötvenhat rövid pillanatának is megvan a maga legendáriuma. Hogy csak a két legismertebbet említsük, a Köztársaság téri katakombákat avagy a közhiedelmet, <u>miszerint</u> Nagy Imre az első napokban az ÁVH foglya volt. (Gyurkó László)</p>
<p>Mostanság olvasom valami bárgyatag és nem egészen jellemes újságcikkben (de ezt majd máshol kell elintézni), hogy szemedre vetik, <u>miszerint</u> mondén életet éltél, szeretted az italt, a nőket és az igazságot (de ezt már én teszem hozzá, nem a cikk). Volt benned fantázia. Gesztus, bohóka, mámor, életkedv, mi annyira hiányzik eme világunk mostani átpolitizált szakaszából. Nos, ezzel a fantáziáddal sem tudnád kitalálni, kik járnak az utcáinkon, a Várnegyedről a Déli pályaudvarig, a Csikágónak nevezett Keleti környéktől a Józsefváros József Attila peremű Ferencvárosáig. (Gyurkovics Tibor)</p>
<p>A hatvanas évektől tekintve a máig, mégsem igazságos az a kategorikus osztályozás, <u>miszerint</u> minden, ami tiltott volt, remekmű, s minden, amit ezért-azért támogattak, fércmunka; a túrt pedig langyos. Hiszen a kultúrpolitika – a maga mércéjéhez képest is – olykor tévedett: „átengedett” műveket, mert igazában jelentésüket nem értette meg, s „befagyasztott” írókat, olykor nem is műveik, hanem elsősorban nyílt közléseik, megcselekvéseik „nyersége” miatt. (Jókai Anna)</p>
<p>Régóta furdal a kíváncsiság, hány hajdani vár található Nógrádban, hazánk ezen festői szegletében, de még eddig senki nem tudott pontos felvilágosítást adni. Volt, aki azt mondta: tizenkettő, mások úgy vélték: harmincnégy. Ezért azután nem csekély örömmel olvastam a lapokban a jó hírt, <u>miszerint</u> a Nógrád megyei múzeumok igazgatósága és a Műemléki Felügyelőség között létrejött megállapodás értelmében várszámlálást tartanak Nógrád megyében. (Kardos G. György)</p>
<p>Mindennek tekintetbe vételével kell tehát felbecsülni azt a hatást, amit az öreg feleségének a mai napon elhangzott bejelentése kiváltott, <u>miszerint</u> a jövőben ő is dolgozni kíván majd esténként. – Miért? – kérdezte az öreg. – Azért, mert így alig keresek valamit, és most te sem fogsz keresni, mert könyvet kell írnod. – Az igaz – mondta az öreg. Este így szólt az öreg: – Elmegyek, járok egyet. – Ne maradj túl soká – mondta a felesége. – Jó. Gondolkodom egy kicsit. (Kertész Imre)</p>
<p>Terjedt-terjengett hajdan, titán koromban egy anekdota, <u>miszerint</u> valamilyen alkalommal maga köré gyűjtve a képzőművészeket, Aczél elvtárs valamiről erősen meg akarta győzni őket, de csak sűrűsödő csend volt a válasz. Ejnye – fordul akkor szegény Csohány Kálmán felé –, hát legalább mi, bajzosok tartsunk össze! Igen, csakhogy az enyém valódi – vágta rá</p>

<p>az egyik legszebb könyvabajusz fiatalon elhalt tulajdonosa. (Lászlóffy Aladár)</p>
<p>Bombay világváros, és mint ilyen, született hamis tanú. A szerencse fia vagyok, hogy éppen most kerülök vele szembe. Nem azért, mert megtakarítok egy csalódást, és a prospektusok költői látomását, <u>miszerint</u> estelente a bombayi öböl a fények arany nyakláncát viseli, annak veszem, ami: fennkölt ostobaságnak; más okom van az öröme. Kienged bennem a görcs, végre elnyújthatom. (Orbán Ottó)</p>
<p>Reggelenként serény mozdulatokkal fölmelegítette súlyzóit, elolvasta és hitte a fáskamra oldalán a már-már elmosódó feliratot, <u>miszerint</u> az élet szép, és egész nap, mindenben ehhez tartotta magát. Frissességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a trolibuszon általában könnyen a lyukasztó közelébe jutott, és ha beleszorult a jegye, nem püfölte a szerkezetet, hanem óvatosan szétszerelte, helyreigazította benne a rugót, és működését azzal ellenőrizte, hogy maga lyukasztotta ki a busz utasai nagy részének a jegyét. (Tar Károly)</p>

Az MNSZ2 adatainak tanúsága szerint különösen jellemző a *miszerint* egyik legjobb tollú írónkra, **Sütő Andrásra**. Példák néhány munkájából:

Csipkerózsika ébresztése

<p>Ez nem „megmásítása” Nagy István állításának, <u>miszerint</u> a párttagság egészében teljesíti ezt a feladatot, hanem a kérdésnek árnyaltabb megfogalmazása. A Nagy Istvánnal folytatott vitában szükség volt arra, hogy a könnyed általánosítások gyeplőjét valaki visszarántsa, mondván: a valóság bonyolultabb és ellentmondásosabb. No és? Oly mellbevágó megállapítás ez? Persze, ha valaki e köznapi gondolatban ellenséges szándékot keres, ha kampányszerűen gyűjtöget példát a tételeihez, Huszár Sándor szavainak értelmét is meg lehet hamisítani.</p>
<p>A tréfából bizony nem lehet kimászni, még ha oly csábos is a táncrakérés, <u>miszerint</u> épp mi lennénk hivatottak elkezdni a Babel előtti aranykor visszahozatalát. A nemzetek létét, másodvirágzását meghatározó objektív tényezők azt mutatják, hogy ez az aranykor épp oly messze mocsorog az idő méhében, amily távoli valamikori létének legendája is. A bennünket körültagogató, alakító szándékú pillantások némi rosszallással veszik ezt tudomásul, a ropant távolság lerövidítésének nyílt óhajával. Annál szigorúbb lesz a magunk mindennapi revíziója.</p>
<p>Ez a begyűjtés, számos új keletű filozófia ellenére, <u>miszerint</u> akár a gyümölcs, az ember is tömegében romlik, éppoly szükséges, mint a védőoltás. Karomon a két seb, a mindéig köztünk lebzselő halál próbafogásának ujjlenyomataként, már régen behegedt volt, amikor 1940 őszén elkövetkezett az én közösbé vétetésem ideje: váratlan – mert hisz sok ideje reménytelenségnek mutatkozó – beíratásom a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumba.</p>

Anyám könnyű álmot ígér – Engedjétek hozzám jönni a szavakat

<p>Akié a hatalom, azé a hála. Annak minden változata. Az esőért is, az elmaradt száj- és körömfájásért is. Votivkirche! Köszönjük néked a felettünk aratott győzelmeidet és elődeidtól örökölt szándékodat, <u>miszerint</u> először koldusbotra juttatsz, majd azután németté emésztesz bennünket. Külön-külön és együtt: zsolozsmáid leszünk. Köszönjük Nagymajtényt, Világost, Haynau kardját, az aradi vértanúkat, a siculicidiumokat, a Petőfi fejére kitűzött vérdíjat, a kereszttel megjelölteket a jakobinusok családfáján. Köszönjük Kufsteint, az ezüstkeresztet és a két gyertyatartót; hogy Nádasdy Ferenc, mielőtt fejét a tőkére hajtotta volna, alattok imát mormolhatott.</p>
<p>A csillapító magyarázat, <u>miszerint</u> a gerléltől nem kell tartania, ártatlan madár az, szépen szóló Streptopelia, sőt a szerelemnek is jelképe: csak növelte heródesi indulatát. Akkor úgy</p>

énekeljék a gyermekek: gólya gólya, Streptopelia. Nehogy őt ez a magyar szó cickánnyá varázsolja. Ezért kellett benneteket elmenekíteni onnan, ahol a Heródes-fattyadék fojtogatás végett kereste a nyelvük alatt gilicét melengető gyermekeket.

Akkor valamelyik azt kezdi fejtegetni, hogy a néptanácsnál hallotta, miszerint a tél hosszú lesz és szigorú, a tavalyinak ellentéteképpen. – Mert ha egyszer így van, másszor úgy kell lennie – mondja M. bátyám a forró levest fújva-kanalazva. A keze duzzadt a magas vérnyomástól, és reszket alig észrevehetően.

Ezt tartogatta hát számomra. A felszínre vetett és gondosan egyberakott csonthalmazt a vadrózsabokor tövében. Egy földdel tömött koponya, szétesett csigolyák, szuvas combcsontok, bordamaradványok. Mielőtt visszahajigálnák a sírba, hogy vékony földréteggel befedjék, tájékoztatni óhajtanak arról, miszerint a halottbolygatás nem az ő hibájuk.

Sárkány alszik veled

Március 19-én kiderült, hogy ezek a gyilkosok tulajdonképpen minden dühüket ellenem koncentrálták. Ugyanis amikor hiszékeny módon, garanciájukra hagyatkozva, becsületszavukat komolyan véve, miszerint garantálják testi épségünket, hiszékeny módon kiléptem a székház kapuján, akkor döbbsentem rá, hogy engem figyel a két-háromezres tömeg. Engem megpillantva úgy ordítottak fel, mint amikor egy futballmeccsen gólt rúgnak, s utána azt is hallottam, hogy „itt van az öreg”. Ősz hajam messze világlott. S akkor már zúdultak is rám a bunkók.

Ebből is kiderül, gondolom, hogy az irodalomtörténeti kép, miszerint 1944 után az egész, haladóknak minősíthető írói gárda teljes fegyverzetével és tökéletes pszichológiai fölszabadsággal vetette magát az új feladatokra: kissé idillikus. A nagy nekihuzakodásban olykor titkolt írói félelmek bujkáltak; a lelkesedés vitorlái némely rázósbabb fordulatban le-lehanyatlottak; a kombattivitás elcsukló felhangjaiból az érzékenyebb fül kihallhatta a lehangoltság sóhajait is.

Valaminek a színpadképessége, drámaisága nem a szereplők számán múlik. A Káin és Ábelben a „szöveg költőiségét ismét megcsodálhattuk” – mondod. Finoman azt akarod érzékeltetni, hogy ezzel szemben a költőiség cselekményességét „nem csodálhattuk meg”. Úgy, ahogy ismerem a darabomat, változatlan bennem a gyanú, miszerint cselekménye is van. De ez persze szerzői elfogultság, erre a kalapodat se tedd ki az esőbe.

Erdélyi változatlanságok

Olyan időben, mikor bizonyos körökben mélyen megvetik, megbélyegzik azt a művészt, akinek nemzeti gondjai is vannak; mikor mind gyakrabban olvasható olyan fejtegetés, miszerint az író, a költő, akár az Isten, egyedül önmaga által és csakis önmagáért létezik, nincs kedvem e kérdésbe belebonyolódni. Hanem inkább megkérném: tegye lehetővé, hogy mintegy beszélgetésünk részeként megjelenjék francia nyelven is egyik beszédem, amelyet Debrecenben mondtam el az erdélyi magyar iskolák megmentésének ügyében!

Országunk elnöke gyakran hivatkozik a francia példára, miszerint egy Párizsban megtelepedett ugandai törvényszerűleg franciának számít, minekünk pedig érteni kellene a szóból, a célzásból, csakhogy: mi nem vagyunk ugandaiak, és nem telepedtünk meg Párizsban, az elnök úr nem XIV. Lajos, viszont illenék tudnia, hogy az ezeréves magyar állam keretében soha nem hagytuk el szülőföldünket, amelyhez ragaszkodunk nemzeti mivoltunkkal együtt a mai román állam polgáraitól is.

Akik ma gyarmati sorsot szánnak nekünk, mert hiszen az alávetettség törvényéhez ragaszkodnak az iskolákban is, orcapirulás nélkül bizonygatják, miszerint ők a Gyulafehérvári Határozatot már régen megvalósították. Nem babonások, nem félnek attól, hogy elődeik a sírjukban forognak a meggyaláztatástól. Nem félnek, hanem inkább aggódó szeretetükről

beszélnek.

Olyan időben, mikor az írás értelmét százan százféléképpen vitatják; mikor kollektív jogaink híján épp közösségileg juthatunk végveszélybe, míg az individuum már azt is alapelveként említi, miszerint egyedül ön maga által és kizárólag önmagáért létezik, akár az egekben az Isten; mikor magyar mitológiánk ezer év óta úzótt csodaszarvasa immár nem lehet egyéb, csakis a magyar összefogás – itt és napjainkban a te írástudói és emberi példád, drága Zsiga bátyám, oda emelt föl téged a Bethlen Kollégium s az erdélyi szellem nagyjai közé, akiknek halhatatlanságát a könyveidben megörökítetted.

A példákból az is kiderül, hogy a *miszerint* szó csak a kevésbé jellemző esetben a *hogya* pusztá szinonimája: általában valamilyen tény, gondolat, vélemény **idézését** vezeti be, vagyis ilyenkor a jelentése pontosabban '**mely szerint**'.

KÜLFÖLD

Felháborította Zelenszkijt a jelentés, miszerint az ukrán hadsereg szándékosan veszélyezteti a civileket

Rendezője gyorsan lelőtte azt a széleseben terjedő gonosz pletykát, miszerint rémes volt a közönség reakciója az Indiana Jones 5. tesztvetítésén

Palkovics lemondása után döntött az AB, miszerint alkotmányellenesen darabolták fel az MTA-t

Demkó Attila: Árnyalódik a kép, miszerint Ukrajna a hófehér lovag, Oroszország pedig maga a gonosz

1555 SZÓRA ÁBRÁKÁK 4 órá 12:02

Magyarul 37

LEGFRISSEBB CIKKEK

2022. október 20. 18:41

Nem igaz a rémhír, miszerint holnaptól 11 lejbe kerül a benzin

Hamis volt a hír, miszerint meghalt Costa Gavras

utolsó frissítés: 20:38 GMT+2, 2022. március 09.

© 2018. augusztus 31. Nándor Dorina 1 perc

A *Hivatali nyelvünk kézikönyvének* főntebbi példája (*Úgy rendelkeztek, miszerint holnap üljön össze a bizottság*) ezt a kevésbé jellemző esetet képviseli; ebben csakugyan 'hogya' a jelentése, s itt esetleg csakugyan „**bürokratikus hangulatúnak**” mondható.

Ennek ellenére erre a **kevésbé tipikus jelentésre** még a főnti **szépirodalmi** idézetek közt is vannak példák (ilyen Faludy György, Fekete Sándor, Gyurkovics Tibor példája, valamint a Sütő András-idézetek közül némelyik).

Mindezek alapján a *miszerint* kötőszót 'mely szerint' jelentésben **bátran használhatjuk**, különösen **formális** szövegekben, de ha úgy érezzük, hogy **választékos** stílusú szövegünkbe is beleillik, ott sem szükséges elkerülnünk. Ha valamivel **természetesebbek** akarunk lenni, használhatjuk helyette a *mely szerint* formát.

6. Fontos betartanunk mindezek mellett az úgynevezett „Félméteres szabály”-t, miszerint a szintezőléc alsó (fénytörés miatt), illetve felső félméteres részét (kibillent esetben a léc minél magasabb pontját mérjük, annál nagyobb lesz az eltérés az eredeti értéktől) nem használjuk leolvasásra.

A szociolingvisztika — feltehetőleg eredményeinek gyakorlati hasznosíthatósága miatt is — az egyik leglendületesebben fejlődő tudományág, a folyamatosan születő új eredmények pedig azt az alapigazságot erősítik, miszerint „a nyelv társadalmisága épp annyira természetes, mint a társadalom nyelvisége”

A kutatás célja

•Célom, hogy alátámasszam azon kijelentést, miszerint azok a gyerekek, akik kevesebb mesehallgatásban részesülnek, szorongóbbak, mint azok, akik valamilyen rendszerességgel mesét hallgatnak.

•Célom bebizonyítani azt, hogy a mesék segítenek a gyermeki szorongás csökkenésben.

Amikor viszont nem 'mely szerint' a jelentése, hanem egyszerűen a *hog*y szinonimája, inkább csak a **nagyon formális** stílusú szövegekben, különösen a **hivatali** nyelvekben ajánlott a használata. Ha **természetesebben** akarunk fogalmazni, még **hivatali** nyelvi szövegben is érdemes ilyenkor a **hogy kötőszót választani.**

15. *miután*

1. A *miután* kötőszó elsődlegesen előidejű időhatározói mellékmondat kötőszava:

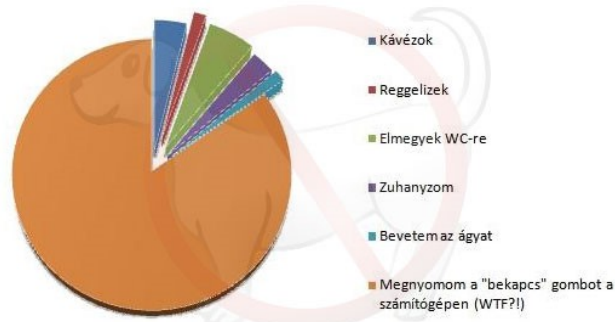
Miután befejeztük, hazamentünk.

Miután aláírta a leveleket, átadta őket a kézbesítőnek.

Ebben a jelentésben ('azután, hogy') a nyelvőrök – érthető módon – **kifogástalannak** tartják.

Mi az első dologom reggel, *miután* felkelek?

2. A *miután* kötőszó **okhatározói** mellékmondatokban is használatossá vált.

Ezt a használatot olyankor fogadják el a nyelvőrök helyesnek, ha az **időhatározói** jelentése is érvényesül, vagyis az **ok egyzersmind előzmény** is:

Miután a zaj tűrhetetlenné vált, abbahagytam az olvasást.

Miután a munkaideje letelt, otthon folytatta a munkát.

Látjuk, hogy ezekben a mondatokban **egyszerre** érvényesül az **idő-** és az **okhatározói** jelentés: a zaj tűrhetetlenné válása, ill. a munkaidő letelte megelőzte, de oka is volt annak, hogy a mondat alanya abbahagyta az olvasást, ill. otthon folytatta a munkát.

Természetesen egyetértünk azzal, hogy az ilyen jellegű mondatok **helyesek**, de azzal nem, hogy azért volnának helyesek, mert az időhatározói jelleg is érvényesül bennük.

A *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című jegyzetben már említettük a *miután* kötőszót, s a „hivatali” alkorpuszból hoztunk példákat a használatára. Most nézzünk további példákat a többi alkorpuszból!

<p>A múlt nagyjait keresztnevükön emlegette – nem hivalgásból, ezt érezni lehetett. Ösztöne hűségéből tette; nem akart tőlük eltávolodni; lelke mélyén így védekezett az idők múlása ellen. Valahányszor a régiekről beszélt, visszaszállt közéjük, így aztán hallgatói is, <u>miután</u> őszinteségével megnyerte őket, visszaszálltak vele. „Amikor Lacival megint elmentünk Lajoshoz” – ezekből a szavakból magyarázat nélkül, magától értetődően tudtuk, hogy testvérbátyjával, Madarász Lászlóval Kossuth Lajoshoz ment tárgyalni. (Illyés Gyula)</p>
<p>Egy ősszel történt. Átmentek egy bokros részen, és megsebezte a fejét. Megfertőződött, és megtelt kiütéssel. Kórházba került, és úgy volt, hogy meghal. De nem halt meg, még most is él. Aztán már nem volt egy jó napja. Mind soványabb lett. És paralizálódott. Maradtam én a nehézségben. Két jószágot tartottam. Összedőlt a kicsinyke istálló, újat, nagyobbakat építettem. Hogy döntöttük el, hogy bejövünk a városba? Olyanformán, hogy <u>miután</u> paralizálódott, nem tudtam egyedül dolgozni. A marhákkal, a hordással és mindennel, nem tudtam tovább... (Tar Károly)</p>
<p>Nekem volt olyan szerkesztőm az Új Szóban, amikor közvetíteni akartam sorok között az ellenzékinek is mondható írással, hogy leadtam neki, s <u>miután</u> nem került be a lapba, megkérdeztem tőle, hogy miért, s azt válaszolta: én le se adtam azt a főszerkesztőnek, nehogy ebből neked bajod legyen. És én azt mondtam ennek a szerkesztőnek, hogy de hát én odaírtam a nevemet, nem? Csak azt akartam tőled, hogy a postás szerepét vállalad. De hát vannak emberek, akik a postás szerepét sem merték vállalni. (Cs. Liszka Györgyi)</p>
<p>Az aranytartalék Németország megszállásakor a francia zónában előkerült és hazajutott. S <u>miután</u> 1950 júniusában én lettem az elhurcolt magyar javak hazahozatali bizottságának az elnöke, ennek az útját közvetlen közelről nyomon követhettem. A másik részét az aranynak, amit nem tudunk igazolni, hogy az magyar állami tulajdon – hiszen az magánszemélyeké volt – kivitték Amerikába és állítólag átadták az ottani zsidó szervezeteknek. Erre vonatkozólag azonban a mai napig semmilyen bizonyíték nem került elő (sajtó)</p>
<p>A bútorkereskedelemben a Magyarországon is ismert Michelfeit, a Leiner-Kika és a Lutz osztózik az egész piac közel felén. Tény, hogy a kartellhatóság rendelkezésére a Leiner-Kikának csökkentenie kell piaci részesedését Kelet-Ausztriában, <u>miután</u> résztulajdonos lett a Michelfeitnél. (sajtó)</p>
<p>A 2006-os elnökválasztáson valószínűleg újra indul Alberto Fujimori. A perui államfő a hét végén jelentette be, hogy a jövő év elején új választásokat akar kiírni, <u>miután</u> nyilvánosságra hoztak egy botrányos videofelvételt, amelyen Fujimori egyik leghűségesebb támogatója megveszteget egy ellenzéki parlamenti képviselőt. A limai kabinet most készül benyújtani a perui parlamentnek egy olyan törvénytervezetet, amely lehetővé teszi, hogy egy elnököt még egyszer jelölhessenek az államfői posztra, ha közben egy ciklus kimarad. (sajtó)</p>
<p>A birtokok eladása is éppen ezért ütközött nehézségekbe, mert a bíróságok az áttelekkönyvezésüket megtagadták, <u>miután</u> a telekkönyvi tulajdonos, az esztergomi érsek nem adta beleegyezését. A kezelést folytató bizottság a harmincas évek közepéig több mint 7 000 hektárt adott el az érsek vagyonából, legtöbb esetben igen alacsony áron. (tudományos)</p>
<p>És ha arra gondolunk, hogy a szomszéd népek történetírásában mennyi égi beavatkozás, misztifikáció stb. található, igen nagy tisztelettel olvashatjuk ezeket a történeti hűséggel és őszinteséggel megírt sorokat. Saul halálát azután a filiszteusoktól elszenvedett vereség okozta: <u>miután</u> nemcsak serege, de három fia is elpusztult a csatában, ő maga pedig az íjászokkal szemben tehetetlen volt, öngyilkos lett. (tudományos)</p>
<p>Jekatyerina Makarova nyerte az angliai Isbörben zajló tenisztorna női versenyt <u>miután</u> a döntőben két szettben legyőzte a fehér-orosz Viktoria Azarenkát. (besznye)</p>
<p>Csodáról beszélnek New York-ban a tegnapi szerencsés kimenetelű légibaleset után. 155 emberrel a fedélzetén a Hudson folyó jeges vizére tette le a gépet a pilóta, <u>miután</u> mindkét hajtómű leállt. Minden utast kimentettek, csak egy súlyos sérült van. (besznye)</p>
<p>Tény, hogy nem ismerem az általad említett református teológus fejtegetéseit a két szöveg-</p>

rész közötti lényeges különbségről, de amit említesz az aranyborjúval kapcsolatban az meglehetősen gyenge példának gondolom. A Kiv. 32, 1-ből kiderül, hogy miután nem tudták, hová lett Mózes Árontól, a nép azt kérte, hogy készítsen nekik egy istent. Amikor egy művész neki áll, hogy megfessen egy képet, talán valaki azt mondja neki, vagy ő maga azt gondolja, hogy én most egy istent gyártok? Ezt te se gondolod komolyan. (fórum)

A hajnali etetést kb. két hete megpróbáltam teáztatással átvészelni, de miután több alkalommal az lett a dolog vége, hogy 100 g tea után még mindig enivalót követelt, és meg kellett etetnem is, leálltam a teapótlékról – mondván, ha éhes csinálhatok bármit, csak akkor nyugszik meg, ha ehetsz. (fórum)

A rendezvényt sajnos a vége előtt pár perccel le kellett fűjni, miután tönkrement a hangtechnika, így a közönség nem láthatta az utolsó fellépőt, a Kozmixot. A szervezők kárpótlásul azt ajánlják minden augusztus 19-i, Retrostars koncertre érvényes jeggyel rendelkezőnek, hogy ingyenesen be tudnak menni az augusztus 24-i Nagy Retró Karneválra Szombathelyen, valamint Dobrády Ákos aug. 23-i budapesti Park-ban tartandó La Dolce Vita nagykoncertjére. (közösségi)

Miután világbajnok lett, a sztárság, és minden, ami ezzel együtt jár, hirtelen zuhant Tyson ölébe. Nem volt még erre felkészülve. Hirtelen rengeteg pénze lett, és ezzel együtt rengeteg „új barátja”. És a nőismerősei száma is megnőtt, miután ennyire ismert személlyé vált. (közösségi)

A *miután* kötőszóval bevezetett alárendelő mondatok tehát egyaránt értelmezhetők **időhatározóiként** és **okhatározóiként**.

A kép szövegében az időjelentés dominál ugyan, de azért a lezuhanás okként is felfogható, hiszen ha a szerencsétlen lány nem zuhant volna le, nem lett volna lehetőség a bűncselekmény elkövetésére.

3. Ha azonban **pusztán okhatározói** jelentése van a mondatnak, a nyelvőrök a *miután* kötőszó használatát **helytelenítik**.

<i>A nyelvőrök által kifogásolt</i>	<i>A nyelvőrök által ajánlott</i>
<u>Miután</u> a mérkőzés este lesz, villanyfényben edzünk.	<u>Mivel</u> a mérkőzés este lesz, villanyfényben edzünk. <u>Mivelhogy</u> a mérkőzés este lesz, villanyfényben edzünk. <u>Mínthogy</u> a mérkőzés este lesz, villanyfényben edzünk.
<u>Miután</u> kiskorú, a szüleit vonták felelősségre.	<u>Mivel</u> kiskorú, a szüleit vonták felelősségre.

	<p><u>Mivelhogy</u> kiskorú, a születi vonták felelőségre.</p> <p><u>Minthogy</u> kiskorú, a születi vonták felelőségre.</p>
--	--

Az ilyen mondatok **aligha okoznak félreértést**, ezért nincs okunk kárhozatni őket. Mind a nyelv művelők által kárhozatott, mind az általuk ajánlott kötőszókat **bátran használhatjuk stílusértéküknek megfelelően**. Ezek közül a *mivel* és a *mivelhogy* **közömbös** stílusértékű, a *minthogy* **kissé választékos** vagy **választékos**, a *miután* **formális**. Természetesen mások kéziratában sincs szükség javításra.

Nézzünk meg erre a használatra néhány további példát az MNSZ2-ből!

<p>Ezúttal Sárkány Elemér javasolta, hogy: az asszony vacsorázzék velük a helyiségnek a konyha melletti kis különszobájában. Ott adta tudtára, bátyja jelenlétében, hogy: <u>miután</u> bátyjának nincs kifogása a kettejük kapcsolata ellen, hát megtárgyalhatják mindjárt a részleteket is. (Tersánszky Józsi Jenő)</p>
<p>És még egy előnye van a zenés darabnak. <u>Miután</u> nem számít „komoly” műnek, szerzői szabadabban mozoghatnak az értékek jogilag és szerzői jogdíj szerint degradált hierarchiájában. A zenés darab szerzőit nem kötik megkövült kategóriák, onnan szerezhethetnek, ahonnan csak akarnak, átmenthetik, bármennyire is leegyszerűsítve, a remekműnek bizonyult darabok felépítését, jellemeit, megoldásait, és ezzel akaratukon kívül nyugodt lélekkel biztosíthatják a színház folyamatosságát. (Spiró György)</p>
<p>Remenyik később, sok nyomorúság után lekerült Chilébe, méghozzá Concepcion kikötőjébe, ahol tagja lett egy csempésztársaságnak. Azzal foglalkoztak, hogy az éjfél utáni órákban kis csónakokban vámmentesen hoztak be fegyvert, whiskyt, selymet. Munkájuk nehéz volt és veszedelmes, de megérte, mert a bandavezér jól fizette és úgy kezelte mindnyájukat, mintha apjuk lenne. Kár, hogy nevét elfelejtettem, de <u>miután</u> szerepe lesz a továbbiakban, nevezzük őt Juan Tabladának, bár nem így hívták. (Faludy György)</p>
<p>Mindhárman a jobb oldalon játszottak, és hiányuk most meglátszik. Ráadásul elemi kapushibák mentek el meccseink, a Siófok ellen pedig hatalmas bírói tévedés sújtotta a csapatot. – Sikerülhet feldolgozni a sorozatos kudarcot a hajrára? <u>Miután</u> elvileg még van reményünk az éremre, az egyetlen lehetőség az, hogy felszabadítsuk a mostani göröcsből a játékosokat, futballozni ugyanis nem felejtettek el. (sajtó)</p>
<p>A bíróság döntésének kihirdetése után, nevezetesen, hogy a börtönszigeten lesz a tárgyalás, a bírókat is a rendőrök védték meg a feldühödött tömegtől. Bársony András beszámolt arról is, hogy május 31-én ott lesz az első tárgyaláson. A bíró azt kérte, hogy <u>miután</u> nincs elég hely a tárgyalóteremben, jelöljenek ki csekély létszámú csoportokat, amelyek egymást váltva juthatnak be a perre. (sajtó)</p>
<p>Akit be kell fogadni, az a magyar. Ha ide kíván jönni, ehhez joga van, úgy, mint bármelyikünknek. Ellenben, <u>miután</u> szerte Európában majd minden ország védekezik, itt úgy kell vezényelni azt a szervezetet, amelyik az idegenrendészetet végzi, hogy sokkal nagyobb szigor érvényesüljön. (tudományos)</p>
<p>Page otthon sok figyelmet, gondos nevelést kapott. A szülei támogatták zenei ambícióit, növekvő érdeklődését a populáris zene és a rock and roll iránt. 1962-ben Page a középiskola évek vége felé járt, s <u>miután</u> serdülő korától érdekelték a biológiai kutatások, úgy tervezte, hogy egy laboratóriumban fog elhelyezkedni. (tudományos)</p>
<p>A nagypapjával és unokatestvérével töltött vakáció során ráakad az Omnitrixre, egy idegen technológiára, mely képessé teszi arra, hogy átváltozzon különböző őrlényekké. <u>Miután</u> nem tudja levenni, úgy dönt hős lesz, új hatalmával segíti a rászorulókat. Rá kell jönnie azonban, hogy ez bonyolultabb, mint gondolta, különösen az intergalaktikus hadúr Vilgax miatt, aki</p>

mindenáron meg akarja kaparintani az omnitrixet. Bármilyen bizarr idegen alakot is ölt Ben, belül ugyanaz az engedetlen tízéves marad. (tudományos)
Egyetlen ajánlat érkezett a BKV használt buszok vásárlására kiírt pályázatára – értesült a Magyar Hírlap. Az újság szerint a cég 3,3 milliárd forintért vásárol 75 db alacsonypadlós Volvót Genfből. <u>Miután</u> a BKV-nak nincs elég pénze a buszokra, a Fővárosi Közgyűlés jóváhagyását kérte, hogy a kettős metró szerelvényeire félretett pénzből kilencszázhetmillió forintot csoportosítsanak át. (besznye)
A legtávolabbi pontunk az 14-15 kilométerre a faluközponttól, <u>miután</u> nincs vasúti közlekedés a településen, ezért kizárólag az autóbusz jelent tömegközlekedést a lakosság számára. Van olyan falusi állampolgár, aki ha be akar jönni a község házára, akkor kétszer is át kell, hogy szálljon a busszal, mire bennünket elér, ezzel a hátránnyal nem igazán tudunk, mit kezdeni, hogy a falu egyik vége majdnem a megyehatár és az majdnem az 5-ös autópálya felhajtója, és onnan busz először Nagykőrösre, Nagykőrösről Ceglédre és Ceglédre Csemő központba érkezik. (besznye)
Én mindenfajta mozgást támogatok. Igazából, <u>miután</u> most hideg van, futást nem nagyon javaslok. Asszonytornát, bármifajta tornát, otthoni tornát igen, szoktam javasolni, és kérem is a betegeket. (besznye)
<u>Miután</u> hasonlót nem találtam, (lehet, hogy nem voltam elég figyelmes) ezért indítottam. <u>Miután</u> én is zenélek a számítógép segítségével, és elég sok homályos terület van a különböző alkalmazásokkal kapcsolatban, ezért várok bármilyen ilyen jellegű hozzászólást. (fórum)
Üdv, fiúk! Nem hiszem el, lehullt rólam az átok. Végre ebben az évben az nyert, akinek szurkoltam. Nem szaporítom tovább a szót, <u>miután</u> maradéktalanul 1-et értek Mogorva úrral. (fórum)
A visszavásárlások lendületet adhatnak az eladásoknak A társaság most visszavásárlási programot is indít, amelynek keretein belül akár 280 dollárhoz is juthatnak az iPhone-tulajdonosok. Az ügyfelek ezt új iPhone vásárlására használhatják fel. Ez a visszavásárlási stratégia azzal együtt, hogy a régebbi készülékek viszonylag jól tartják árukat a piacon, lendületet adhatnak az új értékesítéseknek. Erre pedig nagy szüksége van a cégnek, <u>miután</u> erős versennyel néz szembe az okostelefonok piacán. (közösségi)
A budapesti izraeli nagykövet kijelentette, hogy „ <u>miután</u> a magyarok nem tudnak elég jól földet művelni, ezért majd izraeli szakemberek minden segítséget megadnak nekik ehhez”. Értik? Majd ők jönnek ide a sivatagból, és tanácsot adnak annak a népnek, amely már minimum kétezer éve itt él és nem is olyan régen még a fél világot ellátta élelmiszerrel – teszi hozzá Pörzse Sándor a Barikád e heti vezércikkében. (közösségi)

Amint arra a példák is utalnak, semmiféle stílusbeli, használati különbség nem állapítható meg a nyelvművelői elvárásoknak megfelelő, kettős jelentésű mondatok és a csak okhatározói jellegű mondatok közt. Ez csak alátámasztja azt a meglátásunkat, hogy ezek a mondatok a **formális** stílusban bátran használhatók akkor is, ha **pusztán okhatározói jellegűek**, akár **gonдозott** fogalmazásban is.

16. *pedig* : *pediglen*

Ennek a kötőszónak a *pediglen* változata **régiesként** van jelölve az értelmező kéziszótárban, ám **ma is használatos**, igaz, **sokkal ritkábban**, mint a *pedig*, és szűkebb jelentésben.

Az MNSZ2 tisztítás nélkül 1365 találatot ad a *pediglen* változatra, ami jelentéktelen szám a *pedigre* adott 1 532 367 találatához viszonyítva (kevesebb mint ezredrésze). Ugyanakkor a *pediglenre* is találunk példát **minden stílusrétegben**. Nézzünk meg néhányat!

<p>De térjünk a tárgyra végre, a köntörfalazást, gátlásokat nem illusztrálva, hanem nevén nevezve, ahogy illik, vagy ahogy szeretnénk, vagy <u>pediglen</u> ahogy lehet. Korosztályom minden valamirevaló képzelgője tarisznyájában hordozta a Petőfi-legendát: a költővé levés egyszerű receptjét. Szegénynek születni, tudni a nép nyelvét, s e két adottságból dalokat fabrikálni. Az izgalomtól fülig pirosan olvastam én is az akkori folyóiratokban az ilyen versikéket. (Csukás István)</p>
<p>Ebbe belesegített, hogy akkoriban bolt nem volt a nagy szovjet országban, vagy ha volt, cipő bizonyosan nem. Ami ennivaló, az mind csak a gyárban, kinek-kinek munkája alapján. Mivel pedig gyalulni magyarul is lehet, Apónak rövidest napi két szelet kenyér járt, ami nagy tisztesség, a bendő állapotáról nem is beszélve. A kommisszáriusok aranykezű magyarnak neveztek, társai <u>pediglen</u> beígérték neki, a kobakján törnek ketté egy jó szilfa csákánynyelet, ha továbbra is srófolja a normát. (Gyurkó László)</p>
<p>Szóval, hogy az egyik rab nem eszik, mondja ez a kurta lábú. Mondom neki, talán beteg. De hogy beteg, valami disznóságban töri a fejét a disznó, mondja. Cöcö, mondom én, nem kell mindjárt... Jó, azt mondja, ő már jelentést tett az ügyről, a további fejleményekről <u>pediglen</u> én is tegyek majd jelentést, ellenkező esetben kénytelen lenne jelentést tenni, hogy elmulasztom a jelentéstételt. (Kertész Imre)</p>
<p>Annak a sötét lelkű publicistának, újságírónak, pernahajdernek és sehonnai bitang embernek, aki <u>pediglen</u> ironizálni mer a témán, szív küldi szívnek szívesen az alábbi Hóman Bálint-szösszenetet: „Minden érzésünkkel tiltakozunk az ellen, hogy akár a csodaszarvast, akár a turulmadarat, akár a kettős keresztet vagy a Szent Koronát, magyar múltunk e tisztességes szimbólumait bárki is ezen a földön sivár lélekre valló viccelődések középpontjába állíthassa.” (sajtó)</p>
<p>Az én olvasatomban azonban a szociáldemokrata charta fenntartás nélkül vállalja a szocialista-liberális kormányzás eredményeit, és – mint arra a fentiekben igyekeztem rámutatni – ettől még szocialista marad, nem <u>pediglen</u> balliberális. Mindehhez semmi köze az új burzsoázia nómenklatúra-eredetének, és ettől az MSZP még nem válik ennek az újburzsoáziának az osztálpártjává. Az a tény, hogy a rendszerváltás utáni tökérséteg főként az előző rendszer – jórészt szükségképpen MSZMP-s – elitjéből alakult ki, inkább természetesnek mondható, mint meglepőnek. (sajtó)</p>
<p>Még alig jutott időnk feldolgozni a Merkúr átvonulásának élményeit és azt megörökítő színes filmjeink sem érkeztek még vissza a fotólaborból, máris egy újabb, mennyei előadásra van ingyenes belépőnk. Ez <u>pediglen</u> a 2003. május 16-i teljes holdfogyatkozás, amelyet azonban a maga teljességében nem áll módunkban végigkövetni, ugyanis a jelenség, végkifejletére a Hold éppen nyugvóban lesz. (tudományos)</p>
<p>Ezeket a hulladékokat a tisztátalanságoktól (hús-, vér-, zsírrészekről), azáltal tisztítják meg, hogy mésszel vagy kéndioxiddal kezelik s utólagosan vízzel alaposan kimossák, amit úgy végeznek, hogy a hulladékokat fűzfakosarakba rakva, folyós vízbe akasztják vagy <u>pediglen</u> külön mosókészülékekkel mossák. (tudományos)</p>
<p>Éppen ezért úgy gondolom, hogy a határozati javaslatnak egy nagyon fontos elemét kéne még megerősítenünk, és ez <u>pediglen</u> most már nem a gazdaságra való visszahatás, hanem ezen stratégia, ezen politika megalapozásától való pénzügyi, jogi és egyéb más eszközök, feltételek konkrétabb megfogalmazása. (hivatalos)</p>
<p>Magyarországon 1949 volt az utolsó olyan esztendő, amikor annyi sertés volt ebben az országban, mint most. De akkor azért volt annyi, mert le kellett tagadnia a parasztnak, hogy az önök elődei nehegy elvigyék azt a sertést! Most <u>pediglen</u>, tisztelt miniszter úr, ott tartunk, hogy négymillió körüli sertés van ebben az országban. (hivatalos)</p>

Csak kérem szépen, tisztelt parlament, vessük össze, hogy mi van akkor, ha egy miniszternek van egy tanácsadó szervezete, ahol meghívja, havonta véleményeztetni saját elképzeléseit, vagy pediglen van egy olyan országos tanács, ahol együttműködve ezek a miniszterek közös javaslatokat tesznek az ország – elmaradottság helyett – további fejlődése érdekében. (hivatalos)

Az én feszültségem az abból adódik, hogy én hetek óta, hónapok óta nagyon készülök, hogy a világ legerősebb bajnokságában egy magyar csapat helyt álljon, hiszen 8-10 milliárdos költségvetésű csapatok ellen játszunk, akiknek tízszeres nagyobb az ereje játékosokat szerezni és valahol ezt kompenzálni kell. Ez pediglen a küzdőtér. (besznye)

Hát nyilvánvalóan nem a miniszter úrhoz nyújtottuk be hanem az Igazságügyi Minisztériumba küldtük el az ezzel foglalkozó szakmai szakállamtikárhoz küldtük el. De nem is a személy az érdekes, mindig ugye az történt hogy a minisztérium azt mondja hogy mondjuk meg hogy mi a kifogás. Mi szépen leírjuk hogy mit kellene tenni, ezeket szépen leírjuk tételesen pontba szedve, majd pediglen nem történik semmi. (besznye)

Az egyház az adót úgy szedi be, hogy a kedves hívő kap egy csekket, hogy fizesse be. Ez nekem tavaly 1000. –, azaz egyezer Ft volt. A befizetés pediglen önkéntes, nincs semmi ellenőrzés. Amihez más taxák tartoznak: keresztelő, esküvő, temetés, votív (mondatott) mise. (fórum)

Charlie! Azt írtad, hogy az apai ösztön pediglen létezik. Szerintem apai ösztön nem létezik, hanem az egy tanulási folyamat eredménye – bubu is ezt említette. De az embernél a tudat (valamennyire) uralja az ösztönös cselekvéseket, és emiatt visszatekintve sokszor az apai érzést apai ösztönként éli meg. Ez független attól, hogy ezt valaki nem tartja férfias viselkedésnek. Én nagyon szeretem az aprókákat, de emögött nem keresek beégetett magatartást, és mástól sem várom el. (fórum)

Még lehet elfogulatlanul írni véleményt, anélkül, hogy mindenképpen pártszimpatizáns valaki, vagy nem. Én nem azt nézem, hogy ki mit csinált, hanem azt, jó-e az az ország népének, vagy sem. Amnéziában pediglen te szenvedsz. nem én. Téged biztattak arra, hogy vegyél csak fel hitelt devizában, vagy engem? Azzal az indokkal, hogy a deviza bizony sokkal stabilabb mint a forint alapú hitel, így nem fog változni nagyon a változó kamat. (közösségi)

Én részemről ezúton szeretném megköszönni azoknak, akik ott voltak az ideai BW-n és jelenlétükkel próbálták emelni a rendezvény színvonalát. AGS kollega sajnos megint túlzásokba esett a beszámolók készítésekor, a fényképeken pediglen valószínű, hogy valami fényképszerkesztő programokkal csalt mosolyt a résztvevők arcára, és javított a hangulaton. Az idő szörnyű volt, csupán 33° C, a hatalmas tömeg, egy percnyi megállás sem... Ha jót akartok magatoknak, akkor el se kezdjétek rajta gondolkodni, hogy egyszer meglátogattok egy ilyen BW rendezvényt.:). (közösségi)

Óriások már pediglen voltak :)

Mostanában sok mesét olvasok a fiainak 😊 és az óriás téma nálunk mindennaposá vált. Találtam is pár jó írást és a számomra legelgondolkodtatóbbat közzéteszem 😊

Persze ráleltem videókra is – abból is közreadok egyet.

Aki nem hiszi, járjon utána 😊
ADÁM, ÉVA ÉS AZ ŐS-SZULÓK

Ádám- Éva mint ősszülők elméletet a tudós társadalom igyekezett háttérben tartani, több kevesebb sikerrel, a géneredet kutatása mégis előtérbe került. A tudósok kiválasztották a DNS egy alkotóelemét analízálták, hogy kiderüljön melyik elem keletkezett előbb.

Kiszámították az emberiség első génpárja mintegy 150- 200.000 évvel ezelőtt élhetett az első személy Éva. A kezdetek helyszíne Afrikai aranybányák, /a mai Irak / megegyezik a Sumér feljegyzésekben leírtakkal ahol a feljegyzések szerint, az emberi faj történelme elkezdődött. Az emberi faj őszüleinél NEFILIMEK anyja aspektus, SZÍRIUSZIAK apa aspektus.

A halál itt úr pediglen nem lesz

— 2011-05-19 BY BIKTOP

Magyarországon közutak pediglen nincsenek

✍ szerző: Udvardy Zoltán 🕒 2020. 08. 10. - 14:32

Főoldal / Belföld

A fizetés legyen több, nem pedig kevesebb!

Te pediglen ne liftelj!

FILÓZÁS 3 HOZZÁSZÓLÁS

Csodák pediglen vannak! - interjú a Lurkó Alapítvány elnökével

Az adatokból úgy tűnik, hogy a *pediglen* stilisztikailag jelölt forma: **bármelyik stílusrétegben** előfordulhat, s **mindegyikben** stilisztikailag jelölt: **kissé modoros**, s mint ilyen sajátos **érzelmi felhangot** biztosíthat a szövegnek.

Stíluselemként tehát a *pediglen* formát **bármelyik stílusrétegben** használhatjuk, még a **bizalmasban** is, számolva persze azzal, hogy esetleg a beszélgetőtársak modorosnak fogják érezni.

A *pedig* **szórendjéről** a *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című kötetben beszélünk részletesebben. Itt csak röviden utalunk arra a **két jelentésre**, amely szórendi eltéréssel jár:

a) Tagmondatkezdő helyzetben **nagyobb ellentétet** fejez ki, s ezzel együtt gyakran **megengedést** is:

Őt dicsérték, pedig te dolgoztál.

Idecipelte a zongorát, pedig nem kértelek rá.

Amikor nem hallgat rád, pedig te figyelmeztetted, hogy régen mentél el utoljára...

Pedig én úgy szerettem, hogy szebben nem lehet, s ha nem is voltam mindig veled. Sose voltam ellened.

Ebben a jelentésben nem használatos a *pediglen*.

b) Második helyen – az alany után – állva **szembeállítást** fejez ki, vagy pedig csak **összekapcsolja** a két tagmondatot:

Te megőrizted, ő pedig eladja.

Ő vezetett, én pedig navigáltam.

Napunk newsfilter: Matovič szárnyal, mi pedig rohanunk a káoszba

 NAPUNK + Kérem a szerző cikkeit e-mailben

„Mi mondtuk, hogy baj van, ők pedig legyintettek, elengedték a fülük mellett”

Verstappen: Láttam, hogy Hamilton nem hagy helyet, én pedig nem akartam kihátrálni

„Ő az életéért harcol, én pedig csak futok és kampányolok érte” – Kilométerek a négyéves Klaudia gyógyulásáért

17. tehát

1. A *tehát* kötőszó **következtető** mondatok kapcsolására használatos. **Közömbös** stílusértékű. Többféle árnyalatot fejezhet ki:

a) általános következtetés:

Tíz alma van, öten vagytok, tehát fejenként kettő jut.

Nincs itt a holmija, tehát már elment.

... Amit tehát eddig elmondtam, az csak feltevés.

b) okra való rámutatás:

Hideg van, tehát melegen kell öltözni.

Mindenki éhes, tehát először megebédelünk, aztán kezdünk neki a munkának.

c) használatos a gondolatmenet lényegére való **visszatérés jelzésére**, a **megismétlés bevezetésére**:

Akkor tehát, mint mondtam, még vidéken laktunk.

2. Szórendi helyét illetően **egyaránt** állhat **első** vagy **második** helyen.

A nyelv művelők **mind a kettőt helyesnek** tartják.

Ezzel természetesen egyetérthetünk, a szórendi hely kiválasztásában a **nyelvérzékünkre** bízhatjuk magunkat.

Empirikus adatok híján nem tudjuk, van-e a két változat közt stílusbeli különbség. **Jelöletlennek** a **(tag)mondat élén** való elhelyezkedés tűnik, ehhez képest a **második** helyen állva mint ha egy lehetnyivel **választékosabb** vagy **formálisabb** volna.

Példák az 1. helyre az MNSZ2-ből:

Maga olyan szent lány, hogy az egyujnyi bor is a fejébe száll. Nem mondaná meg, hogy szököttem meg Vitayt, amikor egy negyedórával ezelőttig magukkal voltam és játszottam én is, a kulcsomat meg valami kötény zsebében lelte, tehát Vitay nem is használhatta, ha el is lopták azt a kulcsot tőlem. (Szabó Magda)

Az uniós tagállamokból származó árukat május elsejétől a vámunió miatt nem lehet csempészni, tehát nem is büntetendő ez a cselekmény. Pénteken, két órával a munkaidő vége előtt a Legfőbb Ügyészség telefaxon utasította a Fellebbviteli Főügyészség útján a megyei főügyészségeket és az illetékes nyomozó hatóságokat az európai uniós árukra elkövetett valamennyi csempészet és vámorgazdaság miatt indított büntetőeljárás azonnali megszüntetésére – tudta meg a Népszabadság. (sajtó)

A liberális vélemény a családot, különösen a kétszülős családot nem tartja eszménynek, individuumban gondolkodik, tehát ott is hiányzik ez a megoldás. Nem volt véletlen, hogy egy törvénymódosításban az előző ciklusban ezeknek a gyerekeknek a számára családi megoldást próbáltunk kínálni. (hivatalos)

Ahogy Hulbert írja, a vezető napirendet készít, amit jó előre minden résztvevő kézhez kap. Az értekezlet elején tudatosítja a résztvevőkben, mekkora a mozgásterük. Képes az értekezletet a meghirdetett téma medrében tartani. A történeteket úgy összegzi, hogy kiderüljön, mire jutottak a résztvevők, mi a további cél, melyek a megoldandó problémák, kinek mi lesz

a szerepe, mi a megvalósítás menetrendje. Ha összeütközésbe kerül valakivel, az asszertív vezető mindig megegyezésre törekszik, <u>tehát</u> tárgyalni fog (tudományos)
Mert ugye mindenhol csak azt hallom, hogy nekem se fizetnek, <u>tehát</u> én se tudok fizetni. (besznye)
Aztán tavaly májusban valahogy arra jutottunk, hogy csakazértis, is szeptemberben összeházasodtunk. És – legalábbis én így láttam – tök jó lett. Volt időnk megismerni egymást, már úgy házasodtunk össze, hogy mindketten ismertük a másik hibáit, <u>tehát</u> nem volt miért szemrehányást tennünk egymásnak, és nem is tettünk. Tényleg jónak tűnt a dolog, legalábbis én így éreztem, de ezek szerint a felszín alatt mégsem. (fórum)
Viszolyogtok, <u>tehát</u> vagytok. A gondolkodás nagy luxus lenne, ugye? (közösségi)

Nem működik, tehát jöhet a következő: az EU elfogadta az Oroszország elleni hetedik szankciócsomagot

for: Fekete,ma - 2022.07.21.

Példák a 2. helyre az MNSZ2-ből:

1946 szeptemberében, szinte napokkal azelőtt, hogy be kellett adni a felvételi kérelmet, a feleségem bejelentette, hogy állapotos, a negyedik hónapban jár, a gyerek <u>tehát</u> mindenképpen megszületik. Kért: legalább egy évvel halasszam el a jelentkezést, mert a szülés és a szülést követő hónapok olyan költségekkel járnak, hogy a teljes fizetésemre szükségünk lesz. Tudtam, ezt a gyereket csak azért szüli meg, hogy engem eltérítsen a szándékomtól, de nem szólhattam egy szót sem, eltéptem a jelentkezési lapot. (Moldova György)
Az ellenőrzés során fény derült arra, hogy a fővárosi brókercég egyik munkatársa úgy kötött szerződést diszkontkincstárjegyek vételére, hogy az ügyfél nevében eljáró személy által benyújtott meghatalmazás csak az egyik megbízó aláírását tartalmazta. Hasonló módon történt a vételár egy részének befizetése is. Az inkriminált bróker <u>tehát</u> jogtalanul fogadott el megbízást, s ennek a jelek szerint tudatában is volt. (sajtó)
Az ilyen esetek egy részében a pedagógusok voltak azok szenvedő alanyai, máshol a diákok jogai sérültek súlyosan. Az erőszak, a deviancia és ezek betyárbecsületből való cinkos elfogadása <u>tehát</u> jelen van az iskolában. Az esetek másik tanulsága pedig az, hogy az iskolavezetésnek ma alig van eszköze a hivatására alkalmatlan tanár elbocsátására. (hivatalos)
2005 óta évente kerül megrendezésre a Magyar Footbag Tábor, amelynek célja, az ország footbageseinek összefogása, illetve a sportág népszerűsítése, eddig sikeresen. A footbag <u>tehát</u> Magyarország számára sem közömbös sport, ma szinte minden nagyobb városban találunk hivatalos és nem hivatalos klubokat, illetve játékosokat, akik közül jópáran szép eredménnyel szerepeltek neves európai versenyeken, Európa-, illetve világbajnokságokon. (tudományos)
Párizsban árverésre bocsát egy dinoszauruszt. Kora 65 millió év, hossza 7.5 méter, súlya két tonna. Mielőtt meg tudnák a részleteket, elmondom, hogy itthon, legalábbis törvényes keretek között nincs lehetőség arra, hogy valaki meggazdagodjon, csak mert kertjében talált egy őslényt. Magyarországon ugyanis a magánterületen talált régészeti leletek is az állam tulajdonát képezik, ezeket <u>tehát</u> be kell jelenteni. (besznye)
Az elmúlt tizenöt évben ugyanis gazdasági és politikai kényszer hatására több százezer határon túli magyar menekült el szülőföldjéről, s ez a tény a magyarságnál tapasztalható drámai népességfogyással és asszimilációval, valamint a magyarok régiók felé irányuló folyamatos idegen betelepítésekkel kiegészítve mára jelentősen megváltoztatta az etnikai arányokat, amely állapot néhány év múlva visszafordíthatatlanná válik. Sürgősen el kell <u>tehát</u> döntünk, hogy meg akarjuk-e menteni a még ma is magyarok területet, s ha igen, akkor ezt milyen formában és milyen módszerekkel kívánjuk elérni. (fórum)

Az első három percben még nagyjából tartotta vele a lépést (4:2), ezután viszont Emese meglépett, 11:5-ös előnnyel zárta a második felvonást, és innen már nem engedte vissza Zverevát. Bejutott tehát az elődöntőbe, azaz már legrosszabb esetben is bronzérmesként zárja a napot. (közösségi)

r A népzene tehát a természet tüneménye - kiállítás a pécsi Művészetek és Irodalom Házában

„Az ajtóhoz jön tehát, és kopogtat...”

Pesti Mízsér Gábor Új Testamentuma

KULTÚRA - 2013. május 27., hétfő | 15:17

18. ugyan

1. Amint a *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című jegyzetben olvashattuk, az *ugyan* kötőszónak 'bár, noha' jelentésben **többször** szórendi helye lehet: egyaránt állhat a tagmondat **első**, **második** és **harmadik** helyén.

a) A *Nyelvművelő kéziszótár* szerint a **megszorító értelmű ugyan** kötőszó az után a **hangsúlyos mondatrészt** után áll, amelyre vonatkozik:

LÁTNI ugyan látta a balesetet, de vallomást tenni nem volt hajlandó.

PISTA ugyan eljött, de barátja, Feri, kimentette magát.

Pista **ELJÖTT** ugyan, de hamarosan távozott.

Fordított szórendű igekötős ige mellett az ige és az attól elvált **igekötő** közé kerül:

Nem tette ugyan meg, amivel vádolják, de készült rá.

Hatalmas kudarc

2022.10.20. 08:16

Sikertelenül **ugyan**, de a baloldal is alkalmazza a konzultációt

A rektor ellenzi ugyan, de a választások után a BME is alapítványi tulajdonba kerülhet

H.Á. | 2022.07.28 21:55 | Frissítve: 2022.07.28 22:10

Ekl: a Sepsi kikapott ugyan, de tizenegyesekkel továbbment

2022. június 29.

A szabad felhasználású diákhitel kamata megnőtt ugyan, de így is vonzó maradt

KÖZÉLET

Sokáig tartott **ugyan**, de mégis visszatér a Renault 4

Megfogyatkozva ugyan, de elhoztuk a Vágsellyétől a pontokat

b) Ez a szabály azonban újabban **nem mindig érvényesül**, vagyis az *ugyan* a hangsúlyos mondatrész előtt is megjelenhet. Ezért **váltakozás** van a két szórendi megoldás közt:

<i>Újabb</i>	<i>Hagyományos</i>
A tárgyalások <u>ugyan</u> megkezdődtek, de eredményt nem várnak tőlük	A tárgyalások megkezdődtek <u>ugyan</u> , de eredményt nem várnak tőlük

Melegünk ugyan nem lesz, de legalább megázni nem fogunk

Tűzijáték ugyan nem lesz, de sok program vár ránk a hétvégén

2022.08.19. 20:06

Galileo

- Galileo próbálkozott ugyan a fénymérésével de ezt hamar fel kellett adnia mert nem álltak rendelkezésére műszerek.

c) Még újabb fejlemény, hogy az *ugyan* a **mondat elején** is állhat.

<i>Mondat élén</i>	<i>Beljebb</i>
<u>Ugyan</u> én nem voltam ott személyesen, de a feleségem mindenről beszámolt.	Én <u>ugyan</u> nem voltam ott személyesen, de a feleségem mindenről beszámolt.
<u>Ugyan</u> az őszi árpa még nem érett be, de azért már készülünk az aratásra.	Az őszi árpa még nem érett <u>ugyan</u> be, de azért már készülünk az aratásra.
<u>Ugyan</u> még nem ismerem, de sokat hallottam róla.	Még nem ismerem <u>ugyan</u> , de sokat hallottam róla.

Az újszerű szórend a *Nyelvművelő kézikönyvtár* szerint a szinonimaként használt **bár** és **noha** kötőszók **analógiájának** tulajdonítható; ezek ugyanis a mondat élén állnak:

<i>ugyan</i>	<i>bár</i>
<u>Ugyan</u> én nem voltam ott személyesen, de a feleségem mindenről beszámolt.	<u>Bár/noha</u> én nem voltam ott személyesen, de a feleségem mindenről beszámolt.
<u>Ugyan</u> az őszi árpa még nem érett be, de azért már készülünk az aratásra.	<u>Bár/noha</u> az őszi árpa még nem érett be, de azért már készülünk az aratásra.
<u>Ugyan</u> még nem ismerem, de sokat hallottam róla.	<u>Bár/noha</u> még nem ismerem, de sokat hallottam róla.

A *Nyelvművelő kézikönyvtár* becsületére legyen mondva, hogy az új szórendet **nem utasítja el** kerekén, ám választékosabbnak tartja a „szabályos” – azaz a hagyományos – szórendet.

Nyitókép: MTI/Illyés Tibor

Varga Zsolt a döntőbe jutás után: "ugyan még nem jutottunk sehova, de..."

Ugyan nem érte közvetlenül a tűz, ennek ellenére ideiglenesen bezár a Lumière mozi

Ugyan nem barátként, de közösen dolgoznak a városért

fanni.illes • Folgen
Olimpia Park

fanni.illes • Bearbeitet • 127 Wo.
Ugyan a táblaavatón nem voltam jelen, de a nevem már örökre itt marad kőbe vésvé. 😊 Nagyon büszke vagyok arra, hogy részese lehetek ennek az aranycsapatnak, mert tudjátok azt gondolom szép dolog az eredmény, de ha nincs kívül átélned és megosztanod, akkor az nem olyan igazi... Számomra az arany a társaim dicsőségével és sikerével volt teljes. 🏆💛

Empirikus kutatások híján nem tudjuk megítélni, hogy csakugyan választékosabb-e a hagyományos szórend, mint a két újabb megoldás. **Feltehetőleg igen**, de ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy az újabb szórendi megoldások a **választékos** stílusú szövegekben **stílustörést** okoznának.

Választékos és **formális** stílusú gondozott szövegekben, különösen ha **konzervatívabb** beállítottságúak vagyunk, választhatjuk a **hagyományos** szórendi megoldást. Mások kéziratába azonban nem érdemes beavatkozni.

2. Az *ugyan* kötőszónak van egy másik jelentése is: az **előzővel ellentétes közlés kapcsolására** használják. Ilyenkor a *vagyis* vagy a *különbén*, *egyébként* a szinonimája:

Van egy háza a falu szélén, ugyan nem is ház, inkább csak kalyiba.
Keresett egy fiú. Ugyan nem is fiú, inkább már fiatalember.

Ebben a jelentésben az *ugyan* a (tag)mondat élén áll, és **kissé bizalmas** vagy **népies** stílusértékű.

Ezt a használatot a nyelvművelők **nem helytelenítik**, amivel persze egyetértünk.

19. ugyanakkor

1. Az *ugyanakkor* eredeti jelentése szerint **időre** vonatkozó határozószó:

Ugyanakkor érkeztem meg, mint ő.

Ez a használat nem vet fel semmilyen problémát.

2. A nyelvőrök szerint újabban az *ugyanakkor* szembeállító **ellentétes** kötőszóként ‘másfelől, másrészt’ jelentésben is használatos; ezt a jelentést az értelmező kéziszótár **sajtónyelviként** jelöli, de a valóságban annál **jóval szélesebb körben** van elterjedve.

A *Nyelvművelő kéziszótár* szerint „hivatali nyelvi, sajtónyelvi ízűnek” minősíti, s a köznyelvben más megoldásokat javasol helyette:

<i>ugyanakkor</i>	Más kötőszók
Elvállalta, <u>ugyanakkor</u> feltételeket szabott.	Elvállalta, <u>de</u> feltételeket szabott. Elvállalta, <u>azonban</u> feltételeket szabott. Elvállalta, <u>mégis</u> feltételeket szabott. Elvállalta, <u>ámde</u> feltételeket szabott. Elvállalta, <u>csakhog</u> y feltételeket szabott. Elvállalta, <u>viszont</u> feltételeket szabott.

Valójában egyáltalán nem szükséges az *ugyanakkor* kötőszót „a köznyelvben” más kötőszóval helyettesíteni, mivel nemcsak a **sajtónyelvben** és a **hivatali** nyelvben van elterjedve, hanem az MNSZ2 tanúsága szerint ennél **jóval szélesebb körben**.

Az MNSZ2 mindegyik alkorpuszából bőven tudunk rá hozni példákat. Íme néhány ezek közül:

Robert – suttogtam a nevét, kissé meghatódva, ugyanakkor némileg iszonyodva is. Régi társam koszos, kopott-foltozott köntösben ült a föld porában, a sok hajlongástól dereka már nem bírt kiegyenesedni, ajkai cserepesek, kisebzettek voltak, szeme mélyen hátrahúzódott üregébe és fénye sáros-tompa volt, arcán piros, kék foltok voltak, szakálla poros, rendezetlen haja csapzott (M. Szabó István)

Kelemen volt az az ember, aki hajdan Budapest kommunista rendőrfőnöke szeretett volna lenni, aki 100.000 fontot kívánt ajándékozni Rajk Lászlónak és jelenleg a United Electronics nevű gyárnak tulajdonosa és igazgatója volt. Különleges, váratlan és önmagának ellentmondó jellemét leírni lehetetlen. Munkásai jótévőjüként tisztelték és ugyanakkor, ha csak tudták, becsapták. (Faludy György)

Rákosinak nem sikerült a magyar szocializmus élcsapatának felszámolása, ma ugyanakkor legálisan megjelent cikkekért hurcolnak a törvényszék elé írókat és újságírókat. Ezért a történetírónak meg kell rostálnia anyagát, hacsak nem akar adatokat szállítani valamelyik terror-per minden gaztettre képes szervezőinek. Ezért csupán néhány kérdésről beszélhetek. (Fekete Sándor)

A jegykötegek és az ércpénzek duzzasztotta bőrtáska, mely villamoskalauzok nyakában például akkoriban a szolga mivolt afféle kutyakölönce volt, itt hatalmi jelvény: fejedelmi üzenetek s iratok, díjkiosztások tarsolya. És az a fél szem dupla erővel villogatta: magába vette a

kihúlt párja tüzét, világítótoronyi magasságból pásztázva, hogy hova kell még helyjegy. Elszomorítónak, s <u>ugyanakkor</u> nevetségessé vált ez a prototípus, amikor már valóban összezsűrűen szaporodott el a két háború közti Kelet-Európa dzsentroid világában. (Illyés Gyula)
A hivatásos labdarúgóliga tagjainak állásfoglalása szerint a klubok a második forduló bajnoki mérkőzéseire is beengedik a találkozóról tudósítani kívánó tévétársaságok stábjait. Az MLSZ <u>ugyanakkor</u> körlevélben figyelmeztette a klubokat, hogy csak azoknak a tévéknek engedélyezzék a forgatást, amelyek szerződésben állnak a szövetséggel. (sajtó)
Ám nemcsak az bukott felszínre, hogy papíron az új kuratóriumi elnökség nem létezik, hanem az is, hogy az előző sem feltétlenül oszlott fel. Pontosat tudni nem lehet, a bíróság ugyanis – a szocialisták feljelentésére reagálva – átküldte az iratokat a törvényes felügyeletet gyakorló ügyészségre. Valószínűsíthető viszont, hogy az előző kuratórium két új – ciklus közben delegált – tagját nem regisztrálta a bírósági nyilvántartás, három másikat <u>ugyanakkor</u> „elfelejtettek” törölni belőle. (sajtó)
A 20. századot tekinthetjük az egészségügyi, szociális, tudományos és technikai fejlődés, valamint a nemzetközi egységesülés korszakának, <u>ugyanakkor</u> megjelölhetjük a példátlan méretű háborúk és népiirtások koraként is. A 19. században elkezdődött a termelés és a szolgáltatások gépesítése, a globális kommunikációs hálózatok kiépítése, ami egyre gyorsuló iramban folytatódott a 20. században. (tudományos)
Magyarországon mintegy 150 000 embert, illetve családot érint az epilepszia, és mintegy félmillió embernek lehet életében egyszer vagy többször epilepsziás rohama. A mai korszerű kezelések (gyógyszerek, esetleg műtét) eredményeként a betegek 70-80 százaléka tünetmentesen élhet, <u>ugyanakkor</u> minden második beteg a vele szemben támasztott előítéletek miatt képtelen beilleszkedni környezetébe. (tudományos)
Tehát mi azon belül, hogy a függetlenség megőrzését támogatjuk a jegybank esetében, sőt, támogatjuk a döntéshozók személyi és anyagi függetlenségének erősítését célzó javaslatokat, <u>ugyanakkor</u> ragaszkodunk hozzá, hogy az Országgyűlés ellenőrzése növekedjen az ilyen problémák elkerülése érdekében. (hivatalos)
Többekben felmerültek a következő kérdések: lesz-e új nemzeti park Magyarországon még a jelenlegi kormányzati időszak során? Hol és mikor kíván a kormányzat ilyen új nemzeti parkokat létrehozni? A lakosságot roppant mód izgatja, hogy mi a feltétele és várható következménye új nemzeti park kialakításának. Ezek a kérdések pillanatnyilag – érzésem szerint – nem megválaszoltak. Tudott, örömdetes dolog, hogy mind többen támogatják a nemzeti park gondolatát, <u>ugyanakkor</u> továbbra is hallani aggályokat, amelyek nem kerültek elosztásra az elmúlt időszakban. (hivatalos)
2%-os reálbérnövekedést tervez a kormány a közsférában, <u>ugyanakkor</u> létszámcsökkenéssel is számol. A tegnapi kormányülés után erről beszélt a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára. Géczi Mária most a kormányzóvivőt, Gál J. Zoltánt kérdezte a döntések háttéréről. (besznye)
Ez egy megelőzés, ez egy öngondoskodás és azoknak ajánljuk a terméket, akik jelenleg is foglalkoztatásban vannak, <u>ugyanakkor</u> nem rendelkeznek megfelelő anyagi tartalékokkal, arra az esetre, hogyha mondjuk egy fél évig nincsen állásuk, vagy nem tudnak olyan állásban elhelyezkedni, amelyik megfelelő lenne a képzettségüknek. (besznye)
Jó volt, hogy a meccs jó részében fölényben játszott a csapat, irányította a játékot, és végig bírta erővel. Nagyon rossz volt <u>ugyanakkor</u> , hogy egyáltalán a válogatott közelébe kerülhet olyan játékos (Hámori), aki ennyire nem képes uralkodni magán. Nálam még egyszer még csak kerettag sem lenne. (fórum)
Ilyen például a vegyész szakmában mondjuk (hogy saját házam előtt söpörjek) a horgany szó, amely beépült a nyelvbe, <u>ugyanakkor</u> a légeny (nitrogén), az éleny (oxigén) vagy pláne az igen viccesen hangzó halvagsavas haméleg nem tudott gyökeret verni. A nyelv élő voltát mutatja, hogy egyes idegen szavak befogadást nyernek, mások nem. (fórum)
Senki ne nyugtalanodjon, a gárdisták meg tudják, és meg fogják védeni magukat, hiszen

alakulásunk egyik célja épp az önszerveződésben rejlő erő bemutatása volt! Ugyanakkor túrheterogén állapotnak tekintem, hogy ha bármely csoport vagy közösség egy demonstrációt szervez a jobb közbiztonságért, annak tagjait másnap megfenyegetik, és az életükre törnek. (közösségi)

Nem volt más választásom, mint visszavonulni. Egyértelmű, hogy akarnék még bokszolni, ugyanakkor két kisgyereke van otthon. Nagyon önző dolog lenne, ha folytatnám a bűnyót. Egyébként sem tudom, hogy ezek után kapnék-e orvosi engedélyt. Az orvosom rám hagyta a döntést, hiszen felnőtt ember vagyok. Átbeszéltük a dolgot a feleségemmel, és erre jutottam. (közösségi)

Az anyag áttekintésének tanulsága, hogy az *ugyanakkor* ebben a jelentésben leginkább **formális** stílusértékű, de a **választékos** stílusú szövegekbe is beleillik. Ellenben a (nagyon) **bizalmas** stílustól meglehetősen **idegen**; a „személyes” vagy más, amúgy bizalmas stílusú szövegeket is tartalmazó alkorpuszból leginkább formális vagy választékos stílusú szövegek jöttek elő.

A *Nyelvművelő kézikönyvtár* szerint az *ugyanakkor* „csak abban az esetben alkalmas az *ellenben*, viszont helyettesítésére, ha az ellentétben egyidejűség is van” (NymKsz.² 2005: 318):

Elismerte az intézkedés jogosságát, ugyanakkor kifogásolta annak stílusát.

Nem valószínű, hogy az *ugyanakkor* ellentétes kötőszóként való használata szempontjából zavaró volna, ha az egymással ellentétes viszonyba hozott tagmondatok közt nincsen egyidejűség, ezért ezt a követelményt nyugodtan figyelmen kívül lehet hagyni. E mögött az elvárás mögött a **nyelvi izomorfizmust**, továbbá a **nyelvi logicizmust**, tágabban a **nyelvi racionalizmust**, ill. más szempontból a **nyelvi konzervativizmust** láthatjuk működni.

Bátran használhatjuk tehát az *ugyanakkor* kötőszót ellentétesség, szembeállítás kifejezésére **formális** és **választékos** stílusú szövegekben, attól függetlenül, hogy fennáll-e az egyidejűség vagy sem. **Bizalmas** stílusú szövegekben többnyire **más kötőszavak** használatosak.

- **Az előadás célja:** felhívni a figyelmet, hogy az Európai Unió legtöbb országához hasonlóan hazánkban sem történt áttörés a **Kritikus Infrastruktúrák és a Kritikus Információs Infrastruktúrák Védelme** területén
- **Ugyanakkor** a függőség percről percre nő ezen rendszerekkel szemben!
- Ezek a rendszerek pedig igen sérülékenyek, sőt mi több támadhatók!
- **Fontos:** nem minden esetben csak „tisztá” informatikai támadásokkal, hanem **komplex – informatikai és fizikai – támadásokkal** lehet igazi kárt okozni

Jézus szava is ilyen: építő, ugyanakkor lerombol mindent, ami értéktelen, ami esendő, ami hiábavaló, és csak az igazságot hagyja meg.

3. Egy további jelentése is van az *ugyanakkor* kötőszónak: ‘egszersmind, egyúttal’. Az előzőhöz képest a különbség az, hogy itt **nincs szembeállítás, nincs ellentét** a két tagmondat jelentése közt, vagyis nem *de, azonban, mégis, csakhogy, viszont* stb. kötőszók a szinonimái, hanem az *és, továbbá, ezenkívül* stb.

Az *ugyanakkor* kötőszónak ebben a jelentésben való használatát a *Nyelvművelő kéziszótár* „bizalmas-pongyolának” mondja, az értelmező kéziszótár pedig „pongyola beszédben” használatosként jelöli. A nyelvőrök az „egyszerűbb, hagyományos kötőszókat” ajánlják helyettük:

<i>ugyanakkor</i>	<i>Más kötőszó</i>
gazdaságos, <u>ugyanakkor</u> exportképes termék	gazdaságos <u>és</u> exportképes termék gazdaságos, <u>azonkívül</u> exportképes termék gazdaságos, <u>ráadásul</u> exportképes termék gazdaságos, <u>és még</u> exportképes termék is

Az ellentét, ill. a szembeállítás hiánya nem teszi az *ugyanakkor* kötőszót tartalmazó mondatokat pongyolává. Ez a használat jóval **ritkább** az előzőnél, de az adatok felületes áttekintése után úgy tűnik, hogy **stílusértékbeli** vagy más **használatbeli különbség** az eltérő jelentésű mondatok közt **nincs**.

Nézzünk meg néhány példát az MNSZ2-ből!

Annyi bizonyos, hogy mítosz-erejű nagy verset írni ugyanolyan ritka pillanat eredménye, mint kiélezett és kiérlelt drámát, mivelhogy a mítosz a legkövetkezetesebb s <u>ugyanakkor</u> a legnyitottabb emberi összefoglalás. Történelem és idő ritka adománya. Szécsi magának a költészetnek is mítoszi szerepet szán. A körülmények hatalmával szembe, mint a dráma másik szereplőjét, odaállítja a költészet hatalmát. (Csoóry Sándor)
Az emlékezetes beszéd alatt feltűnés nélkül szemlélhettem Anna arcát. A mosoly után ugyanis alig néhány percre Anna pillái lezárultak. Fejét <u>ugyanakkor</u> valamivel feljebb emelte; majdnem a mennyezet felé fordította. A burok és ernyő nélküli nagy villanykörte éles, hideg fényt öntött a rezzenéstelen arcra, amely zárt szemhéjával a múzeumok egyiptomi osztlályaik hibátlan simára csiszolt macskafejeihez hasonlított. Illyés Gyula)
Akkor most föladom, megkegyelmezek, befejezem a nő témát, s rátérek a családra. Az már elhangzott, hogy van két lánya, arról viszont még nem esett szó, hogy <u>ugyanakkor</u> két fia is. Igazi nagycsaládban él. (Cs. Liszka Györgyi)
Érdekes helyzet alakult ki azzal, hogy a kormányzat a munkavállalókat sújtó elvonásokat növelte, <u>ugyanakkor</u> a járulékcsökkentéssel jelentős többletjövedelmekhez juttatta a munkaadókat. A konfliktusokat áttérte a munkáltatók és a szakszervezetek kétoldalú tárgyalásaira azzal, hogy a munkáltatóknál ott van 115 milliárd forint tb-járuktöbblet, osztozzanak meg rajta. (sajtó)
A jelenlegi kormány ezek szerint arra számít, hogy a nyílt restriktio (valószínűleg pontosabban fogalmazunk, ha enyhébben, megszorításokról beszélünk) elkerülhető azáltal, hogy a tervezettnél sokkal magasabb infláció elértékteleníti, <u>ugyanakkor</u> a különböző jövedelemtulajdonosok között át is rendezi a jövedelmeket. (sajtó)
A cigányok 854, a németek 226, a szlovákok 77, a horvátok 72, a lengyelek 39, a szerbek 35, a románok 34, az örmények 27, a görögök 19, a bolgárok 15, a ruszinok 12, a szlovének tíz, míg az ukránok hét kisebbségi önkormányzati választást kezdeményeztek. A legtöbb, 182 kérelem Borsodban érkezett, <u>ugyanakkor</u> Budapesten mind a 13 kisebbség szeretne saját önkormányzatot. (sajtó)
A szerkesztő első csoportba, fő helyre a csatára lelkesítő vezércikkeket tette, <u>ugyanakkor</u> az

<p>újság felhívásokat, szövegeket intézett a „szabadság dicső harcosaihoz”. A kiadvány első rangú híryanagának számított Bem, Görgey és Perczel generálisok hadainak győzelme, veszteségei. A százados a külföldi tudósításokat aszerint osztályozta, hogy az illető ország támogatja-e vagy nem a szabadságharc ügyét, <u>ugyanakkor</u> felhívást intézett a székely települések jegyzőjéhez és papjaihoz, hogy megfelelő tartalmú hírekkel lássák el a lapot. (tudományos)</p>
<p>Az egészség és a higiénia az emberiség legalapvetőbb igényei közé tartozik, amelynek kielégítése óriási piacot jelent, egyebek között a textilanyagok számára is. Ez a piac egyre nagyobb, hiszen a Föld össznépeessége évről évre nő, <u>ugyanakkor</u> az emberek igényei is mind magasabb színvonalú termékeket kívánnak. (tudományos)</p>
<p>Ez jelentené azt is, hogy a rádiótechnikai csapatok létszámát jelentősen csökkenteni lehet, mert nem nekik kell a teljes légtérelenőrzést megvalósítani; <u>ugyanakkor</u> békeidőszakban a légvédelmi csapatokat teljesen ki lehet iktatni a légtér-ellenőrzésből és a légtérvédelemből, mert a légtér megsértését az illetékes légi szolgáltatnak kell regisztrálni, a következmény pedig légi rendészeti hatáskör. (hivatalos)</p>
<p>Egyre nyilvánvalóbbá vált – elsősorban a tagság körében –, hogy elkerülhetetlen a szervezet belső reformja, a KMKSZ életében 1992-vel lezárult egy korszak. Az új idők új minőséget, új eszközöket és módszereket kívántak: érzelmentes, <u>ugyanakkor</u> elvszerű és következetes politizálást a kitűzött célok elérése, a kárpátaljai magyarság érdekeinek hatékony képviselete érdekében, jól működő információs láncot, az eszközszinten kezelhető anyagi-technikai háttér meglétét, a feladatok és tevékenységek mélyebb differenciálását, a munkát segítő szakértői gárdát. (hivatalos)</p>
<p>Értem önöket, hogy fáj, hogy ezt a kérdést nem önök kezdték el és nem önök oldották meg, <u>ugyanakkor</u> meggyőződésem szerint nagymértékben meg fogja határozni a magyar mezőgazdaságban élő embereknek, nemcsak a magángazdáknak, hanem a földtulajdonosoknak is azt a biztonságot meg fogja alapozni, amelyre nagyon régóta várnak. (hivatalos)</p>
<p>Szent Mihály napja a mai, ami a kalendárium szerint fontos határkö. Egyrészt a gazdasági év lezárása, hiszen a Szent Györgykor kihajtott állatokat ilyenkor terelték vissza a birtokra. Ekkor indul a lakodalmak őszi időszaka, és a kis farsang, ami november végéig tart. Szent Mihály egyébként hagyományosan a cselédfogadás egyik időpontja volt, <u>ugyanakkor</u> időjósnap. (besznye)</p>
<p>Akkor döntöttem úgy, hogy ezt a filmet a vakoknak kell csinálnom és akkor ez egy új ilyen formanyelv lett ebben a készülő filmben, mert úgy kellett alakítanom, hogy egy narráció elférjen a jelenetek közben. Az volt számomra a megdöbbentő, a látó nézőket egyáltalán nem zavarta ez a narráció. Teljesen természetesnek vették, <u>ugyanakkor</u> a vakok meg láttak egy filmet. (besznye)</p>
<p>Én személy szerint polgári nézeteket vallok (a kedvedért, ahogy T.L. nevezett – egy „jobbközép barom”), a polgári gondolkodásmódnak pedig megvannak a sajátosságai. A konzervativizmus, a polgári világnézet pedig nem felel meg a te radikalizmusodnak. Az érzék és logika harmóniáját nem mindegy, hogy hogyan teremtyük meg és <u>ugyanakkor</u> az se mindegy, hogy ezt a „harmóniát” milyen célokra fordítod... (fórum)</p>
<p>A Kiel is reagált a leírtakra, visszautasítva a vádakat, kifejtve, hogy mindig fair módon járt el a játékosával szemben, <u>ugyanakkor</u> sajnálatosnak nevezte, hogy egy ilyen, a két félre tartozó tárgyalás részletei a nyilvánosság elé kerültek. A klub és a kézilabdázó végül pénteken tisztázták a dolgokat, amely után véglegessé vált, hogy az átlövő marad a következő idényre. (közösségi)</p>
<p>Ezúton szeretnék ráirányítani a figyelmet arra, hogy a gyermek- és fiatalkorúk különösen sérülékenyek és kiszolgáltatottak a pornográfiával szemben, <u>ugyanakkor</u> a felnőtteknél nagyobb mértékű kíváncsiságuk, a reklámok figyelemfelkeltő szövegezése könnyen a pornográfia karjaiba terelheti őket, a naiv szülők óvó figyelmét pedig kikerülhetik az első hallásra nem árulkodó címek. (közösségi)</p>

Az *ugyanakkor* köztöszónak e harmadik jelentésére ugyanaz érvényes, ami a második jelentésére: bátran használhatjuk ilyen jelentésben is mind **formális**, mind **választékos** stílusú szövegekben. Itt sem kell figyelembe venni azt, hogy fennáll-e az egyidejűség vagy sem.

„A Közép-magyarországi régió legyen a minőség elvein nyugvó élhető, az itt élők számára egészséges lakó- és munkakörnyezetet biztosító, ugyanakkor a fenntarthatósági kritériumokat gazdasági, környezeti és társadalmi vonatkozásban egyaránt teljesítő, nemzetközileg is vezető, **kreatív**, regionális identitással rendelkező, ugyanakkor a Kárpát-medence fő szervező erejét jelentő térség.”

A Közép - Magyarországi Régió
stratégiai terve 2007-2013, KMRFT

20. *ugyanis*

Amint a *Kis magyar nyelvklinika* is megállapítja, az *ugyanis* a **magyarázó** mellérendelő mondatok köztöszava. Szinonimái: *mert, mivel, mivelhogy, minthogy*.

Az *ugyanis* szórendi helye kétféle lehet:

1. A felsorolt szinonimáihoz hasonlóan állhat a **tagmondat élén**, ha a hangsúly annak **állítmányán** van:

Nagy étvággal fogott az ebédhez, ugyanis NEM EVETT reggel óta.

Nem bánták meg az angolok, hogy kiléptek az EU-ból, ugyanis lendületesebb a gazdasági növekedésük

Légy hálás, ugyanis szerencsés vagy, ha van egy nővéred

2. Ha a tagmondat valamelyik mondatrésze **hangsúlyos**, az *ugyanis* a hagyományos szórendi szabályok szerint **e hangsúlyos szó után áll**. Ilyenkor **váltakozás** van a kétféle szórendi megoldást közt:

<i>A nyelvőrök által kifogásolt</i>	<i>A nyelvőrök által ajánlott</i>
Nem sokat törődött a gyerekeivel, <u>ugyanis</u> ŐT egyedül a karrierje érdekelte.	Nem sokat törődött a gyerekeivel, <u>ŐT</u> <u>ugya-</u> <u>nis</u> egyedül a karrierje érdekelte.
Inkább hallgass, <u>ugyanis</u> EBBEN A DOLOG- BAN te vagy a hibás.	Inkább hallgass, EBBEN A DOLOGBAN <u>ugya-</u> <u>nis</u> te vagy a hibás.

Nézzünk meg az képi példákat internetről először a hagyományos szórendre!

„Halas ugyanis hatalmas!”

Tóth Imre | 2023. márc. 3. 17:57 | Közélet, Magyarság | riport

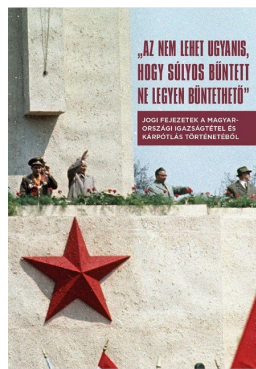

Kocsis Máté: Gyurcsány Ferenc ne vegye a szájára 56-ot, ő ugyanis az ellopott kommunista vagyonok örököse

Egy korszak véget ért - Keanu Reeves új külsővel hódít, és milyen jól teszi!

Los Angeles egyik művészeti gáláján igencsak meglepődhettek Keanu Reeves rajongói és az egybegyűltek, a színész ugyanis olyat csavart külsején, amit régóta nem láthattunk tőle.

Nincs kőbe vésve semmi sem, történt ugyanis, hogy megváltozott egy jogerős ítélet

Published Date: 2023/08/14 by: DaVieS

2023. 10. 19. 16:22 #Fico-kormány #Közélet #Hemzsiágy #Romik

Hirtelen vonzóvá válhat a romaügyi biztos posztja, a Fico-kormány alatt ugyanis több száz millió euróval gazdálkodhat

FILIP ORSOLIA + Kérem a szerző cikkét e-mailben

Fotóforrás: jénnégy sztráiban házak a romok, amikor begett az időjárás. Foto: N - Török bennszere

„A fenntarthatóság záloga ugyanis ha tetszik, ha nem, a haszon”

Csikóci László | 2023. december 07. 09:00 | Magyar Hang Plac

Barát József az Anvil-40 szőlőin (Fotó: Magyar Hang/Vegh László)

Mit fogunk inni? A pálinkát ugyanis gyümölcsből készítik

A terméskésés egyaránt jelentős a Dunántúlon, Dél-Magyarországon, a Duna-Tisza köze déli részén, egyedül az észak-magyarországi termőterületeken pusztított kevésbé a fagy.

Hadban áll Magyarország – Menczer Tamás víziói szerint ugyanis az Egyesült Államok megtámadta hazánkat

Propeller © Április 24., 08:23

Példák az újabb szórendre:

A végén tényleg főpolgármesterségre tör a NER-ből kiszált Magyar? Ugyanis Karácsonyt biztosan nem támogató, de Szentkirályi és Vitézy sem jöhet szóba

Sulyok Tamás nem tud beköltözni az államfői rezidenciára, ugyanis Novák Katalin még mindig ott lakik

2024. 06. 19. 13:15 / Szomor Balázs

Nem eszik a cicád? Az étvágyvesztést komolyan kell venni, ugyanis macskád anorexiás is lehet!

Pócsik Judit
2022. július 8. - Képek: Getty Images Hungary

Kitalálja, hogy hol járunk? Segítsen, ugyanis mi nem tudjuk!

MAGYAR RENDŐR / FORTÉPAN

Jákob Zoli választottjára rátalált a szerelem: „Nem egyszerű, ugyanis egy kisebb távolság van közöttünk”

© 2024-01-23 1 perc az átlagos olvasási idő

Nagy Ő Betti és a millárdos sem engedték el egymás kezét.

Egy öt éves gyerek döntött arról, hogy milyen legyen a kardpárbaj a Baljós árnyakban, ugyanis Lucas szerint a Star Wars kisgyerekeknek szól

2024. június 13. csütörtök 17:51 | Forrás: IGN Hungary |

Magyar Péter őrgöngve káromkodott, és üvöltözött templomból távozó emberekkel

A jelenetet feltételezhetően Magyar Péter kampányguruja is vállalhatatlannak tartották, ugyanis az nincs fent a baloldali messiásának Facebook-oldalán.

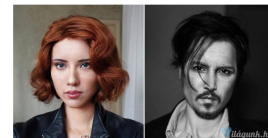
Magyar Nemzet | 2024. 05. 11. 10:16

Célib: Erdemulogok

Ez a kínai sminkművész egy igazi alakváltó, ugyanis bárkivé át tud alakulni

2019.03.07. | lita: Világunk

Aligha véletlen, hogy az *ugyanis* kötőszónak több példában is jóval beljebb kellene állnia annál, mint ahol áll. Könnyen elképzelhető, hogy a beszélők kényelmetlennek érzik, ha egy kötőszó messze áll a (tag)mondatkezdettől (két vagy több szó választja el tőle), s ilyenkor hajlamosak előrehozni. Ez is indítéka lehet ennek a nyelvi változásnak – amennyiben ez a szórend csakugyan újabb fejlemény.

Az **informális** stílusban, különösen a **besznyében** nem kell a szórenddel törődnünk, a nagyon **gondos** fogalmazásban, ha a szöveg **választékos** vagy **formális** stílusú, esetleg **követhetjük** a **nyelvművelők tanácsát**, vagyis ragaszkodhatunk a hagyományos szórendhez, amennyiben ezt nem érezzük nehézkesnek, ill. nem gondoljuk azt, hogy ez nehezítheti a megértést.

21. úgyhogy

Az *úgyhogy* kötőszó **következményes mondatban** használatos 'ennek következtében, így, tehát' jelentésben:

Elég nagy a kocsi, úgyhogy öten is elférünk benne.
 Előre megvette a jegyet, úgyhogy biztosan lesz helye.
 Elrontotta, úgyhogy újra kezdheti.

Vannak atomfegyvereink, *úgyhogy* használjuk őket. Megvizsgálták, hogy *eszkalálja* a konfliktusokat a mesterséges intelligencia

OTAKAR HORÁK Kérem a szerző cikkeit e-mailben

szociális média - Adósság

Nem felelt meg neki a fuvardíj, *úgyhogy* ellopta a taxit, majd halálos balesetet okozott egy Szatmár megyei férfi

„Látom, nem kellek a csapatnak, *úgyhogy* mehetek haza!” – Bánhídi kiállítása ellenére is jókedvű volt a meccs után

Fontos megkülönböztetni az *úgyhogy* kötőszót az *úgy, hogy* szókapcsolattól, melyben az *úgy* utalószó, a *hogy* pedig kötőszó:

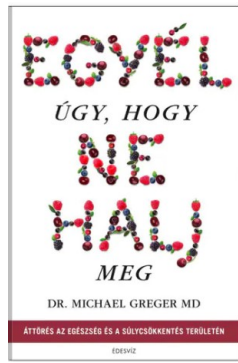
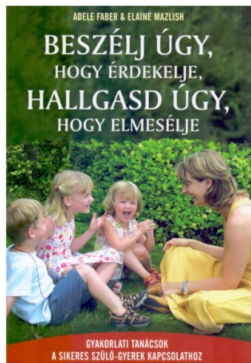

Elrontotta úgy, hogy újra kezdheti.
Elrontotta úgy, hogy használhatatlan lett.

Az *úgyhogy* kötőszót természetesen egybeírjuk, az *úgy* utalószó és a *hogy* kötőszó kapcsolatát viszont különírjuk.

Természetesebb szórendi megoldás lenne ez:

Úgy elrontotta, hogy újra kezdheti.
Úgy elrontotta, hogy használhatatlan lett.

HOGYAN VÁLASSZUNK JÓ ÜGYVÉDET ÚGY, HOGY A PÉNZTÁRCÁNKNAK SE FÁJJON?

© 29.8.2021 19:28 | JUDr. Bános Róbert, ügyvéd

22. viszont

1. Elsődleges jelentésében a *viszont* **szembeállító**, ill. **megszorító** kötőszó, **közömbös** stílusértékű:

Ez a ruha csúnya, az viszont drága.
Keveset tud németül, azt viszont ügyesen hasznosítja.
Őt nem zaklatta fel, engem viszont igen.

Szórendi helyéről a *Nyelvi váltakozások a kötőszók körében (Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések)* című kötetben beszéltünk részletesebben, a kötőszók szórendjének tárgyalásakor: állhat a **második helyen**, de **mondat élén** is. A nyelvőrök mind a két megoldást elfogadják helyesnek, amivel természetesen egyetértünk:

<i>A második helyen</i>	<i>A mondat élén</i>
Ez a ruha csúnya, az <u>viszont</u> drága.	Ez csúnya, <u>viszont</u> az drága.
Keveset tud németül, azt <u>viszont</u> ügyesen hasznosítja.	Keveset tud németül, <u>viszont</u> azt ügyesen hasznosítja.
Őt nem zaklatta fel, engem <u>viszont</u> igen.	Őt nem zaklatta fel, <u>viszont</u> engem igen.

2. A *viszont* szövegszinten is használatos, mégpedig hosszabb szövegrészek szembeállítására, ill. újabb gondolatmenet kapcsolására:

A folyó ügyekről ennyit tudok. Viszont hallottam egy újságot.

& A JEGYZETBEN EMLÍTETT NYELVI IDEOLÓGIÁK

Nyelvi aformalizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a nyelv formális változatainak használata eredendően negatív jelenség. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a formális, de nem választékos stílusértékű („hivatalos ízű”) nyelvi formák eredendően rosszabbak, mint választékos, közömbös vagy más stílusértékű megfelelőik.

Nyelvi belletrizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a szépírók által használt nyelvi regiszterek, ill. az írók által létrehozott szövegek nyelvi szempontból különleges értékűek és jelentőségűek. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a szépírók által használt nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint a más foglalkozású emberek által használt nyelvi formák.

Nyelvi brevizmus. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a rövidebb nyelvi formák eredendően helyesebbek a hosszabb nyelvi formáknál.

Nyelvi elitizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az iskolázottabb társadalmi rétegek nyelvhasználata eredendően értékesebb, jobb, helyesebb a kevésbé iskolázott társadalmi rétegeknél. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az iskolázottabb társadalmi rétegek által használt nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint a kevésbé iskolázott társadalmi rétegek által használt nyelvi formák.

Nyelvi idiomizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az olyan nyelv, nyelvváltozat vagy nyelvi közlés, amely nagymértékben „őrzi”, ill. tartalmazza az adott nyelvre sajátosan jellemző nyelvi formákat, eredendően értékesebb annál, amely ilyeneket csak kisebb számban tartalmaz. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az adott nyelvre sajátosan jellemző nyelvi formák eredendően helyesebbek azoknál a formáknál, amelyek sok más nyelvben is megvannak, különösen pedig azoknál, amelyek idegen nyelvek hatására jöttek létre. A magyar nyelv vonatkozásában a magyar nyelvre jellemző nyelvi formák a nyelvi idiomizmus hívei szerint azért rendkívül értékesek, mert „magyar gondolkodásmódot”, „magyar szemléletet” tükröznek, amit az idegen mintára keletkezett közvetett kölcsönszavak „megzavarnak”.

Nyelvi izomorfizmus. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az egyetlen funkcióval, ill. jelentéssel rendelkező nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint azok, amelyeknek több funkciójuk, ill. jelentésük van.

Nyelvi konzervativizmus. Általánosabb nyelvi ideológiaként megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a nyelv hagyományos formái különleges értéket képviselnek, megőrzésük társadalmi, sőt kulturális és nemzeti érdek. Hívei nem riadnak vissza az olyan nyelvalkító tevékenységtől sem, melynek célja a nyelvi változások fékezése vagy akár visszafordítása. Nyelv-helyességi ideológiaként *makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az archaikusabb, több régies formát tartalmazó nyelvek vagy nyelvváltozatok (pl. nyelvszigetek, nyelvjárászigetek, nyelvcsaládok peremhelyzetű nyelvei, peremnyelvjárások) eredendően értékesebbek a nagyobb változáson átment nyelveknél, nyelvváltozatoknál. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a hagyományos, a nyelvben régebb óta meglévő nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint az újabban létrejöttek vagy bekerültek.

Nyelvi logicizmus. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a gondolkodás törvényeinek megfelelő, „logikus” nyelvi forma eredendően helyesebb annál a nyelvi formánál, amely kevésbé van összhangban a gondolkodás törvényeivel.

Nyelvi moralizmus. Általánosabb nyelvi ideológiaként megfogalmazva az a meggyőződés, hogy kapcsolat van a helytelennek bélyegzett nyelvi formák használata és a beszélők erköl-

csisége közt, azaz a helytelennek tartott formák használata etikailag is kifogásolható cselekedet, s akik rendszeresen élnek ilyen eszközökkel, erkölcsi deficitről tesznek tanúbizonyságot. Nyelvhelyességi ideológiaként *makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az erkölcsi szempontból negatívan értékelt egyénekre, társadalmi rétegekre jellemző nyelvhasználat, ill. a sajátosan rájuk jellemző nyelvváltozatok (pl. az ún. tolvajnyelv, a szleng) eredendően rosszabbak, mint az erkölcsi szempontból pozitívan értékelt egyének, társadalmi rétegek által használt nyelvváltozatok. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a pozitív morális értékkel bírónak láttatott nyelvi forma eredendően helyesebb, mint a negatív morális értékkel bírónak láttatott nyelvi forma.

Nyelvi naturizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a közlés természetessége abszolút érték, a természetesebbnek tartott nyelvhasználat, ill. nyelvváltozatok eredendően értékesebbek, mint a kevésbé természetesnek talált nyelvhasználat, ill. nyelvváltozatok. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a beszélők által (informális vagy választékos stílusú diskurzusokban) természetesebbnek érzett nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint azok, amelyeket a beszélők (informális vagy választékos stílusú diskurzusokban) nem éreznek annyira természetesnek.

Nyelvi platonizmus. Az a meggyőződés, hogy a nyelvnek van egy ideális formája, amely mindegy független a tényleges közlésekben található nyelvi alakulatoktól. Egy-egy nyelvi forma helyessége tehát nem függ attól, mennyire elterjedt, és kik használják.

Nyelvi purizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a hagyományos, nem idegen eredetű nyelvi formákat előnyben részesítő beszéd mód eredendően értékesebb, mint az, amely nagyobb számban tartalmaz idegen eredetű nyelvi formákat.

Mikroszinten megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a hagyományos, nem idegen eredetű nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint az idegen eredetű nyelvi formák. Hasonlóképpen az idegen minta nélküli, belső keletkezésű nyelvi formák eredendően helyesebbek, mint azok, melyeket idegen mintára alkottak.

Nyelvi racionalizmus. Az a meggyőződés, hogy a nyelvi szerkezeteket az emberi elmében található kognitív szerkezetek határozzák meg, azaz a szavak és a nyelvtani formák azért jönnek létre, hogy (eredendően meglévő) gondolatainkat ki tudjuk fejezni. Ebből következik, hogy a szavak (jelentések) és a nyelvtani formák levezethetők az elme működéséből. Ebből a meggyőződésből ered az az elvárás, hogy a nyelvi rendszer legyen összhangban az emberi gondolkodás törvényszerűségeivel, azaz legyen „logikus”.

Nyelvi redundanzizmus. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a redundáns nyelvi formák eredendően helytelenebbek, mint a nem redundánsak, s hasonlóképpen a kevésbé redundáns formák eredendően helyesebbek, mint a nagyobb mértékben redundánsak.

Nyelvi szintetizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a közlés tömörsége (tartalmi azonosság mellett) abszolút érték. *Mikroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy a szintetikus nyelvi formák eredendően helyesebbek az analitikusaknál.

Nyelvi uzualizmus. *Makroszinten* megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az elterjedtebb nyelvek, nyelvváltozatok nyelvileg eredendően értékesebbek a kevésbé elterjedteknél.

Mikroszinten megfogalmazva az a meggyőződés, hogy az elterjedtebb (azaz nagyobb földrajzi területen, több társadalmi rétegben, több beszédhelyzetben, többfajta nyelvi kontextusban stb. használt), ill. a nyelvhasználatban gyakrabban előforduló nyelvi forma eredendően helyesebb a kevésbé elterjedtnél, ill. ritkábban előfordulónál.

& NYELVMŰVELŐ IRODALOM ÉS SZAKIRODALOM

A KÖTŐSZÓK ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEI

- Balázs Géza 2001. kötőszó. *Magyar nyelvhelyességi lexikon*. Budapest: Corvina. 136.
- HivKk. 1978. kötőszóhasználat. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve*. Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 189–193.
- Mgr. 2000. A kötőszó. Keszler Borbála szerk., *Magyar grammatika*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 268–274.
- MNySz. 2007. kötőszó. Balázs Géza–Zimányi Árpád szerk., *Magyar nyelvhasználati szótár*. Celldömölk: Pazu-Westermann. 142.
- Nagy J. Béla 1953. 20. (Nyelvhelyességi babonák.) Lőrincze Lajos szerk., *Nyelvművelésünk főbb kérdései*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 264–265.
- NyKk. I. 1983. Kötőszók. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv I.* Budapest: Akadémiai Kiadó. 1258–1259.
- NymKsz.² 2005. alárendelő kötőszók | kötőszók | mellérendelő kötőszók. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár*. Budapest: Tinta Kiadó. 31. 318–319. 364.

EGYES KÖTŐSZÓK

amennyiben

- Bencédy József 1968. A kötőszók. *Nyelvművelő tanácsok*. Budapest: Tankönyvkiadó. 133.
- Grétsy László szerk. 1976. Összetett mondatok. *Mai magyar nyelvünk*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 70.
- HivKk. 1978. amennyiben. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve*. Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 34.
- MNySz. 2007. ha és amennyiben. Balázs Géza–Zimányi Árpád szerk., *Magyar nyelvhasználati szótár*. Celldömölk: Pazu-Westermann. 86.
- Molnár Pál 1992. Csak *annyiban*, *amennyiben*. Kemény Gábor–Szántó Jenő szerk., *Mondd és írd!* Budapest: Auktor Kiadó. 266–268.
- NyKk. I. 1983. ha. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv I.* Budapest: Akadémiai Kiadó. 740.
- NymKsz. 2005. amennyiben. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár*. Budapest: Tinta Kiadó. 39.
- Tótfalusi István é. n. [1999]. amennyiben. *Kis magyar nyelvklinika*. Budapest: Anno Kiadó. 216.

amíg

- Grétsy László 1964. Meddig kell ütni a vasat? *Szaknyelvi kalauz*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 206–208.

NyKk. I. 1983. amíg. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II.* Budapest: Akadémiai Kiadó. 209–210.
NymKsz. 2005. amíg. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár.* Budapest: Tinta Kiadó. 41.

azonban

NyKk. I. 1983. azonban. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv I.* Budapest: Akadémiai Kiadó. 263.
NymKsz. 2005. azonban. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár.* Budapest: Tinta Kiadó. 56.
Tótfalusi István é. n. [1999]. azonban. *Kis magyar nyelvklinika.* Budapest: Anno Kiadó. 109–110.

azután, aztán

Hegedűs Attila 2002. Kötőszók a változás sodrában. Balázs Géza–A. Jászó Anna–Koltói Ádám szerk., *Éltető anyanyelvünk. Írások Grétsy László 70. születésnapjára.* Budapest: Tinta Könyvkiadó. 221–225.

de – hanem

Tótfalusi István é. n. [1999]. de – hanem. *Kis magyar nyelvklinika.* Budapest: Anno Kiadó. 111.

és

Bencédy József 1968. A kapcsolatos mondatok. *Nyelvművelő tanácsok.* Budapest: Tankönyvkiadó. 125–126.

illetve, illetőleg

Balázs Géza 2001. illetve. *Magyar nyelvhelyességi lexikon.* Budapest: Corvina. 114.
Benyhe János 2005. Illetve. *Dohogó. Nyelv-őr-járat.* Budapest: Kortárs Kiadó. 164–165.
HivKk. 1978. illetve – illetőleg. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve.* Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 151.
MNYsz. 2007. illetve – illetőleg. Balázs Géza–Zimányi Árpád szerk., *Magyar nyelvhasználati szótár.* Celldömölk: Pauz-Westermann. 113–114.
NyKk. I. 1983. illetőleg–illetve–illetően. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II.* Budapest: Akadémiai Kiadó. 1014–1015.
NymKsz. 2005. illetőleg–illetve–illetően. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár.* Budapest: Tinta Kiadó. 258.

is

Szepes Gyula 1986. Ha nem is. *Nyelvi babonák.* Budapest: Gondolat Kiadó. 92–104.

miáltal

HivKk. 1978. miáltal. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve*. Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 223.

miszerint

HivKk. 1978. miszerint. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve*. Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 226.

NyKk. II. 1985. miszerint. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 178.

NymKsz. 2005. miszerint. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár*. Budapest: Tinta Kiadó. 379.

miután

Bencédy József 1968. A kötőszók. *Nyelvművelő tanácsok*. Budapest: Tankönyvkiadó. 132–134.

Benyhe János 2005. Időrend vagy okság. *Dohogó. Nyelv-őr-járat*. Budapest: Kortárs Kiadó. 152–153.

Grétsy László szerk. 1976. Összetett mondatok. *Mai magyar nyelvünk*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 69–70.

HivKk. 1978. miután. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve*. Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 226.

NyKk. II. 1985. miután. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 179–180.

NymKsz. 2005. miután. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár*. Budapest: Tinta Kiadó. 379–380.

Tótfalusi István é. n. [1999]. miután. *Kis magyar nyelvklinika*. Budapest: Anno Kiadó. 114.

pedig, pediglen

Bencédy József 1968. A kapcsolatos mondatok. *Nyelvművelő tanácsok*. Budapest: Tankönyvkiadó. 125–126.

NyKk. II. 1985. pedig – pediglen. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 592.

NymKsz. 2005. pedig. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kéziszótár*. Budapest: Tinta Kiadó. 441.

Tótfalusi István é. n. [1999]. pedig. *Kis magyar nyelvklinika*. Budapest: Anno Kiadó. 114.

ugyan

Balázs Géza 2001. is és az ugyan szórendje. *Magyar nyelvhelyességi lexikon*. Budapest: Corvina. 120.

NyKk. II. 1985. ugyan. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 1132.

NymKsz. 2005. ugyan. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kézisztár*. Budapest: Tinta Kiadó. 579–580.

NymKsz. 2005. ugyan. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kézisztár*. Budapest: Tinta Kiadó. 579.

ugyanakkor

Benyhe János 2005. Ugyanakkor. *Dohogó. Nyelv-őr-járat*. Budapest: Kortárs Kiadó. 66–67.

HivKk. 1978. ugyanakkor. Grétsy László szerk., *Hivatalos nyelvünk kézikönyve*. Budapest: Pénzügyminisztérium, Államigazgatási Szervezési Intézet. 312.

NyKk. II. 1985. ugyanakkor. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 1132–1133.

NymKsz. 2005. ugyanakkor. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kézisztár*. Budapest: Tinta Kiadó. 580.

ugyanis

Tótfalusi István é. n. [1999]. *ugyanis. Kis magyar nyelvklinika*. Budapest: Anno Kiadó. 114–115.

úgyhogy

Hegedűs Attila 2002. Kötőszók a változás sodrában. Balázs Géza–A. Jászó Anna–Koltói Ádám szerk., *Éltető anyanyelvünk. Írások Grétsy László 70. születésnapjára*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 221–225.

viszont

NyKk. II. 1985. viszont. Grétsy László–Kovalovszky Miklós szerk., *Nyelvművelő kézikönyv II*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 1227.

NymKsz. 2005. viszont. Grétsy László–Kemény Gábor szerk., *Nyelvművelő kézisztár*. Budapest: Tinta Kiadó. 604.

Tótfalusi István é. n. [1999]. viszont. *Kis magyar nyelvklinika*. Budapest: Anno Kiadó. 115.

& VIZSGATÉTELEK

Jelmagyarázat

÷ gyakorlati kérdés (a megszerzett ismereteket mondatokba foglalt konkrét nyelvi formák nyelvi helyénvalósági megítélésében kell alkalmazni; nem szükséges elméletileg ismerni az érintett nyelvi formák nyelvhelyességi és a nyelvi helyénvalósági megítélését)

KÖTŐSZÓK

1. Az *amennyiben* jelentései, stílusértéke, nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
2. Az *azonban* jelentései; lehetséges szórendi helye, jelentésének függvényében. ÷
3. Az *ellenben* jelentése és lehetséges szórendi helye. ÷
4. **Az és és a s használata közti különbség, ennek regionális vonatkozásai. Példák.**
5. Az *és* és a *s* váltakozása, ennek nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
6. Az *és aztán* és a *hát aztán* váltakozása, az egyes változatok nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
7. Az *és* és a *meg* váltakozása, ennek megítélése. *
8. Az *és* és a *s* használata fokozó funkcióban, ennek megítélése. ÷
9. Az *és* és a *s* használata ellentét kifejezésére, ennek nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
10. **Az *illetve* és az *illetőleg* jelentései, stílusértéke, nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. Példák.**
11. **Az *is* jelentései és szórendje. Példák.**
12. A *miáltal* jelentései, stílusértéke, nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
13. A *miszerint* jelentései, stílusértéke, nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
14. A *pedig* és a *pediglen* stílusértéke, használata. *
15. A *pedig* jelentései, stílusértéke, nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. *
16. A *tehát* jelentései, stílusértéke és szórendi helye. ÷
17. Az *ugyan* szónak mint kötőszónak a jelentése és szórendi helye. ÷
18. Az *ugyanakkor* jelentései, stílusértéke, nyelvhelyességi és helyénvalósági megítélése. ÷
19. Az *ugyanis* szórendi helye, a váltakozás megítélése. ÷
20. A többi kötőszó csak a dolgozat *gyakorlati* részében szerepel. ÷

NYELVI IDEOLÓGIÁK

1. A nyelvi aformalizmus mibenléte.
2. A nyelvi belletrizmus mibenléte.
3. A nyelvi brevizmus mibenléte.
4. A nyelvi elitizmus mibenléte.
5. A nyelvi idiomizmus mibenléte.
6. A nyelvi izomorfizmus mibenléte.
7. A nyelvi konzervativizmus mibenléte.

8. A nyelvi logicizmus mibenléte.
9. A nyelvi moralizmus mibenléte.
10. A nyelvi naturizmus mibenléte.
11. A nyelvi platonizmus mibenléte.
12. A nyelvi purizmus mibenléte.
13. A nyelvi racionalizmus mibenléte.
14. A nyelvi redundanzizmus mibenléte.
15. A nyelvi szintetizmus mibenléte.
16. A nyelvi uzualizmus mibenléte.

& JELMAGYARÁZAT

nyelvhelyességi ítélet, szabály, kívánalom

helyénvalósági ítélet, nyelvhasználati tanács

cáfolat, részleges vagy teljes ellenvélemény, korrekció, kiegészítés

stílusérték, használati érték

nyelvi ideológiák, más magyarázat

ellentét; fontos!

tudománytalan, elfogadhatatlan megállapítás, rossz példa vagy rossz eljárás, gyakorlat

sokkolóan tudománytalan, elfogadhatatlan megállapítás, rossz példa vagy rossz eljárás, gyakorlat

örvendetesen helyálló megállapítás

humor

& A SZERZŐSÉG KÖTETEI

2022

- Nyelvi váltakozások az igék körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-974359-0-5. 208 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2023_LI_01_Igek_v3.pdf
- Nyelvi váltakozások az igenevek körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-974359-1-2. 97 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2023_LI_02_Igenevek_v03.pdf
- Nyelvi váltakozások az igekötős igék körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-974359-2-9. 180 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2022_LI_03_Igekotos_igek_v5.pdf
- Nyelvi váltakozások a névszók körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-974359-3-6. 252 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2023_LI_04_Nevszok_v02.pdf
- Nyelvi váltakozások a névutók körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-974359-4-3. 246 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2023_LI_05_Nevutok_v02.pdf

2023

- Váltakozások a magyar nyelvben nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági szempontból.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-974359-9-8. 94 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2023_LI_Valtozasok_a_magyar nyelvben nyelvhelyességi es nyelvi.pdf
- A magyar nyelvi váltakozások dialektális háttere.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-05-0. 88 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Dialvalt_1.pdf
- A magyar nyelvi váltakozások kronolektális háttere.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-06-7. 86 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Kronvalt.pdf
- A magyar nyelvi váltakozások stílusbeli háttere.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-08-1. 122 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Stilvalt.pdf
- A magyar nyelvi váltakozások érzelmi háttere.* Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-07-4. 115 p.
https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Expvalt.pdf

Magyar nyelvi váltakozások vizsgálata a Magyar nemzeti szövegtár segítségével. Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. 978-80-69002-09-8. 125 p.

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Korpvalt.pdf

A személytelenség kifejezésének eszközei. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.

Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-00-5. 149 p.

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Szemelytelenseg.pdf

2024

Nyelvi váltakozások a névelők körében Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.

Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-12-8. 138 p.

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Nevelok.pdf

Nyelvi váltakozások a személyes és a mutató névmások körében. Nyelvhelyességi és nyelvi

helyénvalósági kérdések. Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-11-1. 112 p.

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Szemmut_nevm.pdf

Nyelvi váltakozások a vonatkozó névmások körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági

kérdések. Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-10-4. 185 p.

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Nyeal_Von_nevm.pdf

Nyelvi váltakozások a kötőszók körében. Nyelvhelyességi és nyelvi helyénvalósági kérdések.

Pozsony: Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-69002-13-5. 113 p.

https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/Kotoszok.pdf

ISBN 978-80-69002-14-2
EAN 9788069002142